

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő

Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs

EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.

TELEFON-SZÁM:

Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Az ijesztők.

Budapest, november 25.

Brr... tessék megijedni. A Hotel Pester Lloyd erkélyén ma este egy egész mumus-tábor jelent meg. Ha gyöngy idegzetű, ijedős, mazna ember vagy: nyugd be a szemed s ne merj a mumusokra nézni. Különböző véged van. Válogathatsz, hogy az ijedtség melyik halálnemétől akarsz meghalni. Meghalhatsz attól az ijedtségtől, hogy Kossuth, Andrássy, Apponyi nem engedelményeket, hanem legfelsőbb dorgatoriumot kapott s mehet most már a sok reménytelen vezér Kükutyinba rumplit kapálni. Meghalhatsz attól az ijedtségtől is, hogy a király a mai parlamentből már csak sziklagörgető Justh tyulát hajlandó meghallgatni, de talán azt se, hanem egyenesen a száműzött-k-szigetére veti tekintetét s Tiszát, Huen-Héderváryt, Lukácsot szólítja magához kihallgatásra. S ha ezektől a mumusoktól még nem röpült ki belőled a lélek, akkor okvetlenül meghalsz attól az ijedtségtől, hogy a Justh-párt tegnap este (nyilván a Kossuth-mauzóleum felavatásának ünnepi alkalmából s a treuga Dei magasztos hangulatában) a legapróbb részletekig kidolgozta azt a haditervet, melylyel a kinevezendő kormányt, legyen az Pityi vagy Palkó, minden körülmények között megfojtja.

Oh ez a kegyetlen haditerv, ez a legfélelmebbébb mumus. Benne van a néhány vitarendező-bizottság feltámasztása, a technikai obstrukció állandósága, a tábor turnusokba osztása, a besületszóval fogadott megjelenés kötelezettsége, a kész beszédek kiosztása, a határozatképeség megakasztására irányuló kivonulás s a másik pillanatban való bevonulás, a személyi háború s a skandalumok mesterséges tenyésztése: szóval minden, ami egy guerilla-pártot félelmebbé s egy parlamentet munkaképtelenné tehet. S ezt a Justh-párt, mint a német nyelven megjelent leplezés elárulja, mind elhatározta tegnap. No, ha ettől sem ijed meg — azaz hogy voltaképpen kinek is kellene ettől megijednie? Kossuth, Andrássy, Apponyi és társaik ijedjenek meg? Ezekben a politikusokban kétségtelenül több a józanság, semhogy egy apróra elárult haditervtől megijedjenek. Az az ellenség, aki a háborút azzal kezdi, hogy elárulja a saját haditervét, a mulatságos ellenségek válfajához tartozik. Vegre is, egy idejekorán ismertett haditervet nem nehéz paralizálni. Vannak elnökök, vannak házszabályok és vannak energiák, melyek egy ismert haditerv halomra döntéséhez elégségesek lehetnek. De Kossuthék már azért sem ijedhetnek meg a rettenetes mumustól, mert valami nagy előzékenységre Justhék

részéről úgy sem számítottak s mert egyelőre nem is jutottak még megállapodásra a koronával, tehát az ijesztés nekik nem is szólhat.

Hát akkor kinek is kellene a nagy fenyegetéstől megijednie? Egy esetleg elkövetkezendő parlamenten kívüli kormánynak? Ilyen naivitás még Justhéknek se juthat eszébe. Ha egy parlamenten kívüli kormány következne, az csak örvendene minden technikai obstrukciónak, mely a parlamentnek királyi közirattal való elnapolását, sőt a parlament nélkül való kormányzásnak bizonyos állandóságát is igazolhatná.

Mint hogy pedig az ijesztés nem szólhat olyan tényezőknek, akiknek nincs hozzá közük s Justhék nem akarthatták megijeszteni sem a római pápát, sem a portugál gyermekkirályt, sem a nádudvari jegyzőt: ennél fogva azt kell föltenni, hogy a haditerv borzalmainak elárulásával a korona elhatározását szeretné befolyásolni. Talán ezért is kellett a leplezésnek német nyelven megjelennie. Hogy vegye tudomásul a király, mielőtt döntene, hogy jaj minden kormányuk, ha az nem Justh-kormány vagy nem Justh-forma kormány. Vegye tudomásul a korona, hogy Justhék mindent fel tudnak és fel akarnak forgatni. Vegye tudomásul a korona, hogy Justhék tisztelik ugyan a korona meggyőzését, de csak úgy, ha a korona

Öt perczig a másvilágon.

Írta: Nógrádi László.

(Tápanyomás tiós.)

Elvesztette eszméletét és szállt, szállt felfelé. Gomblygó ködön át mind magasabbra jutott, míg végre talajt ért a lába. Egy nagy kapu állt előtte. Zord, hatalmas kapu volt ez. Nagyságos Csiga Pál, a függösi kerület országgyűlési képviselője, meghökkenve nézett a nagy kapura. Összerezzen, mert úgy találta, hogy nagyon hasonlít ama földöntúli kapura, melyet Csipkés főtisztelendő tanár ur annak idején a legaprólékosabb részletkéig eléjük rajzolt.

— Ez a másvilág kapuja, — sóhajtott fel. — Tehát csakugyan meghaltam.

Nem volt ideje Csiga Pál országgyűlési képviselő urnak, hogy tovább gondolkozzék, mert a kapu nagy dörgéssel (amint Csipkés főtisztelendő tanár ur mondta annak idején), megnyílt s egy nagyszakállu, fényes ábrázatu, méltóságos tartású ember lépett ki rajta.

— Jöjj be, Csiga Pál, — mondta és nagyságos Csiga Pál belépett.

Hatalmas, végnélküli udvar terült el a nagy kapun belül, mely nem hasonlított semmiféle udvarhoz. Semmi, semmi rajta, csak füesség. A komoly, öreg férfiu elől ment. Utána nagyságos Csiga Pál. Fázott, didergett és egy-egy pillanatra arra gondolt, hogy mit csinálnak odalent a földön.

Az öregember egy óriási nagy terembe

vezette, melynek oldalát, tetejét látni se lehetett, mert a végtelenbe nyult.

— Allj meg, Csiga Pál, — hallatszott egy kemény, mély hang és beszélj őszintén. Mi a neved?

— Csiga Pál.

— Foglalkozásod?

Csiga Pál egy darabig gondolkodott, hogy mit mondjon, mert az ő foglalkozását megmondani nem volt olyan könnyű. Országgyűlési képviselője volt a függösi kerületnek, igazgatója a függösi persely-takarékpénztárnak, azonkívül ügyvédi irodája is volt, továbbá elnöke volt a kopasz-vízszabályozó társulatnak, vezérigazgatója a Remontoir-életbiztosító társulatnak és még egy esomó utazási, építési társulatnak volt legalább is alelnöke. Hát melyiket mondja a sok közül?

Csiga Pál érezte, hogy a verejték kiüt homlokán.

A mély, dörgő hang megszólalt újra:

— Persze, nem tudod, hogy mi vagy, Csiga Pál. Először is ügyvéd voltál és mikor egy kiesít a házasságod révén megtollasodtál, addig intrikáltál, míg ki nem buktattad a függösi persely-takarékpénztárból a jó öreg igazgatót s te bele nem ültél. Az öreg besületesen, kemény munkával vezette a takarékpénztárt és mikor öregségére a te felbujtásodra a vádak egész sorával álltak elő embereid, védekezés nélkül hagyta ott helyét. Ez vitte a sirba is. Hatalmas emberré lettél. Alig ragadtad meg a hatalom gyeplőit, már is új czél felé törekedtél. Képviselő akartál lenni. Pénzen lelkeket vásároltál, hiveket

szereztél és szokásod szerint alattomosan aláástad ellenfeled lába alatt a talajt annyira, hogy elbukott. Képviselő lettél. Most már három ember helyét töltötted be: voltál ügyvéd, takarékpénztári igazgató és képviselő. Tulajdonképpen pedig csak stréber voltál. A pénz és hatalom volt egyedüli czéled. Azt akartad, hogy ennek a kettőnek a révén nagy embernek tartsanak, kiválónak, többnek, mint annyi mást. Azt akartad, hogy gazdag ember légy és híres, mint azok, akiket a velük született képesség emel embertársaik fölé. Mivel észszel nem győztél, a munka látszatával igyekeztél föltünni. Mindenben ott akartál lenni. Szóval szerepeltél, mert ez a híresség reklámja.

A mély dörgő hang kiesít elhallgatott. Csiga Pál nagyságos ur alig állott a lábán. Igaz, hogy mindezt ő nagyon jól tudta önmagáról. Tudta azt, hogy pénzért házassodott: hogy a tisztakezü Csóva Jánost eszemiszommal szerzett barátai útján buktatta le a persely éléről; tudta jól azt is, hogy képviselő elődje érdemesebb ember volt, mint ő, de mint a persely igazgatója könnyen elbánhatott vele. Szóval tisztában volt önmagával Csiga nagyságos ur, de még ilyen nyíltan senki nem mondta neki: ez vagy Csiga Pál. Stréber, üresfejű; híres ember akarsz lenni tudás és ész nélkül.

A mély, erős hang megszólalt újra:

— Hozzátok elő a nagy könyvet.

Láthatatlan kezek egy óriási nagy könyvet tartottak Csiga Pál elé.

— Olvasd magad, ki vagy te, — parancsolta a dörgő hang.

is azt akarja, amit Justh akar. Mert ha a korona mindezt nem veszi tudomásul: akkor jön a vitarendező-bizottság, a technikai obstrukció, a földrengés, az özönviz. Erre kellett a nagy ijesztés. És bár politikai józanság szerint azt kellene gondolni, hogy az elvi paripára kapott Justh-csoport minden félelmes erejét a külön bank kivására s a két esztendő múlva török-szakad felállítandó magyar bankra koncentrálja: mégis úgy látjuk, hogy Justhék tisztán ilyen taktikai manőver érdekében ugrottak ki haditervükkel. Nem a bankról beszélnek, hanem lármásan jelentkeznek Bécs felé: itt vagyunk, nélkülünk nincs rend, nélkülünk nincs kibontakozás, mert mi vagyunk a Justhok, az obstrukció-bajnokok, a technikai sampionok, a földrengés-gyárosok, az özönviz-éresztők. S ezek után felséges nagy ur — brrr, tessék megijedni.

Hát hogy megijed-e a király: tudja a manó. Inkább nem, mint igen. Ferencz József az ő hosszú uralkodása alatt már találkozott egynehány mummussal s nem látszik nagyon ijedősnek. De azt meg mi szeretnők tudni, hogy amennyiben Ferencz József a Justhék réttentő ijesztésére azzal felelne, hogy feloszlattja a parlamentet: vajjon ki ijedne meg? Kossuthék? Nem valószínű, hogy a nemzet elé indulóban annyian kérnének Kossuth táboraiból J. a Gyulától ajánló levelet, mint ahányan Justh táboraiból fognak kérni Kossuth Ferencztől. Ha a sok magtalan ágyupuffogatásra és naiv ijesztgetésre a korona azzal felelne, hogy az egész nagy pört a nemzet elé viszi: akkor az obstrukció-bajnokok és technikai sampionok hamarosan leszállnának a harci paripáról. Mert ha arról van szó, hogy ki tud jobban ijesztetni: Justhék talán még sem versenyezhetnek Ferencz Józseffel. Már pedig ha Justhék azzal

akarnak fenyegetődni, hogy munkaképtelenné teszik ezt a parlamentet, akkor könnyen fordulhat ugy a helyzet, hogy Ferencz József más parlamentet kér a nemzettől s a nemzet majd munkaképtelenné teszi Justhékát. Hát csak tessék versenyezni az ijesztésben! Most azokat látjuk, akik ijesztenek; akkor meglátjuk azokat, akik megijednek.

Bizonytalanság.

— Ujabb kihallgatások híre. —

Wekerle bécsi utja.

Budapest, november 25.

A helyzet a legteljesebb bizonytalanság képét mutatja; semmi bizonyos fix pont, amihez határozott következtetéseket fűzni lehetne. Nevek forognak a levegőben, akik állítólag legközelebb meghívót kapnak a királvhoz, különösen sokan és sokféle kommentárral kísérik azt a kombinációt, hogy gróf Tisza István lesz az első, akit a király tanácskozássra invitál. Azonban erre a híresztelésre sincsen semmi pozitívum.

Nagy föltűnést kelt ma a „Pester Lloyd” esti lapjában egy közlemény, mely szerint, bár ma még sem kormány, sem kormány-programm, sem parlament, a Justh-párt már is harczra készül s obstrukcióra szervezkedik. Állítólag már csapatokba szervezték a pártot, vitarendező-bizottságot választottak, káplárokat és örmestereket állítottak az egyes csoportok élére s fogadkoznak, hogy ők bizony a tizenhatrás ülésektől sem ijednek meg. Ezenkívül sajtó-bizottságot választottak, mely a kormány akcióit készíti ellensúlyozni. Szóval, a Justh-párt jelenti, hogy ő már teljes fegyverzetben áll s harczolni fog, mert harczolni akar mindenáron tekintet nélkül, hogy ki jön Bécsből, mivel jön Bécsből, mert mihelyt nélkülük jön, nekik már ellenségük. Ervük, melyből ezt a nagyot merő harczikédvet merítik, az, hogy mellet-

tük van az ország. Ez a meggyőződés azonban csak az obstrukcióval való fenyegetőzésre bátorítja föl őket. Addig nem mennek el a bátorságban, ami pedig a legtermészetesebb folyománya lenne annak, hogyha mint kisebb-ségi párt meg vannak győződve arról, hogy az ország nagyobbik fele mellettük áll, hogy az országgyűlés fölösztatását és az új választások kiírását követeljék. Ők csak az obstrukcióra, a zavarsinálásra, a terrorra, a békés kormányzás lehetlenné tételére lennének elég bátrak.

Természetes, hogy ez a minden áron való kuruczkodás lehetetlen álláspontra, mert első szempillantásra kilátszik alóla a személyes indítókok lólába. A nagy harci zajnak nyilvánvaló czélja az, hogy Bécsset elkedvetlenítsék minden olyan kibontakozási tervtől, melyben nekik szerepet nem szántak. Ez a rúdó olyankor, amidőn még nyoma sincsen elmozdítani a látóhatáron, inkább mulatságos feltűnést mint komoly ijedelmet keltett. Justh Gyula különben ma a nála járt újságírók előtt kijelentette, hogy a „Pester Lloyd” értesülései nem felelnek meg a valóságnak. Ennek a barátságos beszélgetés közben véletlenül elejtett czáfolatnak azonban nem olyan nagy a sulya, hogy azt feltétlen hitelességének lehetne elfogadnunk. Egy ilyen czáfolatnak nem magánbeszélgetésből kell véletlenül kipattanania, nem is Justh Gyulának a hivatása a czáfolás, hanem magának a pártnak, annál inkább, mert a Justh-párt tényleg lázas igyekezettel szervezkedik s különösen vidéken a választókerületek megnyerése érdekében követ el minden lehetőt. A válság legközelebbi kimagasló eseménye az, hogy *Wekerle hétfőn Bécsbe utazik.* Meglátjuk, hogy ez az út közelebb hozza-e a régóta várt és régóta vajdó megoldást.

Mai híreink ezek:

Ujabb kihallgatások.

A politikai világot ma is élénken foglalkoztatta gróf Tisza István királyi meghívásának híre. Azt beszéltek már, — amint megírtuk, — hogy Tisza István már megkapta meghívóját és hogy még ezen a héten megjelenik

És Csiga Pál reszkető, vékony hangon elkezdte olvasni: Én, született Csiga Pál a legüresebb fejű ember vagyok a világon. Sohase igyekeztem azon, hogy valami legyen a fejemben. Mindazonáltal jó tudom van s olyan szám, amilyent csak magyar embernek adnak az istenek. Beszélni tudok rettenetesen, a szó nálam csak polyva, játékpénz, cserépdarab. Szóval, ha csak arról van szó, hogy a magam dolgában beszélni kell, akkor én tőszolok, szónokolok, megbeszélék, rábeszélék. S az bizonyos, hogy a számmal már jó felvittem a dolgom: a képviselőház egyik távbeszélője vagyok. A miniszterek is észrevesznek. Sőt a multkor egyik így szóló hozzászólásról. S én erre egy hosszú beszédet mondtam el. A beszédet a Függsödi Harsona szerkesztője írta, ez ugyan igaz, de az is igaz, hogy én megtanultam. A miniszter kezét fogott velem s azóta kezdek nevezetes ember lenni, tekintély. Még egy lépés, — és számot tarthatok arra, hogy egy esetleges kormányválság alkalmával, mint miniszterjelöltet emlegessenek. Egyelőre ez nekem elég lesz. Hogy minden tárczánál szóba jöhessenek, gondosan előkészítettem a talajt. A legtöbb újsággal jó viszonyban vagyok. Gyakran meginterjuváltam magam s van rá gondom, hogy szép interjuvok jelenjenek meg tőlem. Gyakran magam is bámulok azon, hogy mennyire tudja az én interjuvoló újságíróbarátom, mit akartam mondani. De ez mellékes, a fő az, hogy a nevem szerepel. Népszerűségem gyarapodik: ismernek. Nincs olyan kérdés, amihez ne értenék. Azaz, hogy meg tudom ügyesen választani mindig az embe-

remet, hogy ki irjon rólam. Ma a pénzügyi viszonyokról jelenik meg tőlem nyilatkozat, holnap a népnevelésről, holnapután a kívándorlászról és így tovább. Szóval, minden kérdésben úgy látszik, hogy otthon vagyok, alapos a készültségem. Hogy mindez csak látszat, az nem tesz semmit. Ez mellékes, a fő, hogy az emberek elhiggyék azt, amit velük el akarok hitetni.

Külön ügynököket tartok arra, hogy a miniszterek elé járuló deputációk vezetését megszerezzék nekem. Vezetem az ifjuságot, a gyógyszerészek, a tanítók, a vízármentesítők, a viczinálist kérők, a magyar zabszállítók, a léghajzási gyáralapítók sat. küldöttségét. Szóval, én vagyok a deputáció szállító s mi csoda egyszerű szónoklatokat szerkeszt nekem a Függsödi Harsona göthös szerkesztője ilyen alkalomra. Elnöke, diszelnöke, tiszteletbeli elnöke, igazgatósági tagja, alapító, pártoló, támogató, rendes, rendkívüli tagja vagyok a kosárfonók szövetkezetétől kezdve a piripócsi kuglizó körig mindenféle fajta egyesületnek. Ez is valami. Kelettől nyugotig mehetek gyönyörű hazánkban, mindenütt bankett vár s ilyen kezdetű szónoklat: körünk vagy egyletünk nagy munkásságu elnöke sat. sat. Egy-két év még s már így fogadnak: körünk vagy egyletünk nagynevű elnöke sat. sat. Ez annyit jelent, hogy óriási munkásságot fejtek ki, — azaz, hogy csak annyiból áll, hogy képviselői szabadjegyemet eléggé kibaszálom; rettenetes nagyokat mondok, adom a bankot, mintha a miniszterek minden kormányzási titkába be volnék avatva; eszem és iszom, parolázok, pertu vagyok fél Magyarországgal, ünnepelettem magamat — s

gondoskodom arról, hogy egy lépésem se maradjon megezikkezettlenül. Nincs nap, hogy Csiga Pál nevét legalább egy csomó újság ki ne írja. Ez a közhasznu tevékenység ugyan pénzbe kerül, de hát mit nem tesz az ember meg csak azért, hogy híres legyen.

— Irgalom, — szolt közbe, Csiga Pál nagyságos ur.

— Olvasd csak tovább, — mondta a mély, dörgő hang.

Csiga Pál olvasta tovább:

— Jellemem egyik jelentős vonása, hogy nagyszerűen értek a kétkulacsos szerep eljátszásához. Vagyok én minden. Azaz, nincs olyan nézet akármifajta legyen is, amelyet én nem vallok, s ha kell, meg nem esküszöm arra, hogy teljesen azonosítom magam vele. Egy szükséges csak chez, ez pedig nem más, mint az, hogy aki az elvet vallja, számottevő egyén legyen. A hatalmat ugyanis imádom és jól tudom, hogy csak úgy terzek magam is szert hatalomra, ha a hatalmasok mellé állok. Holmi eszményiség, ószinte egyenesség, netu messze viszi az embert. Ezt, mint teljesen értéktelen czafrangot, egész egyszerűen félredobom, megvetem, de azért minden második szavam mégis az, hogy ez az én legszentebb meggyőződésemet nem egyszer kell megváltoztatnom, hát egész egyszerűen le- és megtagadom előbbi véleményemet. A le- és megtagadás épp oly szükséges az életben, mint ez az én legszentebb meggyőződésemet-féle frázis sokszor mondása.

— Bocsánat, — könyörgött Csiga Pál, — ezek a dolgok még a szentelt vizet is le-

a király előtt. Ezzel szemben azt jelentik, hogy Tisza István, aki most Debreczenben van és résztvesz a református egyházkerületi közgyűlésen, a nála érdeklődőknek kijelentette, hogy az audienciára eddig meghívót nem kapott.

Beszélnék arról is, hogy más politikusokat is meghallgat a király, gróf Csáky Albin, gróf Zichy János, gróf Khuen-Héderváry Károly és Lukács László neveit emlegetik, de Justhék abban reménykednek, hogy Tisza után Justh Gyula kap először meghívást.

Mindezek a hírek azonban pusztán falálgatáson alapulnak. Beavatott politikai körökben úgy tudják, hogy most elsősorban Wekerle Sándor miniszterelnök kihallgatásának kell következnie. A miniszterelnök előreláthatólag a jövő hét legelején, valószínűleg már hétfőn utazik Bécsbe, hogy a király elhatározása iránt érdeklődjék. A keddi koronatanácsban tudvaleg a király a tárgyalások folytatását megfontolva szükségesnek és a miniszterelnök most ez irányban fog előterjesztést tenni. Valószínű, hogy a miniszterelnök utazása előtt a kormány minisztertanácsban fogja megállapítani a királynak teendő előterjesztést.

A banktárgyalások megkezdése.

A bécsi „N. Fr. Pr.” mai esti lapjában azt a hírt közli, hogy dr. Gruber osztrák pénzügyminiszteri osztályfőnök és dr. Wimmer miniszteri tanácsos ma Budapestre érkeztek és megkezdtek a tárgyalásokat a magyar kormányval azoknak a feltételeknek tárgyában, amelyek alapján a két kormány az osztrák-magyar bankkal a szabadalom meghosszabbítása ügyében a tárgyalásokat megkezdje.

Erre a hírre vonatkozólag egy informálnak bennünket, hogy ezek a tárgyalások tervebe voltak véve abban az esetben, ha a keddi kormánytanács eredményesen végződik. Azért tüntették ki mára az osztrák-magyar bank főtanácsának ülését is. Minthogy azonban a koronatanács nem végződött eredménytel, a tárgyalások is elmaradtak. Gruber osztályfőnök és Wimmer miniszteri tanácsos ilyen módon csak az osztrák-magyar bank főtanácsának ülésén vettek részt.

szedik rólam. De már azt csak nem mondhatja senki, hogy nincs jó szívem.

— Lásd magad. Fordíts három lapot s olvasd. — mondta a mély, dörgő hang.

Csiga Pál megint olvasta:

— En, Csiga Pál, a következő jótékony-sági cselekedeteket miveltem: tíz, mondd tíz korona a függösi gimnázium önképzőkörének, öt, mondd öt korona a kített gyermekek egyesületének; egy, mondd egy korona egy vissza nem utasítható jótékony-sági ivre aláírva.

— Többet nem látok. A lap üres, — szólt síró hangon Csiga Pál, pedig annyit adtam, de annyit. Igazságot kérek. Az az én legszenvedelmesebb meggyőződése, hogy ez nem igazság.

— Adtál, de ezenkívül egy fillért se a magadébol. A következő lapon minden fel van jegyezve, de ez mind a függösi persely takarékpénztárának terhére ment. Igaz, hogy a nyilvánosság előtt a te neved szerepelt mindenütt. Az utolsó fillérig elkönyveltünk mindent, amint hogy te is elkönyveltétek mindent a persely terhére.

Csiga Pál nagyságos ur nagyot nyögött s bevallotta, hogy biz ez így van.

— Olvasd, — szólt a mély hang tovább.

Csiga Pál olvasta:

— Nemcsak a nevem alatt megjelenő jótékony-sági összegeket, hanem még valamennyi tagsági díjamat is a persely terhére irtam. Ezzel szemben azonban egy fillér ügyvédi munkadíjat sem engedtem el soha. Soha. Jól emlékezem a szegény Czinege Péter esetére. Husz, mondd huszkoronás váltót akart egyszer elhelyezni a perselynél, sirva könyörgött a nyomorult, hogy szavazzassam meg.

Justhék obstrukcióra készülnek.

A Justh-párt — mint a „Pester Lloyd” mai esti lapja jelenti — nagyban készülődik az obstrukcióra. A vezetők el vannak határozva, hogy minden olyan kormány ellen, amely nekik nem tetszik a legelősebb parlamenti harezot indítják meg. A jelölő-bizottságnak tegnapi ülésén már részletesen meg is állapították a követendő taktikát. Így a vita-rendező-bizottság tagjainak megválasztása alkalmával a párt tagjait csoportokba osztották be, az élükre csoportvezetőket tettek, akiket feltétlen rendelkezési joggal ruháztak fel. Az akciókat már a kormány bemutatkozásánál akarják megkezdni és ezért már most megállapították a technikai obstrukció minden részletét, hogy ilyen módon az indemnitásnak még a napirendre tüzését is megakadályozzák. Tizenhat-órás ülések tartásából a párt nem fél, mert ennek elhatározásához kétharmad többség szükséges, már pedig, ha a párt teljes számban jelenik meg az üléseken, az ilyen javaslat mellett nem lesz meg a szükséges kétharmad többség. A megállapított taktikai eljárást legközelebb körlevelekben ismertetik meg a párt tagjaival és kioktatják őket a nekik kiosztott szerepről. Választottak tegnap sajtó-bizottságot is, amelynek azt a feladatot tüzték ki, hogy a vidéki lapoknál ismerős képviselők által egyensúlyozzák azokat a cikkekkel, amelyeket a miniszterelnökségi és különösen a kereskedelmi miniszteriumi sajtóiroda Justhék ellen elhelyez. Végül a kerületeket szervező bizottságnak az a feladata, hogy függetlenségi kerületekben lehetőleg tegye Kossuth híveinek agitációját, kimondva már előre, hogy ezek az emberek ilyen módon remélnek mandátumhoz jutni.

Ez a hír természetesen élénk feltűnést keltett a politikai világban. Több újságíró Justh Gyulához fordult felvilágosításért. Justh, aki úgy, mint gróf Batthyány Tivadar, betegesen fekszik lakásán, a kérdezősködésekre azt a kijelentést tette, hogy ez a hír kórhalmány. Nagyon természetes azonban, hogy, míg egyrészt a párt

elnöke így privátim megcáfolja a párt akciójáról megjelent információt, másrészt a párt új félhivatalos könyvmatosa ma este a pártkörrel kiadott kommunikéjében azt mondja, hogy a függetlenségi és 48-as párt akcióját aziránt, hogy a függetlenségi választókerületek polgársága a párthűséghez való szigorú ragaszkodás mellett az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártot teljes erejével támogassa, tovább folytatja a megkezdett uton és már két-három hétre előre meg vannak állapítva a helyek, ahol több függetlenségi képviselő részvétele mellett nagy népgyűléseket tartanak.

A kérdés tehát a legnagyobb mértékben tisztázatlan.

A pártkörökből

A pártkörökben általános bizonytalanság jellemzi a helyzetet. A negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt ideiglenes körhelyiségében ma este a szokottnál is nagyobb számban jártak fenn képviselők, főispánok és külső tagok. Sok embert hozott fel a vidékről a Kossuth-mauzóleum felavatási ünnepsége, akik ma este a pártkörben örömmel számoltak be arról, hogy a vidéken lelkes a hangulat és a függetlenségi polgárok túlnyomó többsége Kossuth Ferenc mellett van rendületlenül. A főispánok is kedvező híreket közöltek a vidék hangulatáról. Sokat beszéltek a ma délelőtti ünnepségről, amelynek bensősége és szép sikere mindenkire nagy hatást tett, csak a hideg időjárás miatt sajnálkoztak néhányan, ami sokakat távoltartott az ünnepségtől. A pártkörben fenn voltak többek között Gál Sándor, a képviselőház elnöke, Barabás Béla, Sághy Gyula alelnökök, Zlinszky István, a pártkör gazdasági elnöke, Ambrozovits Lajos, Glatz Antal, Gyapay Pál, Kelemen Béla, Kálmán Rudolf és Szalay László főispánok. Nagy felháborodást keltett a párt tagjai között a „P. L.” esti lapjának az a közleménye, amelyben az adja hírül, hogy a Justh-párt már most elkészült arra, hogy technikai obstrukcióval akadályozzon meg minden parlamenti munkát tekintet nélkül arra, milyen programmal jön az új kormány. A párt tagjai a közleményről a „Pester Lloydban” úgy fogták fel, hogy Justhék Bécsnek adták a parancsot, hogy a párt körök hiábavaló minden megoldási kísérlet.

En azonban nem könyörültem meg rajta. Czinege Pál ugyanis csak egy földöntető, szegény napszámos, akinek bár két gyereke van, de voksa nincs.

— Irgalom, — szólt összeroskadva Csiga Pál nagyságos ur.

— Olvasd, olvasd tovább, — parancsolta az erős hang.

Csiga Pál olvasta tovább:

— Czinege Péter még ma is becsületes napszámos lehetne s nevelhetné két nyomorult gyereket, ha kétségbeesésében fel nem akasztja magát. Holott én a husz, mondd husz koronával megmenthettem volna. Megjegyzendő, hogy ezen a napon választattam meg magam a függösi jótékony-sági egyesület disztagyájává. A disztagsági oklevél ma is ott lóg a falon, aranyos keretben. Továbbá...

— Nem, nem, nem bírom tovább, — könyörgött Csiga Pál. — Hát legyen ez mind igaz, de szent meggyőződése, hogy jó férj voltam.

— Fordíts hét lapot, ugord át a szívtelenséged többi adatait s a hetedik lap utolsó tételét olvasd.

Csiga Pál olvasta:

— Dátum tegnap. Cím: Künkölyi Esz-tike, kardalosnő, Budapest, Fülemlé-uteza. Összeg: ötszáz korona. Terhelve a perselytakarékek előre nem látható kiadásokra szánt titkos alapja, melyet Csiga Pál igazgató kezel elszámolás nélkül.

Csiga Pál roskadozott.

— Olvasd el a levelet is, melyet neki küldtél.

Csiga Pál szinte önkívületi állapotban olvasta: Drága Esz-tike. Hogy némileg kár-

pótoljalak az egyedülvalóságért, ime dobogó szívvel küldöm neked ezt a csekélységet. Végy rajta magadnak, amit akarsz és tégy közzé egy kis levélkét, Muczikám 19056. címen a Független Trombita apró hirdetési rovatában. Ma este feleségem nevenapja van, s nagy vacsorát adunk, melyen persze, hogy csak terád gondol a te Muczusod.

... Mikor Csiga Pál ezt elolvasta, hirtelen esni kezdett lefelé. Nagyon zökent s felébredt.

Már világos volt egészen. A felesége egészen felöltözve állt ágya mellett.

— No, te ugyancsak nyögtél, talán rossz-szat álmodtál. És mi mindent összebeszélteél. Valami muczust is emlegettél. Öt perc óta hallgatlak.

— Téged, fiam, téged, — mondta. — En az este sokat találtam enni.

— A Függsödi Harsona szerkesztője keresett.

— Sietek öltözködni.

S Csiga Pál nagyságos ur már ott találta a Függsödi Harsona göthös szerkesztőjének a Magyar ipar a Balkánon című cikket, mert erről a kérdésről fogja meginterjuváltatni magát legközelebb. Volt még egy esomó levél, s meghívó a legkülönbözőbb egyes-letek s körök gyűléseire, multságaira. Csiga Pál azonban unottan dobálta félre valamennyit. Megnézte az óráját. Még éppen elég ideje volt a pesti gyorsvonathoz. Sietve kapta magára prémes bundáját s zsebre gyűrve a Függsödi Harsona szerkesztőjének cikkét, kihajtatott a vasúthoz. Meglepi a drága Esz-tikét önmagával még ma, a világot pedig egy interjuval a holnapi újságokban.

Ebben azonban alaposan csalódnak, mert a nemzet az új választásokon el fogja söpörni azokat, akik könnyelműen alkotmányválságba akarják sodorni az országot.

Az alkotmánypártkörben ma este megjelent gróf Andrássy Gyula, a párt vezére, Darányi Ignác és Sekeljfalussy Lajos miniszterek, Návay Lajos, a képviselőház alelnöke, számos főispán és képviselő. Az est folyamán megvitatták a politikai helyzetet és konstatálták, hogy a mai nap új mozzanatot nem hozott. A leghatározottabb módon megegyeztek azokról a hírekről, amelyek a koronatanács lefolyásáról a lapokba kerültek és ezáltal hazugságnak bélyegezték azt a tiz pontot, amelyeket nagyon zavaros forrásból tegnap éjjel elvitték néhány szerkesztőségbe, hogy egyes lapokban elhelyezzék. Ami a meghívásokról szóló híreket illeti, erre vonatkozóan hiteles értesítés ma este még nem volt, ép ezért az ezekről való híreszteléseket is tartózkodással fogadták.

A Justh-párt immár egész nyíltan a maga győzelmének tekinti a kormány kibonakozási akciójának megakasztását és a képviselők ma este a pártkörben már arról beszéltek, hogy a kormányban ez az akciója végkép megbírsult és most már az a kérdés áll homloktérben, hogy mely a kormányon és az azt támogató pártok a kívül álló politikusok fognak audienziára meghívót kapni. Valószínűnek tartják, hogy az újabb királyi meghívások dolgában még e hét végén fognak intézkedések történni és így a jövő hét elejétől kezdve a politikai világ egészen új stádiumba jut. A párt tagjai szerint gróf Tisza István lesz az első, aki meghívót kap a királyhoz és a pártban erős a bizakodás, hogy Tisza azt fogja ajánlani a királynak, hogy Justh Gyulát, mint a legnagyobb parlamenti párt elnökét hallgassa meg. Azt hiszik, hogy ezen az uton el fogják érni a kormányhatalmat, mert ők egyáltalában nem kívánják a katonai kérdéseknek megoldását és a bankkérdésben is hajlandók, ha a hatalmat megkapják, mint azt egyik vezérük a nyilvánosságnak szánt nyilatkozatában is kijelentette, több évi provizóriumot elfogadni. Anyanyira számítanak erre, hogy már az összes miniszteri tárczákat és államtitkári állásokat is felosztották maguk között. Pénzügyminiszternek Lukács Lászlót teszik meg jellemzősül annak, hogy kiknek támogatására számítanak. Az sem utolsó dolog, hogy Balla Aladár volt újdíeli főispánt kárpótlással az elvesztett méltóságért horvát miniszternek jelölik.

Csatlakozás a Kossuth-párthoz.

A faceti választókerületbe tartozó Igazfalvának függetlenségi pártja Hajdu Sándor pártelnök és Nagy János jegyző aláírásával levélben szólítja föl Hajdu Frigyes, a kerület képviselőjét, hogy hagyja ott a Justh-pártot és csatlakozzék Kossuth Ferencz táborához. A párt elismeri Justhék hazafias intencióit, de attól tart, hogy őket követve, a kerület elveszi a függetlenségi párt számára.

Az orbai kerület választópolgársága népes gyűlést tartott, amelyen egyhangú lelkesedéssel elhatározták, hogy Kossuth Ferencz politikai állásfoglalásához csatlakoznak. A gyűlésről lelkes hangú táviratban üdvözölték Kossuth Ferencz kereskedelmiügyi minisztert, mint a 48-as függetlenségi Kossuth-párt vezérét, amelyben bejelentették a párthoz való csatlakozásukat és hangoztatták, hogy rendületlenül kitartanak Kossuth Ferencz mellett.

Székelvudvarhelyről táviratozzák a Magyar Tudósítónak: A „Magyarország” szerdai számában azt írta, hogy a vasárnapi bankgyűlésen Orbán Ottót megverték a székelviek. A Magyar Tudósító székelvudvarhelyi levelezője azt jelenti, hogy ez a hír téves, az egészről csak annyi igaz, hogy Orbán Valentsik Lajos tettelegességgel fenyegette. A függetlenségi gyűlésről sok polgár éppen Valentsik terrorizáló fellépéséért távol tartotta magát. A gyűlésen a függetlenségi párt elnökei közül egyik sem vett részt.

A király tíz pontja.

Tegnap és ma több lap különböző részleteket közölt az e hónap 23-án ő felsége elnöklésével lefolyt magyar minisztertanácskozásról; ezek között néhány hiradás állítólagos pontozatokról szól, amelyeket a király olvasott volna föl s több lap azokról az állítólagos ellentétekről is hirt ad, amelyek a miniszteri tanácskozáson felmerültek volna. Föl-

hatalmazást kaptunk annak kijelentésére, hogy ezekkel a híresztelésekkel szemben, amelyeket egyes lapokban részben a nyilvánvaló czélzattal helyeztek el, hogy az amugy is nehéz helyzetet még jobban összebonyolítsák, illetékes helyen csupán annak megállapítását tartják szükségesnek, hogy a miniszteri tanácskozás lefolyása áról és részleteiről senki se tett közeleket s így az erre vonatkozó különböző újsághírek egyáltalán nem felelhetnek meg a tényeknek, hanem a találgatások körébe valók.

Bizalom Bánffyban.

Szegeden az újpárt ma este értekezletet tartott, amelyen igen számosan jelentek meg. Báró Bánffy Dezső közölte a párttal, hogy a változott politikai viszonyokra való tekintettel a beszámolót politikai viszonyokra tartja és a politika kialakulását bevárja. Az értekezlet a közlést tudomásul vette és Lovász Antal alelnök indítványára Bánffy bárónak bizalmat szavaztak.

A király marsalli uniformisa.

A Politikai Értesítő jelenti: Több ízben szóvá tették a lapokban azt a körülményt, hogy ő felsége a király a koronatanács alkalmával marsalli uniformisban jelent meg. Ezt a tényt olyformán tüntették fel, mintha annak valami különös jelentősége lett volna. Ezzel szemben meállapíthatjuk, hogy ő felségének rendes egyenruhája a marsalli uniformis és csak különös alkalmakkor ölt lovastábornoki, ezredesi vagy más egyenruhát. A szabályszerű és normális uniformis tehát a marsalli uniformis és az egyéb egyenruha a kivétel, ami mindig valami különös vagy speciális okon alapszik. Ilyenformán ő felségének a koronatanács alkalmával használt marsalli egyenruhája semmi különösebb jelentőséggel nem bír.

Fordulat Ausztriában.

— A Reichsrath ülése. —

Budapest, november 25.

Az osztrák politikai helyzetet ma kissé reményteljesebbnek ítélik meg. A tegnapi parlamenti ülés után ítélve, nincs kizárva a remény, hogy az osztrák pártok végül mégis lehetővé teszik a rendes parlamenti munkát. Arról, hogy ma már béke legyen, hogy a szláv unió teljesen leszereljen, hogy az indemnitás június 30-dikáig terjedő hatálylyal megszavaztassék, egyelőre még nincs szó, de kétségtelen, hogy a német és cseh pártok közt a lengyel klub fáradozása folytán némileg barátságosabb a hangulat. Annyi azonban ma még bizonyos, hogy a csehek minden béke első feltételül azt kötik ki, hogy a kabinet rekonstruáltassék.

A németek egyelőre éppen erről a feltételről nem akarnak semmit sem hallani, mert szerintük ez annyit jelentene, hogy a német miniszterek teljesen a cseheknek szolgáltatásnak ki. De ez az ellenkezés ma már nem komoly. A lengyelek is eleinte a németek pártján voltak ebben a kérdésben, de végre ők kijelentették, hogy ha a békének ez az ára, s ezen áron a béke feltétlenül biztosítható, akkor ők is a kabinet rekonstrukciója mellé állanak. Valószínű, hogy a németek ellenkezése sem fog a végletekig menni, s beadják a derekukat. Annál is inkább, mert a keresztényszocialisták pártjának tegnapi délutáni ülésén már Lueger a rendes parlamenti munka helyreállítását elsőrangú fontosságúnak mondta s ezt azzal indokolta, hogy az osztrák érdekek másképp nem védelmezhetők meg a magyar követelésekkel szemben. Ha tehát Lueger így fogja föl a helyzetet, akkor a béke már a küszöbön áll, mert hisz éppen Lueger pártja volt az, aki eddig makacsul ellenszegült annak, hogy a cseh feltételek teljesíttessenek. Már pedig régi osztrák taktika az, hogy a magyarok elleni küzdelem mindig egyesíti az osztrák pártokat, s ha engedményeket kell tenni, inkább osztrák pártoknak teszik azt, mint a magyaroknak.

És valószínű az is, hogy Luegernek ez a hirtelen beküldékenysége magasabb utasításra történik. Mert a király mindig arra törekedett, hogy legalább egyik országában legyen a parlament működése kifogástalan, s ha

koncessziókat kell tennie, semmi ár sem drága neki, ha osztrákokról van szó, de a legkisebb is, amit a magyarok követelnek, rideg visszautasításban részesül. Valószínű, hogy most is a trónörökös az, aki Lueger utasította, hogy a csehekkel egyezzenek meg, s tegyék lehetővé azt, hogy az osztrák parlament tiltakozhassék a magyar követelések ellen, hogy így Bécs az osztrák parlamentre hivatkozva tagadhassa meg a legjogosabb s legméltányosabb magyar követeléseket. De magának a szláv uniónak felfogásában is változás állt be tegnap óta. Mert míg eddig a szlávok végeredményben a Bienert-kormány lemondását követelték, most annyiban ők is konziliánsabbak lettek, hogy a kabinet kellő rekonstrukciójával megelégszenek, s lehetővé teszik az osztrák parlament harczát a magyarok ellen.

És ez a legnagyobb czáfolata annak az ostoba és perfid osztrák vádznak, melyet Luegerék lapja a „Reichswehr“ napok óta hangoztat, hogy a csehek obstrukciója mögött a Kossuth-párt áll, amely a csehekkel szövetkezett az osztrák németiség ellen.

Annyi kétségtelen, hogy Luegerék óriási erőfeszítéseket tesznek az osztrák parlament munkaképességének helyreállítására csak azért, hogy a magyar követelésekkel annál erősebben szállhassanak szembe s ez a czél olyan, mely eddig még minden osztrákot egy táborba tudott hajtani.

Ez az oka annak, hogy mióta Lueger tegnap ismét kiadta ezt a büvös jelszót, azóta az osztrák pártok békülékenyebbek egymással szemben s hogy azóta már az osztrák lapok is rózsaszínben látják az osztrák politikai helyzetet.

Bécsből ma a következő tudósítást kaptuk:

A Reichsrath mai ülését dr. Pattai elnök tíz óra után nyitotta meg. A képviselők csak gyérszámban jelentek meg és a padsorokban nagy hézagok voltak. A beérkezett iratok felolvasása után, amelyet senki sem zavart meg, Seliger képviselő megokolta a nemzetiségi kérdések rendezése czéljából kiküldendő országos bizottságra vonatkozó szociáldemokrata sürgős javaslatot. Azután dr. Bienert miniszterelnök a következőket fejté ki:

Az osztrák nemzetiségi kérdés elintézésének legfőbb nehézsége a minoritások különfélesége az egyes országokban, sőt kerületekben és községekben. Vajjon a morvaországi nemzeti kataszter életbeléptetése más viszonyok közt is alkalmazható-e, az kérdés, amelyet még be kellene bizonyítani. A kormány minden idevágó sikert a legmöglegbben üdvözölni és a legnagyobb mértékben támogatni fog. Kramars képviselővel polemizálva, a miniszterelnök újból a leghatározottabban visszautasítja a vádat, hogy szlávellenes vagy csehellenes politikát követne a kormány és kijelenti, hogy szilárd meggyőződése szerint Ausztria nagysága és ereje az összes egysegeknek egyetértő összműködésétől függ. Ezért appellál a házhoz, hogy közös munkával oldja meg a parlamentre váró nehéz feladatokat. A miniszter újból tiltakozik azon szemrehányás ellen, mintha a nyelvjavaslatokkal valamely irányban ezekkel ártani kívánna. A miniszterelnök visszautasítja azt a szemrehányást, mintha a parlament ellen fenyegetéseket hangoztatott volna és hangsúlyozza, hogy nem a kormány stabilitásáról, hanem csupán a közigazgatás stabilitásáról volt szó, amelynek szükségességét most is vallja és sajnálja, hogy újból szemére vetették a kormánynak magatartását a boszniai agrárbank ügyében. Talán rövid időn belül ki fog tűnni, hogy a kormány által elért megoldás méltányosan kielégíti az összes érdekeket. A miniszterelnök úgy véli, hogy az eddigi beszédek mély vágyat árulnak el a nyugalom felé a nemzetiségi együttélés volna elérhető. A nemzetiségi harcz mindenkit sebez, népet, parlamentet és államot. A kormány a legnagyobb örömmel üdvözölné, ha sikerülne ezeket a csirákat tovább ápolni, hogy így lassanként gyakorlati eredményekhez jusson. Ennek a czélnek elérését becsületesen elő fogja mozdítani. Végül a miniszterelnök appellál a házhoz, hogy a sürgős javaslatokat mielőbb intézze el, hogy a költségvetési provizórium mielőbb tárgyalható és elintézhető legyen. (Elélek helyeslés.) Dr. Lecher és társai a pénzügyminiszterhez a következő interpellációt intézték: Az 1892. évben a magyar korona országaival kötött érme- és valuta-szerződés a törvény 20. szakasza értelmében 1910. év végével lejár. Ha a lejárat előtt egy évvel, vagyis 1909. év végével nem mondják föl, úgy a szerződés teljes ter-

jedelmében további 10 éven át hatályban marad. Tekintettel arra a teljesen tisztázatlan viszonyra, amely az Osztrák-Magyar Bank privilégiumának meghosszabbítása szempontjából, valamint azon hatásokra, amelyeket egy osztrák és egy magyar önálló bank felállítása gyakorolnának a monarchia pénzügyi helyzetére, végül hivatkozással az 1907. évi december 30-iki törvény zárójegyzőkönyvének 1. szakaszára, mely szerint a fent említett szerződés további fennállása a bankprivilegium meg nem hosszabbítása esetén kizártnak tekintetik, a következő kérdést intézzük a pénzügyminiszterhez: *Hajlandó-e a kormány a Magyarország fennálló 1892. augusztus 2-án létrejött érme- és valutaszereződést idejekorán felmondani?*

A nemzetiségi kérdés rendezésére vonatkozó sürgős javaslatok folytatolagos tárgyalása során Nittas keresztény szocialista Kramarzzal szemben fejtegeti, hogy a Németországgal való szövetség Ausztriára, különösen pedig a németekre és bizonyára a szlávok többségére nézve is fontos védelme a kölcsönös érdekeknek. Azért a fedezetért, amelyet Németország az elmúlt télen nyújtott, még ma is hálásak vagyunk. *Szilárdan ragaszkodunk a német birodalommal való szövetséghez.* A nyelvkérdés megoldása igen szükséges. A keresztényszocialista párt mindent el fog követni, hogy végezetül meg-egyezés jöjjön létre az egyes népek között. *Weidenhofer* képviselő a cseheknek Alsó-Ausztriába való költözéséről szólva kifejti, hogy a bécsi események spontán tüntetését képezték a lakosságnak a német haza védelmére, szemben a nagy-szláv propagandából kiinduló azon törekvésekkel, amelyek a monarchia német magvának megtörését célozza. Az alsóausztriai németiség védelmével a monarchia alapjait is megvédte. *Niemetz* azzal vádolja a kormányt, hogy ő az oka a ház munkaképtelenségének. A polgári pártok bücsűl rója fel, hogy a munkásságot kizárják a politikai életből. *Lange* képviselő fejtegeti, hogy a magyar kérdés és a nemzetközi helyzet eléggé komolyak és hogy a nemzetiségek közti megegyezés sürgősen szükséges, hogy a parlament egységesen működhesen. Kramars képviselő tegnap beszédében nem említette azokat a biztosítékokat, amelyek mellett esetleg a cseh képviselők résztvehetnének egy koalíciós kormányban. Szónok pártja rendszerváltozás alatt a centralizált alkotmány módosítását, a cseh királyság alkotmányának modernizálását és végül a 14. szakasz megszüntetését érti. *Kollars* képviselő kijelenti, hogy bizonyítékok szólnak amellett, hogy a csehországi németek törekvése és fáradozása világosan odairányul, miszerint a német birodalommal egy államegyesítését kívánják lenni. *Laginja* képviselő kijelenti, hogy a délszlávok hozzájárulnak ahhoz, hogy elfogadható feltételek mellett a ház működése fenntartásuk és előmozdításuk. A délszlávok szövetsége az összes javaslatok sürgőssége mellett fog szavazni. *Roller* képviselő kifejti, hogy a nyelvi téren fennálló mai állapot türelmetlen. A viszonyok rendezése azonban másképp nem lehetséges, mint a nemzetiségi szempontok széjjelválasztása révén. A tárgyalást erre megszakítják. A legközelebbi ülés holnap.

KÜLFÖLD.

Ferdinánd király Belgrádban.

Budapest, november 25.

Ferdinand, bolgár király ma délután Belgrádba érkezett és a hivatalos czáfolatok daczára, megszakította utját és hivatalos látogatást tett a belgrádi konakban. A bolgár király látogatása nagy feltűnést kelt, mert szoros összefüggésben látják a tervezett balkáni hármasszövetség eszméjével. Ez annál is inkább valószínű, mert a király hosszasan tanácskozott Milovanovics külügyminiszterrel, ki csak a napokban tért vissza európai körutjáról, ahol többek között arról is puhatolódzott, hogy a hatalmak, hogy fogadják a balkáni szövetség létrejöttét.

A király látogatásáról a következő tudósítást kaptuk:

A bolgár király 20 percznyi késéssel 2 óra 40 perczkor Belgrádba érkezett, hol a pályaudvaron Péter király, a trónörökös és Milovanovics külügyminiszter, továbbá a bolgár követség személyzet fogadta. Péter király megcsókolta Ferdinánd király arcát. Ferdinánd király kezét nyújtotta a trónörökösnek és Milovanovics külügyminiszternek. A kíséretnek bemutatása után a két király nyitott kocsiiban Ferdinánd király óhajára az egyenes ut helyett, amelyen a csendőrség vont kordont, a Ka-

ragyorgyo- és Mihály herceg-utczákon át hajtatnak a konakba. Ferdinánd királyt az utcán egybe- gyűlt tömeg lelkes ovációkban részesítette. A király megérkezése után kihallgatáson fogadta Pasics miniszterelnököt. Az audiencia után a királyi palotában tea volt. A két uralkodó ezután együtt maradt és fesztelen beszélgetést folytatott Milovanovics külügyminiszter, Szpalajkovics külügyminisztériumi első osztályfőnök, Tosev bolgár követ és Genosev bolgár katonai attasé jelenlétében. Ferdinánd király nem 5 órakor utazott el, mint eredetileg tervezve volt, hanem este hét órakor. Péter király, Sándor trónörökös, Pasics miniszterelnök és Milovanovics külügyminiszter, valamint a bolgár követség tagjai és Péter király katonai suite kísérték a pályaudvarra Ferdinánd királyt. Az udvari váróteremben Ferdinánd király rövid cerclert tartott és néhány perczig beszélgetett Milovanovics külügyminiszterrel. Ezután elbucszott Péter királytól és Sándor trónörököstől, akiket kétszer megcsókolt és beszállt az udvari külön vonatba, mely nyomban ezután megindult. A pályaudvaron csak kis közönség jelent meg. Kormánykörökben kijelentik, hogy Ferdinánd király látogatása, amely külön kívánságra történt, egészen magánjellegű.

Német—angol viszony. A londoni Kereskedelmi kamara tegnap este diszobédet adott, amely alkalommal a pohárköszöntők után vita indult meg a német—angol viszonyról. *Charleton* elnök kijelentette, hogy a vita célja a kereskedelmi érdekeket összekapcsolni. Remélhetőleg a jövő évre tervezett nemzetközi kongresszus hozzá fog járulni az összes népek közötti jobb kereskedelmi viszony létesítéséhez. *Kampf*, a német birodalmi gyűlés alelnöke kifejtette, hogy most jobban, mint valaha bebizonyult, hogy a kereskedelem a civilizáció hatalmas munkása. A nemzetközi kereskedelem sikere a nemzetek és egyének közti barátságos viszonyon alapszik. Szólv német barátai háláosan elismerik a londoni kereskedelmi kamara fáradozását, hogy jó viszonyt létesítsen az összes nemzetek kereskedelmének képviselői között. A maguk részéről mindent megtesznek, hogy ne csak jó és barátságos, hanem szívélyes viszonyt tartsanak fenn a brit nemzettel. *Gróf Wolff-Metternich* német nagykövet kijelentette, hogy a mai gyűlés bebizonyítja a világnak, hogy a két ország közti kereskedelmi viszony barátságos természetű. Remélhetőleg a viszony mintául fog szolgálni az általános politikai kölcsönös viszonyoknak és hozzá fog járulni a barátság megszilárdulásához, amely a két országra oly hasznos, a világ békéjére és boldogulására oly szükséges.

A román—bolgár dunai hid. Az a román—bolgár bizottság, amelyet egy dunai hid építésének ügyében küldtek ki, a hely megválasztásában való elvi egyetértést mellet sem tudott végleges megállapodásra jutni. A bolgár oldalon építendő csatlakozó vasuti vonal kérdésében nem jött létre megállapodás ezért szakították félbe a tárgyalásokat. A bolgár kormány visszahívta delegátusait. A további tárgyalásokat vagy diplomáciai úton folytatják, vagy pedig a fölmerült véleményeltérés elsimítása után a vegyes bizottság fogja folytatni tárgyalásait.

Oroszország készülődik. Oroszországból érkező kereskedők azt beszélnek, hogy Oroszország nyugati határán fontos katonai intézkedéseket tesz. Az orosz katonai hatóságok a legnagyobb sietéssel hozzák rendbe és egészítik ki a határszáli erődítéseket. A városi erődökben egy bizottság szemlét tartott. Az orosz—lengyelországi erődítéseket a modern követelményeknek megfelelőleg teljesen át fogják alakítani.

A дума ülése. A дума tegnap üléseinek folyamán *Timirsajev*, aki utoljára jelent meg mint kereskedelmi miniszter a kamara előtt, kijelentette, hogy az interpelláció igen komoly, mert nem a bal párttól, hanem az októbristáktól származik. Emellett a lapokban panamákról szóló hírek jelennek meg, valamint felhangzik az az aggodalom, hogy a miniszter elhagyhatja helyét anélkül, hogy választ adjon. (Derültség.) Ezért kötelességének tartja, hogy igen behatóan foglalkozzék a kérdéssel. Egy óra hosszáig tartó beszédben a miniszter bebizonyította, hogy a kormány nem járt el törvényellenesen. A három első bércbeadás dolgában utalt a czári jóváhagyásra, amely világosan kimondja, hogy a bércbeadások nem képezhetnek precedenst. A kereskedelmi miniszter hozzátette, hogy csak végső szükségben érinti azt a területet, amelyet még a

népképviselőt legszélső hívei is érinthetlenné tekintenek. Nem kerülheti azonban ezt ki, mert el kell osztatnia a legendák és kedvezményezettekéről szóló híreket, mert a legendák esetleg magasabbra szállhatnak szóló szerény személyénél. Az uralkodó kegye az összes monarchiákban a legragyogóbb prerogatívája a legfelsőbb hatalomnak. Ha a czár kegyében hű szolgálói részesednek, Oroszország e miatt sohasem fog szenvedni. A дума elhatározta, hogy a miniszter nyilatkozatairól rögtön megindítja a vitát. Amidőn *Dmitrijukov* októbrista, a legközelebbi szónok, akinek aláírása az interpelláció első helyen áll, a czár elhatározásait is belevonta a vitába, az elnök felkérte, hogy ezt az ügyet ne érintse. A minisztert félbeszakítani nincs joga, a szónokot azonban kötelessége félbeszakítani. A vitát jövő szerdán folytatják.

Oroszország és a monarchia viszonya. Csarikow konstantinápolyi orosz nagykövet fogadta a Beogradske Novine tudósítóját és hosszasan beszélt vele arról a kontroverzióról, amely *Izvolzski* és *Aehrenthal* között az annexió körül támadt. Az orosz nagykövet a többek között ezeket mondotta:

— Nem értem, mi indította külügyminiszterünket arra, hogy elismerje az annexiót, holott az el nem ismeréssel a nagy orosz birodalom tiltakozását juttatta volna kifejezésre. Oroszországnak azért még nem kellett volna háborút viselnie, sem Szerbiának vagy Montenegrónak. Miért fizetett Ausztria-Magyarország Törökországnak kárpótlást? Nyilván azért, mert érezte, hogy nem járt el loyálisan. A viszony az osztrák—magyar monarchia és Oroszország között engesztelhetetlen. A czár külföldi utazása is azt bizonyította, hogy Ausztria-Magyarországot teljesen ignorálta. A nagykövet ezzel végezte szavait:

— Be fog teljesezni *Garsakow* hercegnek a berlini kongresszuson elhangzott jóslata, hogy Ausztria-Magyarország Bosznia-Hercegovinában fogja sírját lenni.

A francia kulturharcz. A párisi republikánus demokrata szövetség tegnap este *Loubet* elnökével bankettet tartott, amelyen *Trouillot* gyarmatiügyi miniszter beszédet mondott, amelyben a püspököknek a semleges iskolák elleni harczáról beszélt, amely nyilvánvalóan azért indult, hogy a küszöbön álló kamarai választásoknál a lakosságot feljizgassa. Ugy látszik, hogy polgárháboru szentvédelmeit akarják előidézni.

— Nem fogjuk túrni — mondta a miniszter, — hogy a püspökök a törvények, a tanítók és iskolakönyvek ellen hadakozzanak!

Paprikov beszéde. A kormány a szófiai török követnek átadta Paprikov külügyminiszter szobranei beszédének Törökországra vonatkozó passzusát a gyorsírói följegyzés alapján készült pontos és hiteles áttételben és fordításban. A miniszter szavainak minden hamis interpretálása immár lehetetlenség.

A minisztertanács ma tárgyalta a külügyminiszternek a balkáni szövetség ügyében és *Malenow*, valamint Paprikov bolgár miniszterek által mondott beszédek ügyében a kamara elé terjesztett interpellációkra adandó választ. A minisztertanács folyamán megjelent a bolgár követ, aki *Rifaat* pasa külügyminiszterrel tanácskozott. Hír szerint Surafow követ a bolgár kormány nevében kijelentette, hogy az nagy súlyt helyez a Törökországgal való jó viszonyra. A Szobranjeben mondott beszédek is e cél szolgálatában állottak és a kormány nagyon sajnálja, hogy a nyilatkozatok ellenkező hatást szültek. Hír szerint a minisztertanács e felvilágosítást meglepéssel vette tudomásul. Porta körökben ezzel elintézettnek tekintik az incidenset. Ma érkezett a portához különben a két beszéd hiteles szövege.

Görögország pénzügyi válsága. A hivatalos tagadások daczára tény, hogy Görögország pénzügyi válságba jutott, mely már a kereskedelem pangásában is érezhetővé válik. Az élelmiszerek ára rohamosan emelkedik. Az athéni törvényszéknél naponta állandóan csődnévkérvényeket adnak be. Híre jár, hogy a törvényszékeket be akarják zárni, hogy így a kereskedőkre nézve a tömeges csődjelentéseket lehetlenné tegyék.

A francia hajóhad kiépítése. A többi tengeri hatalommal lépést tartva, Franciaország is nagymérvű előkészületeket tesz tengeri haderejének kifejlesztésére. Brestben és Lorientben legközelebb megkezdik két óriási, huszonháromezer tonnás páncélos hajójának építését. Ezek a páncélos hajók már beletartoznak abba a flotta-programmba, ame-

lyet a kormány 1910-ben a parlament elé fog terjeszteni. Az új páncélos hajók a legnagyobb támadó erővel bírnak, amelyet eddig föl tudtak mutatni és amint a lövőgyakorlatoknál megállapították, legyőzhetetlenség dolgában is a maximumot érik el. Az új flotta-programm szerint Franciaország 1915-ig tizenkilenc páncélos hajót épít s ezek között tizenkét Dreadnought-hajó van. Az építést úgy rendezik be, hogy mindig két páncélos hajót fognak tengerre bocsátani. Egy-egy hajó építésének nem szabad három évnél tovább tartani.

Rosebery beszéde.

Budapest, november 25.

Az angol felsőház tegnapi ülésének kimagasló eseménye Rosebery lord beszéde volt. Rosebery óva intette a lordokat, hogy ne veszélyeztessék a felsőház létét. Sokkal helyesebb volna, ha megszavaznák a költségvetést, mert hat hónap alatt az ország ugyanis megelégné azt és így annál nagyobb lesz a költségvetés ellenzőinek győzelme a legközelebbi választásokon. Szükségesnek látja, a lordok házában reformját, mert ebben az összeállításban gyorsan lejárvia magát, különösen, ha a választók lesznek hivatva sorsa felől dönteni. Nagy feltűnést keltett Roseberynek az a kijelentése, hogy Európa a hatalmak versenyfegyverkezése alatt pénzügyi csődnek néz eléje.

Az ülés lefolyásáról a következő tudósítást kaptuk:

A felsőház tegnapi ülésének első szónoka a *canterbury-i* érsek volt, aki rövid beszédében kijelentette, hogy a püspökök a szavazásban nem fognak résztvenni. Ezután Rosebery lord állt fel szólásra, akinek beszédét nagy érdeklődéssel várták, minután Rosebery lord bizalmas embere *Edvárd* királynak, és nemrég hosszabb ideig vendége is volt neki. Akkor az a hír keringett, hogy a király ő általa akar intervénálni a lordoknál a budget érdekében.

Rosebery lord beszéde elején kijelentette, hogy a politikai helyzetet nagyon bonyolultnak tartja és tekintettel azon kijelentésekre, amelyeket ő mint miniszterelnök tett, nem szavazhat a *Landsdowne-féle javaslat mellett*. A legtöbb és elengedhetetlen feltétele a lordokat megillető legfőbb hatalom gyakorlásának az, hogy csupán rendkívüli körülmények között, és a nemzet közvetlen felhatalmazása alapján gyakorolható. Ehhez a vezérgondolathoz hű akar maradni, és ez az egyik oka annak, amiért nem abban a helyzetben, hogy *Landsdowne* javaslatát támogassa. Elismeri, hogy a költségvetés életkérdés jelentőségével bír, de azt állítja, hogy a felsőház ereje, munkaképessége és biztossága még fokozottabb mértékben életkérdés az országra. Rosebery ezután a költségvetést *ügyetlennek és boszúállónak* mondja. Azt a látszatot keltheti sokak előtt, hogy egyenesen a felsőház Tory pártja elleni feltörökösnek van szánva. A költségvetés már kiszámíthatatlan károkat okozott addig is, és az Angliához való bizalmat rendkívül mértékben zavarta. Anglia még rövid idő előtt Európa Wertheim-szekerénye volt. Tetemes tökélet a biztonság kedvéért külföldről Angliába küldtek. Ezek a műlők azonban már ellúntek. Miután szólo rámutatott a növekedő hadfelszerelési költségekre, amelyek Európát csődrel fenyegetik, kijelenti, hogy a felsőház sorsát nem kívánja ezzel összekapcsolni. Azon a véleményen van, hogy a lordok nagyon veszélyes játékot űznek és a felsőház létét is kockára teszik. A lordok ellen hangzottatott fenyegetések ugyan nem nyugtalanítják, de emlékeztet arra, hogy a közvélemény jelentékeny része nagyon elenségesen van hangolva a lordok iránt, és hogy az említett fenyegetések oly körülményből származnak, amelyek egyetlen kamarát kívánnak. A költségvetés huzása-halasztása vagy elvetése által a lordok éppen azt tennék, amit ellenségeik szeretnének tőlük látni. Véleménye szerint a költségvetés ellenzői akkor követtek volna helyes politikát, ha a billt elfogadják, és a népek lehetővé teszik, hogy hatása szerint ítélje meg. Az eredmény az ellenzék olyan nagy győzelme lett volna, amely magát az

ellenzékét is meglepte és képtessé tette volna arra, hogy az ország pénzügyeiről oly módszer szerint gondoskodjék, amely összhangban áll elveivel és a józan észszel. Beszéde végén kifejtette Rosebery, hogy a felsőház újraszervezését kívánja, és pedig azon helyes elvek szerint, amelyeket legutóbbi parlamenti bizottsági jelentésében kifejtett. Kijelentette végül, hogy nagyon sajnálja, hogy ez alkalommal nem szavazhat a költségvetés ellen, mert nem akarja a felsőház jövődjé reformjának előnyeit kockára tenni, ami, tekintettel az általános választások eredményének bizonytalanságára, a költségvetés elvetésével szükségképpen bekövetkeznék.

Ezután *Milner* lord, Fokföld egykori kormányzója, a *Landsdowne-féle* javaslat mellett foglalt állást, míg *St.-Davids* lord a kormány álláspontját védelmezte.

Örök otthon Kossuth Lajosnak.

— A mauzoleum felavatása. —

Budapest, november 25.

Husz perczre ma ismét a magyar nap verőfénye sütötte a Kossuth Lajos jószágos, jó öreg arczát. Kegyeletes kezek kiemelték a sírjából, hogy elhelyezzék örök otthonában, a pompázó gazdag díszű márványmauzoleumban. És akik viszontlátták az arczát, azt mondják, hogy ez a bebalzsamozott arcz alig változott.

A magyar nemzet viszont végtelen zárandokutban járult a sírhoz, arról teendő vallomást, hogy az a szellem, az a lélek, melyet Kossuth Lajos hagyott itt köztünk örökül szintén épen marad s áldásos melegét tovább érezteti a nemzettel. Rengeteg tömegek zárandokoltak ma ki a kerepesi-uti temetőbe, ahol a Kossuth-család, a kormány, a törvényhozás két háza, az országos méltóságok és az egész ország küldöttségeinek jelenlétében történt a hamvak új elhelyezése. Magasztos, megható perczek voltak ezek: Kossuth Lajos imádságos áhitat mély megilletődése közben foglalta el örök pihenő helyét abban a halotti-palotában, melyet a nemzet hálás, rajongó kegyelele emelt föl számára.

Az ünnepies akturról a következő tudósításunk számol be:

A koporsó kiemelése.

Rendkívül mozgalmas élet volt már kora reggel a Kerepesi-uti temetőben. Nyolcz órára egész kocsitábor verődött össze, a kocsik az exhumálásra megjelent előkelőségeket és a koszorúk nagy tömegét hozták. A koszorúkat *Dezso* Arthur fővárosi tisztviselő vette át a főváros nevében.

Jelen voltak a családtagok közül özvegy *Ambrozius* Béláné született *Meszlényi* Ilona, *Ambrozius* Lajos bajai főispán, *Ambrozius* *Dezso*, a Képzőművészeti Társulat titkára nejevel, *Janonics* Marcell országgyűlési képviselő. A főváros részéről *Vaszkó* János alpolgármester, a mauzoleum építő-bizottság elnöke, *Almády* Géza tanácsnok, *Butay* Károly tanácsjegyző, *Toperczer* Péter, X. kerületi előjáró, dr. *Földy* Emil kerületi tisztviselő orvos, *Goreczky* Zsigmond előjáró-helyettes jelentek meg.

Félkilenc órakor vonultak át a temető-igazgatósági lakból az exhumálásra kiküldött bizottság tagjai *Almády* Géza tanácsnok vezetésével a régi sírbólthoz. Legelől díszruhás hajdu ment Pest vármegye 48-iki zászlajával. Utána a díszmagyarba öltözött fővárosi tisztviselők és a saját képviselői haladtak.

Pontban kilenc órakor *Almády* tanácsnok az exhumáló-bizottság nevében leemeltette a sírbólthoz vezető közből készült fedőlapját, mely aktusnál hivatalosan jelen voltak: *Nyír* Zsigmond temető-igazgató, *Goreczky* Zsigmond helyettes előjáró, dr. *Földy* Emil tisztviselő orvos és *Toperczer* Péter, X. kerület előjárója.

Ezután a nyitott, körülbelül hat méter mély

sírbólthoz leereszkedtek *Vétek* és *Levente* főbírásként és óvatosan leemelték a felső tölgyfakoporsó fedelét. Előzőleg *Almády* Géza tanácsnok konstataulta, hogy a koporsó érintetlen.

Miután a sírásók leemelték a koporsó fedelét, látható lett az igen rossz állapotban levő s eredetileg zöld színű, de megfakult belső érczkoporsó, melynek rozoga tetejét szintén nagy vigyázattal vették le a sírásók, mire üvegfedél alatt látható lett a nagy halott.

Megható jelenet volt, amikor előtűnt a kormányzó másfél évtized óta föld alatt levő holtteste. Kalaplevéve tisztelgettek előtte a jelenvolt előkelőségek és a hivatalos kiküldöttek s mély megilletődéssel szemlélték az annak idején bebalzsamozott s ezért csaknem teljesen ép állapotban megmaradt holttestet.

Kossuth Lajos arca a hosszú idő alatt alig változott valamit. Szemei ugyan persze beestek, de arca s hófehér szakállja teljesen érintetlen. Jobb kezében egy csodálatosan koperválódott kaméliacsokrot tart. Fekete-bársony díszmagyar ruhájából nagyon kevés látszik, mivel az egész holttestet az a selyemből készült nemzotisznü zászlo takarja, amelyvel *Thaly* Kálmán sajátkezűleg burkolta be, az első ravatalozás előtt, ugyanakkor, amikor szive fölé odatette *Rákóczi* fejedelem mentőjének egy darabkáját, amelyet *Rákóczi* koporsójából hozott. A selymezászlót az idő már megviselte, amennyiben egészen megfakult, de a Kossuth lábánál elhelyezett himzett czimer teljesen ép állapotban maradt meg.

Mintegy öt perczig tartott a szemfolyozósság megállapítására szükséges ünnepélyes aktus, miután a jelenvoltak szemében köny csillogott. A hivatalos aktus után a tisztiorvos megállapította a szemfolyozósságot, a sírásók kiemelték a sírbólthoz a nehéz koporsót.

Eközben megérkezett *Kossuth* Ferencz és *Kossuth* Lajos *Tivadar Pally* és *Jakab* titkárok kíséretében és mély megindulással szemlélték atyjuk hamvait. Kossuth Lajos *Tivadar* kívánságára a sírásók az üveg fedelét védő czinklemez újra leemelték s a koporsónak lábtöli részét földre téve, a fejjelűl vészét felemelték.

Azután *Szent Mihály lovára* helyezték a koporsót és kezdetét vette az első gyászszertartás. *Scholtz* Gusztáv evangélikus püspök helyett *Raffay* Sándor ev. lelkész és theologiai tanár végezte ezt a szertartást, aki szép beszédben emlékezett meg Magyarországon volt kormányzójának örökké élő érdemeiről.

A hazafias lélek mélyeségei tiszteletével és hálás kegyeletével jöttünk a sírhoz, nemzeti eszményeink megtestesítője: Kossuth Lajos! — mondta. — Eljöttünk mi élők, hozzád, a halotthoz, mert honfi szívünk minden ideálja maiglan is csak benned él igazán. Eljöttünk a koporsóhoz, hogy kiemelve azt eddigi békés nyugvóhelyéről, felkínáljuk edzük feltámadásod ócsa reménységét. Mikor a tested megfáradt és elpikent, akkor ez a hálás magyar nemzet, mely atyjának ismert és szeretett Földet, hazát hozott a messze idegenből; hogy itt nyugodjék, ami benned por volt, itt, ebben a szentelt honi földben, amelynek boldogságáért oly sokat dolgoztál, oly sokat áldoztál.

De ide akkor is csak a testedet temette. A lelke ott maradt élve akkor is, ahol addig élt: minden igaz magyarnak a lelkében. És a testedet fedező hantokhoz járt ki a nemzet erőt, reményt, kitartást gyűjteni a nemzetet építő szent munkához.

Most is eljöttünk és itt állunk egy nemzet nevében, hogy kihívjunk csendes síro! öléből.

A puszták lakóját a csillagok tájékoztatják. A magyar nemzet évszázadok óta a meddő nemzeti törekvések esüggösztő pusztaságában vándorolgat a jobb jövődjé ígért-földje felé. De Isten kegyelméből ott vannak egén az irányító csillagok, amelyek mutatják: hova, merre tartson. A csillagok nevei: *Boesky*, *Bethlen*, *Thököly*, *Rákóczi*, *Kossuth*.

Ez utóbbi tündöklését sokan látták az itt állók közül is. Sokan követték is, mint a napkeleti bálcsok a bethlehemi csillagot, amely őket a Megváltóhoz vezette. Mi is megváltás után sóhajtozunk. Nemzeti megváltás után, hogy a boldogság földjévé legyen ez a mi szép hazánk. De ezétra más ut, mint a haza atyjának, Kossuth Lajosnak követése. semmiképp sem vezet. Azért kell itt az ő újra közöttünk álló koporsója mellett kérnünk a népek hatalmas Istenét, hogy azt a lelket, amelynek porhüvelyét egy nemzet kegyelele óvta, tegye e nemzet lelkének vezérlő és alkotó erejévé.

Más, diszesebb, méltóbb helyre viszzük Kossuth Lajos testét. De a lelke ott marad, ahol eddig őrizgettük: a nemzet szívében. Kopsorsó mellett állunk és még sem a sötét gyász és a komor bánat tölti be a lelkünket. A panaszkéserves zokszava se ül ki az ajkunkra. Mert nem temetünk ma, hanem glorifikálunk. Ne a szomorúság, hanem a nemzeti büszkeség töltse hát el itt a lelkünket! Thököly és Rákóczi után ime, most örök nyugvó helyére tér Kossuth Lajos is. Boosásuk el ünnepi érzéssel, hálás kegyelettel, áldó imádsággal, hogy legyen álma mindig zavartalan és nyugodjék olyan szabad földben, amelyenről neki az álma beszél...

Az ima után az evangélikus dalárda gyász-dalokat adott elő.

A szertartás végeztével az üvegfödélű belső kopsorsót vörös rézből készült, három métermázsas sulyu, téglányalaku tokba (olyan mint Rákóczié) zárták és elindult a menet az új mauzoleumhoz, a dalárda gyászadalaitól kísérve. A menetet a főváros díszbe öltözött hajduja, a polgári őrség régi zászlójával és Goreczky Zsigmond IV. kerületi előjáróhelyettes nyitotta meg. Az érc-kopsorsó két oldalán a fővárosnak díszbe öltözött tisztviselői: Halász József, Grill Lajos, Végh István, Szofics Nándor, Dezső Elemér és Székely Rezső haladtak kivont karddal. A kopsorsó, amelyet tíz fővárosi hajdu vitt, követték a családtagok és a kegyeletes aktuson résztvevő nagy közönség.

A mauzoleumhoz érve, a mauzoleum feljártánál ez alkalomra készített és piros posztóval bevont emelvényre helyezték el a kopsorsót. Raffay Sándor lelkésznek újabb imája után az érc-tokot, amely a kopsorsót magába zárja, leforrasztották.

Mindjárt az elhelyezés után díszmagyarba öltözött országgyűlési képviselők állottak fel kivont karddal díszörségként.

A tömeg zarándoklása.

Már kora délelőtt megindult a zarándoklás a kerepesi temető felé. Az ország minden részéből és a főváros minden irányából zászlók alatt vonultak fel az egyes küldöttségek, hogy jelen legyenek a Kossuth-Mauzoleum fölavató-ünnepségén. Hosszu sorban robogtak végig a temetőhöz vivő utakon az előkelő magánfogatok és a bérkocsik, amelyek a díszmagyarba öltözött fővárosi és vidéki notabilitásokat szállították az ünnepség színhelyére.

A felvonulásnak gyönyörű látványa a temetőnél bontakozott ki valóban. A fogatok a második számú kapun robogtak be; a gyalogszerrel érkezők számára pedig a harmadik kapu volt fentartva. Mindkét bejárástól a mauzoleumig lobogók impozáns sorfala közt vezetett az út. Daczára az óriási publikumnak, semmi tolongás, vagy rendetlenség nem fordult elő. A rendező bizottság, melynek a rendőrség állott segítségére, ügyesen elosztotta a helyeket és így az ünnep méltóságát e részben sem zavarhatta semmi körülmény sem.

A közönség természetesen a mauzoleum előlő frontja előtt táborozott. A hivatalos személyiségek a küldöttségek, a család és a sajtó a mauzoleum közvetlen közelében foglaltak helyet, számosan közülük magán az építményen. A kormány tagjai, a család, a szónokok, az országgyűlés tagjai (főrendek és képviselőházi tagok), a főváros vezetői a mauzoleum terraszán helyezkedtek el. Lent, velők szemben, a sajtó képviselői. Azután a küldöttségek, testületek, az ifjúság, a nagyközönség.

A lobogók erdejét (a főváros és a nemzet színei) az erősen sívító szél valóságos hullámzatja. Mintha a tenger hullámai nyargalnának az árbo-czok tetején. A derült égből arany verőfény ömlik a mauzoleum impozáns tőmegére.

Daczára a hideg időnek, nagyon sokan díszmagyarban jelentek meg, ami nagyban emelte az ünnep fényét. A hatalmas mauzoleum terraszát délszaki növényekkel díszítették és az óriási tujabokrokat derékban hajlítja meg a szél. A gránitlépcsős sarokszlopán áll az egyszerű bronzból készült, minden dísz nélkül való szarkofág, Kossuth Lajos holttestével. Rajta egyetlen virágnélküli babérokoszorú, a két Kossuth-testvéré. A kopsorsó mellett két oldalról magyar díszben hetven függetlenségi képviselő áll ört kivont karddal. Mellettük hullámzik föl és alá a lépcsőn az előkelőségek és a küldöttségek nagy tömege. A mauzoleum oszlopcsarnokától jobbra, balra két hatalmasan kiképzett antik

kaadeláberben nafta-láng lobog, kormos füstöt foszlányokban kapkodja el a szél.

Fél tizenkettőkor már a hivatalos személyiségek és a küldöttségek elhelyezkedtek. A lépcsős feljárát alján körülállják a vörös rézből való nagy kopsorsót, mely Kossuth hamvait rejt. A rézkopsorsó előlő oldalán ez a felirat: „Kossuth Lajos“

A kopsorsóhoz érkezik Kossuth Ferencz fivérével, Lajos Tódorral. Néma kalapemeléssel üdvözlököt, aztán a kopsorsóhoz állanak fejtől. Megérkeznek a kormány tagjai: dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Andrássy Gyula, gróf Apponyi Albert, gróf Zichy Aladár, Darányi Ignác, Josipovich Géza, Jekelfalussy Lajos miniszterek, gróf Hadik János, Sztérenyi József, Mezőssy Béla, Tóth János, Döry Zoltán, Bolgár Ferencz államtitkárok, Günther Antal, a kir. Kuria elnöke, Wlassics Gyula a közigazgatási bíróság elnöke.

Kossuth Ferencz és fivére mellé, a mauzoleum kapujánál, a kopsorsó mögött sorakoznak a többi családtagok.

Nagy feltűnést kelt az, hogy a temető kapuin piros czédulák jelcentek meg ezzel a felirással: „Kossuth Lajos-temető“. Megemlítik, hogy a miként a régi Kerepesi-utból lett Rákóczi-ut, akként lesz a Kerepesi-temetőből — Kossuth-temető.

Jelen voltak.

A család és a kormány már említett tagjain kívül jelen voltak a következő előkelőségek:

Wlassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, a főrendiház küldöttsége: báró Rudnyanszky József háznagy vezetésével, Antal Gábor püspök, báró Müller Kálmán és Lánosz Leó, a képviselőház küldöttsége: Abraham Dezső, Bakonyi Samu, Ballagi Aladár, Barabás Béla, Balogh Ernő, Baresay Andor, Baross János, gróf Batthyány János, Beniczky Árpád, Beniczky Elemér, Bernáth Béla, Berzsenyi Jenő, Bottlik István, Botzenhardt János, Brázay Zoltán, Bródy Ernő, Burgán Aladár, Buza Barna, Csizmazia Endre, Darányi Ferencz, Egyri Béla, Eitner Zsigmond, Endrey Gyula, Faragó Antal, Fábry Károly, Fodor Kálmán, Földes Béla, Gotthard Sándor, Giesswein Sándor, Gyémess Gerő, Csépan Géza, Haurikffy Pál, Gratz Gusztáv, Hentaller Lajos, Hódervár Lehel, Hermán Ferencz, Hoitsy Pál, Horthy Béla, Horváth József (nagyvázsonyi), Horváth Gyula, Issekutz Győző, Jankovich Marcell, Justh János, Keller István, Koller Tivadar, Kovács Ernő, Lengyel Zoltán, Lázár Pál, Lázár Zóárd, Leszkay Gyula, Leitner Adolf, Lovász Andor, Lovász Márton, ifj. Madarász József, Malatinszky György, Máriássy Mihály, Máthé László, Kubik Gyula, Mérey Lajos, Molnár Ákos, Muza Gyula, Nagy Emil, Nagy Sándor, Nagy Ferencz, Nemess Bertalan, Németh Imre, Ováry Ferencz, Pap Zoltán, Papp Elek, Okolicsányi László, Petrogalli Oszkár, Potoczky Dezső, Rajk Aladár Ráth Endre, Rékay László, Reök Iván, Ság Manó, Sággy Gyula, báró Sennye Miklós, Sándor Pál, Szegecs József, Somogyi Aladár, gróf Somssich Tihamér, Steiner Ferencz, Szabó István, Szatmári Mór, Szász József, Szász Zsombor, Szébeny Antal, Szemere Huba, Szentiványi Árpád, Szentiványi Gábor, Szokoly Tamás, Szunyogh Mihály, Tutsek Sándor, Valentik Ferencz, Várnay Imre, Vásárhelyi Dezső, Világhy Gyula, Véber János, Zakariás János, báró Thorockay Viktor, Urmánczy Nándor és Zanella Richárd.

A turini küldöttség Rossi Teofil turini polgármester vezetésével, Mantovani tanár, dr. Tacconi és Rovetti lovagból állott.

A budapesti tudományegyetemi tanács részéről Sággy Gyula rektor vezetésével megjelentek Mihályffy Ákos, Magyar Gyula, Lenhossék Mihály és Szinyey József dékánok.

A fővárosi tanács Fülepp Kálmán főpolgármester vezetésével jelent meg. Ott voltak: Bárczy István polgármester, Vaszilevits és Rózsavölgyi alpolgármesterek és valamennyi tanácsnok, Almády Géza, a rendező bizottság elnöke és Bude Dezső főkapitány.

Az államvasutak részéről Marx János elnök-helyettes jelent meg. Ott voltak még: Vio János főmeg. podestza, Székely György pestmegyei fő-ügysz, az újságírók egyesületének küldöttsége Herczegh Ferencz elnök és Bródy Lajos alelnök vezetésével, a hírlapírók nyugdíjintézetének küldöttsége Hellai Ferencz elnök, Fekete Ignác dr. főtitkár és Lenkey Gusztáv titkár vezetésével, Desseuffy Arisztid, a képviselőház elnöki tanácsosa, Stettina József és Némethy Károly min. tanácsosok és Bálint Imre kereskedelmi muzeumi aligazgató.

Ott volt a nemrég Budapesten idözött török küldöttség vezetője, Teufik Riza bey, a budapesti

Kereskedelmi és Iparkamara küldöttsége Lánosz Leó és Krejcsy Rezső vezetésével, továbbá Lautenburger berlini színházigazgató.

Az 1848-9-es honvédeket Bellaagh Imre kir. tan. és Illyés Bálint országgyűlési képviselő, másodelnök vezette. Ott voltak közöttük dr. Heceás Pál, Máltás Miksa, Kléger József, Kovács Ernő, Ováry Lipót, Szegedi Maszák Hugó, Duka Ferencz, Sommer Emil, választmányi tagok, Bydeskuthy Sándor kamarás, honvédezdres parancsnok vezetésével a honvédmeház tagjai.

Küldöttségek.

A kegyeletes ünnepségre azéles ez országból mindenünnen érkeztek küldöttségek. A városi és vármegyei deputációkban a következők vettek részt:

Abaujtonamegye: Horváth Elemér. Alsófehérmegye: báró Kemény Árpád főispán. Aradmegye: Schill József főjegyző és Boros István. Arvamegye: Zmeskál György alispán, Csillaghy István főjegyző, Lehotzky Miklós arvaszéki elnök, dr. Izsó Ferencz tiszti főjegyző, Zmeskál Aladár főszolgabíró és Rexa Dezső főlevéltáros. Bácsbodrogmegye: Mikosevitz Kanuth, Skultéty Ferencz, Városi Károly és Kis Gyula. Bars-Borsodmegye: Levatic Gusztáv, Vízny Ferencz és Karácsonyi Sándor. Békésmegye: Fábri Károly, Haviar Dániel, Keckenéthy Ferencz, K. Schrifert József és Veres József. Beregmegye: Buttykay Ferencz és Belényesi Andor. Beszterecenaszód: Láni Gottfried és Ciosán János országgyűlési képviselő. Biharmegye: Telegdy József, dr. Miskolczy Imre és Nadányi Károly. Borsodmegye: Tarnay Gyula alispán. Brassómegye: Schmidt Károly országgyűlési képviselő. Csanádmegye: Návay Tamás főispán, Horvay István alispán, dr. Hasz Sándor arvaszéki elnök, Komjáthy-Tarnay Izor főjegyző, Vajda Jenő és Käyser Lajos. Csongrádmegye: dr. Ciacricis Lajos alispán, Reök István, Faragó Antal, Korpás Pál, Fütő Zoltán, dr. Mátffy Ferencz, Zsoldos Elek, Szarka Mihály dr., dr. Moletz Lajos és dr. Szeder Ferencz. Fejérmegye: Szűts Jenő alispán, Kenessey Gyula ügyvéd, Koller Tivadar országgyűlési képviselő, Csontos Andor országgyűlési képviselő, Tarafás Béla főszolgabíró és Huszár Dezső főszolgabíró. Fogarasmegye: szentgyörgyvölgyi Széll József főispán. Gömörmegye: fái Fáy Gyula főispán, gróf Andrássy Géza, Szentiványi Árpád, Bernáth István, Bernemiszsa László, Lukács Géza, Hanusz László, Hevessy Bertalan, dr. Radvánszky György, Samarjay János, Széman Endre, Czinke István, Gyürky Pál, dr. Kovács László, dr. Löcherer Tamás, Percz Samu, Szabó József és Molnár József. Győrmegye: Liptay Géza főispán, Goda Béla alispán, Csemmez István orsz. képviselő és Kiss István levéltáros. Hajdúmegye: Veszprémy Zoltán főispán, Kovács Gyula alispán és dr. Czeglédy Mihály. Háromszékmegye: Vajna István arvaszéki elnök. Hevesmegye: Majzik Vilmos alispán, Babocsay Sándor, Beniczky Elemér, Csepány Géza, Hellebronth Géza, Maczki Emil, Malatinszky György, Török Kálmán, Jankovich Dezső és Kemény János. Hontmegye: Lits Gyula főispán, Marek Károly alispán, Halmay László főszolgabíró, Hayain Károly és Kádár Kálmán. Hunyadmegye: gróf Thorockay Miklós, dr. Ajtay Aladár és Pogány Béla alispán. Jász-nagykun-szolnokmegye: dr. Benkő Albert, dr. Corove László és Klupdik Gyula. Nagyküküllőmegye: völdörfi Apáthy Péter főispán, Melezer Vilmos és dr. Oberth Károly. Kisküküllőmegye: báró Kemény Ákos főispán, Pataky László és Boér Elek. Kolozsmegye: Dózsa Endre alispán, Komárom: Kálmán Rudolf főispán, gróf Zichy Miklós, Thaly Ferencz, Huszka István orsz. képviselő és Ghiczy Dénes alispán. Liptómegye: dr. Palugyay Mórész főispán, Plattó János és Beniczky Odón. Maramarosmegye: báró Perényi Zsigmond, dr. Nagy Ferencz képviselő, dr. Kőkényesdy Mihály, Mihályi Péter, Nyegre László, Novák Dániel, Dudits Endre és Jónás Odón. Mogyorósmegye: gróf Dezasse János főispán, gróf Batthyány Tivadar és dr. Giesswein Sándor orsz. képviselő. Nógrádmegye: Nagy Mihály alispán. Nyitra megye: dr. Turchányi Odón alispán, Gyürky Géza t. főjegyző, Miklóskó Aladár érsekújvári polgármester, Galgóczy Gyula és dr. Guth Jenő. Pozsonymegye: Horváth Géza. Sárosmegye: Talgy József alispán, Németh István polgármester és Zankay Gusztáv. Sopronmegye: dr. Baán Endre főispán, Hajós Antal alispán, dr. Tálos István képviselő és dr. Simon Elemér. Szabolcsmegye: Miketz Dezső alispán, Kállay András, dr. Meskó László, Hrabovszky Guidó, Kállay Lipót, Majerszky Béla, Sipos Béla, ifj. Okolicsányi Lajos, Olesváry Pál, Okolicsányi Dezső, Haasz Ignác és Szalánczy Bertalan. Szécheny megye: Thalmann Gusztáv főispán, Grác Gusztáv képviselő és Trausenfels Emil. Szepesmegye: dr. Neogrády Lajos alispán, Barts Gusztáv, Burgán Aladár és dr. Máriássy Mihály orsz. képviselő, báró Jungenföld Károly, Okolicsányi Ede, Raizs Aladár. Szilágymegye: dr. Kaizler György főispán, Sántha Dezső, dr. Nagy Béla, Eltető Ákos és Kis Ernő. Tolnámegye: gróf Apponyi Géza főispán, Simonics Elemér alispán, Rakovszky Julián, báró Jozsenszky György és Nagy István főszolgabírók, Fekete Ágoston prépost és dr. Döry Jenő. Somogy megye: Kapotsfy Jenő főispán, gróf Széchenyi Aladár, Kaeskovich Lajos alispán, Németh István polgármester, Zankay Gusztáv, dr. Svastics Nándor főszolgabíró és dr. Rusa Ernő közjegyző. Torda-Aranyosmegye: Lovassy Andor, Torontálmegye: Karácsonyi Andor, dr. Farkas Géza és dr. Baross Jenő. Trenosémegye: Smialovszky Valér főispán. Turóc megye: Justh Ferencz főispán, Rakovszky Iván alispán. Ugocsa megye: Buttykay Ákos és Buttykay Vilmos. Vas megye: Herbst Géza alispán, Gotthard Sándor, Laehne Hugó. Zalamegye: gróf Batthyány Pál, gróf Batthyány József és Árvay Lajos. Zemplénmegye: Dókus Gyula alispán, dr. Adriányi Béla, dr. Buza Barna, Deutsch Adolf, Dókus Ernő és Ehlert Gyula. Zólyom megye: Osztróuczky Miklós főispán, Badiny Lajos, Petrogally Oszkár és ifj. Wekerle Sándor orsz. képviselő.

Arad város: dr. Barabás Béla országgyűlési képviselő, dr. Nagy Sándor, Kristyory Sándor. Baja: He-

gedia Aladár polgármester, dr. Ambrozovits Lajos főispán, dr. Rajk Aladár, Debreczen: Kovács József polgármester, dr. Magos György t. főügyész, Szabó Kálmán, dr. Varga Elemér, Lestyán Adorján, dr. Freund Jenő, Fiume: dr. Vio Ferenc polgármester, Zanella Rikárd képviselő. Győr: Vennes Jenő polgármester, Hlatky Schlichter Lajos, Szabó István. Hódmezővásárhely: Spilka Antal főispán, Juhász Mihály polgármester, dr. Endrey Gyula országgyűlési képviselő. Kassa: dr. Szentlélek Gyula polgármester, Varga Kálmán tanácsos, Kecskemét: Szegedy György tanácsnok, Mészáros József, Koricsánszky Gábor. Kolozsvár: Nagy Béla helyettes-polgármester, Esterházy László főjegyző, Óváry Elemér, Böhm Mihály, Mihályi Zoltán. Marosvásárhely: dr. Bernády György polgármester. Nagyvárad: Szokoly Tamás, Komlósi József és Darvassy Lajos. Pancsova: Szabó János. Pécs: Erreth János főispán, Nendtvich Andor polgármester, dr. Záray Károly, Kindl József, Szatter Gusztáv és Zidarits József. Pozsony: Kumlik Tódor polgármester-helyettes, Bartal György orsz. képviselő, Moletz Dani főügyész, dr. Ober-schal Pál. Selmeczbánya: Horváth Károly polgármester, Heinz Hugó, Vankovits Lajos, Sztancsaj Miklós, Kuthy István és Zólyomi Imre. Sopron: dr. Töpler Kálmán polgármester. Szabadka: Biró Károly polgármester, dr. Dembitz Lajos, Gyémsík Gerő, Parkas Zsigmond, dr. Mukits Simon és Regézyi Lajos. Szatmárnémeti: dr. Falussy Árpád főispán, dr. Vajkay Károly, Tankoczy Gyula, és dr. Pap Zoltán. Szeged: Lázár György polgármester, Becsey Károly országgyűlési képviselő, Kósó István és báró Bánffy Dezso. Szekesfehérvár: dr. Sára Gyula polgármester, dr. Kerekes Lajos, Vinkler Vilmos, dr. Csöppenszky Mihály, Rauscher Béla. Temesvár: Gemil József, Szabolcska Mihály, Nemes József. Újvidék: Demetrovits Vladimir, Slezák Lajos, Balla Árpád, Endre Antal és Mayer József. Versecz: dr. Kerpel Zsigmond. Zombor: Latjovits Szaniszló és Spányol József. Kiskunhalas: kolozsvári Kiss István. Nagykároly: Pap Béla. Nagykanizsa: Vécsy Zsigmond.

Továbbá a következő egyéb küldöttségek: Az 1848-49-iki honvédek menházának felügyelő bizottsága, az 1848-49-iki honvédménház, az 1848-49-iki Országos Honvedgyűlés központi választmánya Illyés Bálint vezetésével, az 1848-49-es Honvédek Egyesülete, a Simbolyos nagyapály Bókay Árpád vezetésével, a kir. József-műgyűtem dr. Wartha Vince rektor vezetésével. A kolozsvári tudománygyűtem részéről dr. Kolozsvári Sándor, az Operaház Mészáros Imre igazgató vezetésével, a Nemzeti Színház Tóth Imre igazgató vezetésével.

Az ünnepély.

A felavató ünnepség délelőtt fél 12 órakor kezdődött. *Vasilevits* János alpolgármester, az építés vezetésére kiküldött bizottság nevében szép beszéd kíséretében adta át a mauzoleumot a főváros polgármesterének.

Most már teljesen készen áll a monumentális emlékmű, mondta többek közt, amely Kossuth Lajosnak haló porában is áldott tetemét van hívva befogadni, hiszen áll az emlékmű, amelynek legékebb díszje a név, és amelynek csarnokában a népközelet örök szövevénye fog világitani a nagy hazafi örök nyugalma felett! Az építés vezetésére és felügyeletére kiküldött bizottság nevében kérem az igen tisztelt polgármester urat, hogy az emlékművet a székesfőváros nevében átvenni és rendeltetésének átadni méltóztassék.

Dr. *Bárczy* István polgármester lendületes, nagyhatású beszédében vette át a mauzoleumot.

Lelkem mélyéig megilletődve — mondotta — veszem át a főváros nevében az emlékművet, melyet nemzetünk halálja, kegyeleme emelt a Kossuth Lajos dicsőséges emlékének. A székesfőváros, ime, megielet annak a megbízásnak, amelyet a nemzet adott neki. Büszke öröm tölt el mindnyájunkat, hogy méltó hajlékot, örök nyugóhelyet adhatunk Kossuth Lajosnak.

Mi és mindazok, akik ide zárandokolnak, a magyar népszabadság Mekkájába, te hozzád fohászunk, nagy szellem, ihless meg! Ihless meg! Kelts bennünk eleven hitet, bizó reménységet egy jobb jövő iránt, egymáshoz való testvéri szeretetet, adj erőt a jövő munkájához, hogy méltókká legyünk hozzád, a te szellemedhez!

A *Budai Dalárda* ezután a Kossuth-himnusz énekelte.

Scholtz Gusztáv evangélikus püspök ezután megáldotta a hamvakat fehkölt szárnyalású fohással.

— Dicsőség Kossuth Lajos emlékének, — mondotta. — Ezekkel a szavakkal köszöntelek benneteket, hívó közönség. Ezen a nevezetes ünnepen emlékezzünk Kossuth Lajosnak ezekről a szavairól: Én már rég meghaltam, de majd ha eltemetnek, akkor támadok fel újra! E büszke szót bírjuk szent hagyomány gyanánt nagy halottunktól, amit ő csendes magányában mondott. És az igazság testet öltött ez előtt 15 esztendővel, midőn az ő szent hamvainak temetésén volt az egész nemzet, az egész ország. Testet öltött az ő igéje és az eszme diadalmasan járta meg utját a nemzet szívében, újra és újra meghódítják ezek a szent eszmék ezt a nemzetet, melyek mindenkor közelebb visznek bennünket a nyugoti kultúra magaslatahoz.

Scholtz püspöknek egyházi áldása után a Kossuth-család tagjai és a jelenvolt miniszterek, valamint a küldöttségek vezetői utat nyitottak a ko-

porosnak, amelyet az őrt állott országgyűlési képviselők vittek be a kriptába. A sarkofág körül a család tagjai, a jelenvolt miniszterek, a képviselőház elnöke, a főváros főpolgármestere és polgármestere, valamint a küldöttségek vezetői sorakoztak. A koporsó elhelyezése előtt *Raffay* Sándor evangélikus lelkész mondott az áhitatos csendben fohászt és szent imát, amelyet azzal végzett, hogy vajha ne háborítaná meg Kossuth Lajos nyugodalmát se a haza fiainak visszavonása, se a csüggettsége, Időtlen időnkig éljen és érvényesüljön Kossuth Lajos szelleme.

Ezután leeresztették a kriptába a koporsót, amelyet a kőművesek azonnal befalaztak.

A család koszoruján, amelyet *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter helyezett el, ez a felírás díszlik: A hamvak nyugodjanak; a szellem törjön ki a sírból. Végtelen kegyelettel *Kossuth* Ferenc és *Lajos* Tivadar.

A koszorúk.

Az első koszorút a magyar kormány nevében *Wekerle* Sándor miniszterelnök tette le a következő szavakkal:

— Nemzeti üjjászületésünk uttörő bajnokának örök nyughelyére az igaz tisztelet és kegyelet jeléül helyezem el ezt a koszorút a minisztérium tagjai nevében.

Báró *Rudnyánszky* József a gyengélkedő gróf *Dessewffy* Aurél főrendiházi elnök helyett a következő szavakkal helyezte el a főrendiház koszoruját:

— Minden igaz magyar kegyeleto kísérő végleges nyughelyére *Kossuth* Lajos haló porait. A kegyelet jele — felirata jelzi — ez a koszorú. Ezt a koszorút, a magyar országgyűlés főrendiházának koszoruját helyezem el hazánk nagy fia dicső hamvai felé.

A képviselőház koszoruját *Gál* Sándor elnök helyezte el.

Ezután az országgyűlési pártok és küldöttségek helyezték el koszorúikat. A függetlenségi Kossuth-párt koszoruját *Röck* Iván, a függetlenségi és 48-as párt koszoruját *Földes* Béla, a fővárosi koszoruját *Fülepp* Kálmán polgármester, az alkotmány-párt koszoruját *Nagy* Ferenc, a néppárt koszoruját pedig *Benicsky* Ödön tette le. Majd a küldöttségek hosszú sora járult *Kossuth* Lajos kriptája elé és tette le kegyeletes szavakkal koszoruját. Ezek sorában *Hercegy* Ferenc, a budapesti újságíró egyesületének koszoruját a következő szavakkal tette le:

— A budapesti újságírók nevében leteszem a koszorút a legnagyobb magyar újságíró, *Kossuth* Lajos sírja előtt. A lángelme, a hazafiság, az önzetlenség és bátorság, mely történelmi erővé avatta újságírói tollát, legyen örök időkre a magyar sajtó eszményképe.

Zilah város koszoruját *Lenygel* Zoltán országgyűlési képviselő helyezte el. A koszorú szalagján ez volt olvasható: „*Kossuth* Lajos halhatatlan emlékének Zilah város közönsége.”

A küldöttségek felvonulása egészen délután két óráig tartott, ezután a közönséget bocsátották a mauzoleumhoz.

A főváros és a turiniak.

A turini küldöttség, amely *Kossuth* hamvainak ünnepélyes áthelyezéséhez a fővárosba érkezett, ma reggel *Rossi* szenátor, Turin város polgármestere vezetésével megjelent dr. *Bárczy* István polgármesternél. A polgármester a küldöttséget nagy szíves fogadta.

Budapest székesfőváros ma délután két órakor a mauzoleum-feleavatóünnep után diszebedet adott a turini olasz küldöttség tiszteletére a Hungaria-szálló különtermében.

A lakomán megjelentek *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter, ki *Kossuth* Lajos Tódorral együtt jött, gróf *Apponyi* Albert kultuszminiszter, gróf *Zichy* Aladár, a felség személye körüli miniszter. *Szterényi* József államtitkár, *Fülepp* Kálmán főpolgármester, *Bárczy* István polgármester, *Vassiljevits* János alpolgármester.

A fényes lakoma során *Fülepp* Kálmán főpolgármester francia nyelvű beszédében üdvözölte Turin város képviselőit.

Rossi szenátor polgármester olasz nyelven válszóva beszédében rámutatott arra, hogy Turin városa volt az, ahonnan az olasz függetlenség és szabadság iránti mozgalom kiindult és hogy az a város büszke arra, hogy fiává fogadhatta *Kossuth* Lajost, aki nemcsak kortársa, hanem küzdő társa az egységes Olaszország megteremtőinek, *Viktor* Emánuelnek, *Cavour*nak és *Garibaldi*nak. A *Kossuth* név épp oly szeretett és tisztelt Olaszországban, mint Magyarországon, amit bizonyít az a távirat is, amelyet *Giolitti* miniszterelnök intézett

hozzá, amikor Budapestre a *Kossuth*-mauzoleum felavatására indult. Ez a távirat így hangzik:

„Amidőn Budapestre közel, szíveskedjék *Kossuth* Ferencnek, *Kossuth* Lajos fiának és barátomnak legszívélyesebb üdvözléseimet tolmácsolni, *Giolitti* miniszterelnök.”

Ezután megemlítette, hogy a turini városháza mostanáig őrizte *Kossuth* Lajosnak egy arcképét, amelyik utolsó képmásainak egyike. Ez ünnepélyes pillanatot használja fel arra, hogy mint Turin város ajándékát *Kossuth* Ferencnek ajánlja fel a képet.

Ezután *Kossuth* Ferenc állott fel és nagy tetszéssel fogadott olasz nyelvű beszédet mondott. Magasztalólag emlékezett meg Olaszországnak az utóbbi időben való előhaladásáról és abbéli reményét fejezte ki, hogy Olaszország a jövőben is Európa kulturnemzetei között a legelső helyet fogja elfoglalni.

Kossuth Lajos Tódor szintén olasz nyelvű beszédében köszöntö meg a turiniaknak ajándékát.

Az olasz vendégek melegen ünnepelték az ebéd folyamán *Bárczy* István polgármestert és a mauzoleum megalkotóit.

Az olasz vendégek ma este az Operába mentek. Holnap délben *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter lakásán ebédel ad az olaszok tiszteletére, amelyen részt vesznek gróf *Apponyi* Albert és gróf *Zichy* Aladár miniszterek, *Fülepp* Kálmán főpolgármester, *Bárczy* István polgármester, *Almády* Géza tanácsnok, a *Kossuth*-ünnep rendező-bizottságának elnöke.

EGYHÁZAK.

— (A Katolikus Népszövetség.) A Katolikus Népszövetség igazgatósága ma este hat órakor tartotta az évi közgyűlést megelőző ülést. A gyűlésen, melyen dr. *Zboray* Miklós alelnök elnökölt, az igazgatóság fővárosi és vidéki tagjai közül igen sokan vettek részt. A gyűlés megnyitása után *Haller* István felolvasta a múlt igazgatósági gyűlés jegyzőkönyvét, melynek hitelesítésére *Darányi* Ferenczet és dr. *Zlinszky* Jánost kérték fel. Dr. *Ernst* Sándor vezérigazgató ezután bejelentette az ujonnan megválasztott megyei és városi igazgatókat, *Haller* István főtitkár betérjesztette a közgyűlés elé terjesztendő évi jelentést, melyet a gyűlés elfogadott és elrendelte kinyomatását és a közgyűlés tagjai között való szétosztását. Megválasztották ezután a közgyűlésen szükséges választások előkészítésére a kijelölő bizottságot, melynek tagjai: *Molnár* János prelátus, *Ernst* Sándor orsz. képviselő, dr. *Dömötör* Mihály ügyvéd. Ezzel a gyűlés az elnök köszönő szavaival véget ért. A népszövetségi közgyűlés e hó 28-án lesz Zentán. Reggel kilenc órakor szent misével kezdődik, mely után dr. *Városvy* Gyula kalocsai érsek felszenteli a zentai népszövetségi szervezet zászlaját. A közgyűlés maga d. e. fél tizenegy órakor kezdődik a városháza nagytermében és azt *Városvy* érsek nyitja meg. Délután két órakor nyilvános népgyűlés lesz. Az előjelekből ítélve a közgyűlés látogatottsága igen nagy arányú lesz; a környékbeli falvakból már eddig is több ezer küldött jelentette be megjelenését és az ország minden vidékéről fognak érkező kiküldöttek.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Fehérmegye törvényhatósági bizottsága december 6-ikán rendkívüli közgyűlést tart, melyre *Kenessey* Gyula, a fehérmegyei függetlenségi párt elnöke indítványt adott be, hogy *Kossuth* Ferencnek bizalmat szavazzanak.

Pest vármegyében a minap megtartott időközi választások alkalmával a dunapataji kerületben egy évi megbizatással R. Nagy István birtokost, a kiskunhalasi kerületben egy évi megbizatással dr. *Zilahi* Benő járásbíró, a kunszentmiklósi kerületben négy évi megbizatással dr. *Tóth* Ferenc vezérigazgatót, a monori kerületben egy évi megbizatással *Molnár* János ref. lelkészt, a nagykőrösi választókerületben egy évi megbizatással dr. *Szigethy* László főjegyzőt, a pilisszántói kerületben egy évi megbizatással dr. *Roediger* Béla járásorost és az uszodi kerületben egy évi megbizatással *Nyáry* Péter községi jegyzőt választották meg megbízottsági taggá.

TÁVIRATOK.

A spanyolok Afrikában.

Madrid, november 25. A hadügyminisztérium kijelenti, hogy a melillai operációk újból való megkezdésére az összes előkészületek megtették.

Egy érdekes szélhámós.

Budapest, november 25.

A bécsi rendőrség tegnap szerencsés fogást tett. Előszedett egy Putyra János nevű hírhedt szélhámóst, aki e hó 10-én eszterházi közben, Jaroslau közelében, a vonatról megugrott.

Most már negyedszer fogták el ezt az érdekes gazembert, akinek viselt dolgairól több kötetes bűnügyi regényt lehetne írni.

Putyra a galicziai Myslenicán parasztesaládból született, a krakói gimnáziumot látogatta és a hetedik osztályból, három évre, az 56. gyalogezredbe asszisztált. Katonai szolgálata után eltűnt és Dunin-Wonsowicz-Polotinszky Janusz Arthur Olaf néven bukkant fel újra. Hamisított keresztlevéllel és hamisított érettségi bizonyítvánnyal az egyetem jogi fakultására iratkozott be, az összes vizsgákat simán letette és a bírói pályára készült. Kétségkívül azért, mert ez alkalmat nyújtott a hamisításra. Tanulmányai végeztével egy nagyon gazdag és előkelő orosz-lengyel család szép és fiatal leánysarját vette feleségül, a krakói társaságban nagy szerepet játszott, s a legmagasabb körökben is szívesen látták.

Mindez nem elégítette ki. Még magasabbra vágyott. Egy napon „felfedezte”, hogy a gróf Chotek-családdal rokonságban van. Okmányokat hamisított. Skrbensky bitoros hercegekkel akarta azokat legalizáltatni és olyan vakmerő volt, hogy a királytól azt a kegyet kérte, hogy gyermekénél vállalja el a keresztapaságot.

Ez törte ki a nyakát. Megvizsgálták az okmányait és rájöttek, hogy azok hamisítottak. Putyra Sosnowicaba szökött és az ottani ezekgyárban napidíjas lett. Onnan Lembergbe ment, az államvasutakhoz folyamodott alkalmazásért, de megismerték, elfogták, s három hónapig vizsgálati fogságban ült, két hónapig pedig elmeállapotának megfigyelése alatt állt. Kisütötték róla, hogy nagyzási hőbortban szenved. Azt lépezte magáról, hogy egy parasztnak dugott gyermeke, s hogy nagyapja egy Chotek grófnőt birtokol.

Az 1906. év elején a tarnopoli plébánián jelent meg, a herceg Radziwill-család meghatalmazottjának mondta magát Zakozewski néven. Egy helytartói rendeletet és egy plébániai átiratot felmutatva, arra kérte a plébánost, hogy a tarnopoli anyakönyvekbe utólagosan vezessék be a herceg Radziwill kilencz éves fiának a keresztelvéletét. Óhajta teljesült. Putyra ezek után kivette az anyakönyvi kivonatokat, s azokat a lengbergi konzisztóriumban hitelesíttette.

Amikor Tarnopolban rájöttek a hamisításra, uja elfogták Putyrt. Woronicki János helytartósági fogalmazó néven volt bejelentve. Valósággal azonban a galicziai takarékpénztárnál, mint kisegítő dolgozott. Az anyakönyvi hamis bejegyzést úgy magyarázta, hogy félt, miszerint a Radziwill-ház galicziai ága kihalt. Megállapították, hogy Putyra, aki a gróf Potocki-család rokonnaként is szerepelt és Sapieha herceg nevére is hamisított leveleket, napokat töltött a könyvtárakban, nemesi krónikákat s heraldikai könyveket tanulmányozva.

Feleségétől, aki hat gyermeket ajándékozott neki, elváltan élt. Elmeállapotának újabb megvizsgálása és hosszabb pszichiatriai kezelés után, mint nem közveszélyes, szabadon bocsátották. Még 1906-ban Csehországban bukkant föl s kitűnően hamisított okmányokkal Woronicki herceg néven állami szolgálatba lépett. Ekkor másodszor nősült, bár első felesége még élt.

Amikor hercegi címére nézve gyanu merült föl, hirtelen eltűnt, hogy Nyugatgaliciában, mint Polubinski János bírói szakértő jelenjen meg. Ismét vizsgálatot indítottak ellene, ismét eltűnt és ismét — család miatt — üldözte a hatóság.

E hó elején Lembergbe érkezett. Ez alkalommal dr. Polubinszkinak mondta magát és egy ott hátrahagyott fiút akart magával vinni. Minthogy azonban alaposabb legitimálást követeltek tőle, elég merész volt a rendőrséghez fordulni támoga-

tásért. De itt megjárta: ráismertek s bigamia és csalás miatt elfogták. A krakói törvényszékhez kellett volna átszállíttatnia, de Jaroslau mellett a robogó vonatról leugrott.

Tegnap azonban a bécsi rendőrség rátalált a III. kerületi Stangasse 11. számú házban, ahol e hó 22-ike óta dr. Jablonowski Stanislaus ügyvédsegéd néven lakott. A nála talált papirokból kiderült, hogy az utóbbi hónapokat Varsóban, Grácban és Bécsben töltötte.

A cziankális pirulák.

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, november 25.

A bécsi vezérkari tisztek ellen elkövetett merénylet számai mind jobban elágazódnak. A vizsgálat medre egyre szélesedik és ma már Londonig és Zimonyig is elnyúltak a szálok. A mai napon a rendőrségnek az a gyanuja támadt, hogy a merénylőnek czinkostársa is volt, erre abból következtetnek, hogy a körlevél írása és a boríték czimzése nem ugyanazzal a sokszorosítóval történt.

Mai hireink a következők:

A lapok megírják, hogy a tragikus sorsu Mader Rikárd százados a lakására kapta a veszedelmes levelet. Ez, amint most kiderült, tévedés, mert azt a helytelen czimzés következtében a hivatalában kézbesítették neki. A merénylő nyilván nem ismerte az áldozataitul kiszemelt tisztek új czimét. Például a przemysli levélben Trebiuje, a czimzett állomáshelye állt. A tiszteknek a vezérkarhoz való behívása parancs utján történik, az intézkedést azonban nem hozzák nyilvánosságra s ezért nem tudta a merénylő a kiszemelt tisztek pontos czimét.

A hatóságok a cziankáli-pirulák küldeményeket megvizsgáltatták törvényszéki vagyészszel. A vizsgálat szenzációs eredménynel végződött. Kiderült, hogy a körlevél írása és a boríték czimzése nem ugyanazzal a sokszorosítóval történt. Ez után az eredmény után nagyon valószínű, hogy a merényletet ketten követték el.

Más szakértői vélemény szerint a boríték czimzésének általános passzusai — mint a „nagyságos” megszólítás és az a kitétel, hogy „császári és királyi vezérkari százados” — valamelyik katonai irodától, vagy esetleg a sokszorosító intézetből eredhetnek, amelynek tisztt megrendelői vannak. Ha ez fennáll, akkor az illető intézetben még kell találni néhány ilyen borítékpéldánynak. A rendőrség ebben az irányban is kutat.

A katonai hatóság a mérgek küldemény körlevélnek hasonmását eljuttatta azokhoz a hadi-kolákhöz, amelyekben rondírást tanítanak, hátha így találkozik majd valami nyom.

A bécsi rendőrségen ma méginkább megerősödött az a hit, hogy annak a csavargónak, kit Zimonyban letartóztattak, aztán megint szabadon bocsátottak, okvetlenül van valami köze a bűnüggyhez.

A rendőrség munkájának sikerét nagyban akadályozza a sok névtelen feljelentés, inkább összezavarja a nyomozást.

Bécsi tudósítónk jelenti késő éjjel, hogy a rendőrség pozitív adatokat szerzett arra nézve, hogy a merényletet többen követték el.

Az „EGYETERTÉS”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: Péntek, november 26.

— Róm kath. és prot.: Konrad. — Görög-ország: nov. 13. A. sz. János. — Zsidó: Kisz. 13. — A nap két reggel 7 óra 21 perczkor, nyugszik este 4 óra 12 perczkor. — A hold két délután 3 óra 49 perczkor, nyugszik reggel 5 óra 50 perczkor.

A kereskedelmi államtitkár fogad d. u. 4 órakor.

A közoktatásügyi államtitkár fogad d. u. 4 órakor.

A Kossuth mauzóleum megtekinthető délelőtt 10-től délután 5 óráig.

A Petőfi Ház (Ereklyemuseum) Bajza-utca 21. szám. Nyitva naponta, vasár- és ünnepnapokon is, 10-től 2-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A „Magyarok bejövetele” Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva egész nap. Belépődíj 1 korona. — A Műcsarnok téli kiállítása. Nyitva 9-3-ig. Belépődíj 1 korona. — A Kőve kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9-4-ig. Belépődíj 1 korona. — A Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonja rendezés miatt zárva. — Gulácsy-Fáy kiállítás az Uránia Kigyó-téri szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum régiség-tára 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10-1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum (svéd kiállítás és karácsonyi vásár) 9-1-ig és 3-7-ig. — A Történelmi Képcsarnok 10-től fél 2-ig. — Az Aquinumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3-4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár 9-12-ig és 3-8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9-2-ig. — A kereskedelmi muzeum könyvtára 9-2-ig és 6-8-ig.

— A czárné beteg. A berlini Lokalanzeiger értesülése szerint a czárné eddig ismeretlen ok miatt ideges görcsökben szenved; a czári pár pétervári utazását el kellett halasztani.

— Kihallgatások. A király délután egy órakor Mirza Musztafa kán perzsa követet külön kihallgatáson fogadta. A követ átnyújtotta neki a sah trónralépését nosztrifikáló iratot és új megbízólevelét. Ő felsége az általános kihallgatások során dr. Szivák ügyvédet, a budapesti ügyvédi kamara elnökét fogadta.

— A dán király Bécsben. Bécsből jelentik, hogy Frigyes dán király ma reggel szigorú inkognitóban Lipcséből oda érkezett és egy szállodában vett lakást.

— A német császári pár Bécsben. Immár teljesen biztos, hogy Vilmos császár és Augusztá császárné Ferencz József király látogatására a tavasszal Bécsbe jönnek. Vilmos császár bécsi tartózkodása alatt Ferencz Ferdinánd trónörökös meghívására néhány napra vadászat céljából kirándul Eckartsauba.

— Uj királyi tanácsos. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király dr. Szemeray Bertalan lipíki katonai győgyintézet főorvosának közhasznú működése elismerésül a királyi tanácsosi címet adományozta.

— Az üdülő Széll Kálmán. Széll Kálmán, az alkotmánypárt elnöke, aki teljesen felgyógyult betegségéből, ma több heti üdülésre Brixenbe utazott.

— A konzulátusok köréből. Panüllí Guido konzult, a szófiai osztrák-magyar főkonzulátus eddigi vezetőjét a konstantinápolyi konzulátus vezetőjévé, Pósfai Virgil monasztíri konzult pedig a szófiai főkonzulátus vezetőjévé nevezték ki.

— A boszniai határőrsztyályok megszüntetése. A király elrendelte, hogy a Boszniában és Hercegovinában szervezett határőrsztyályok e hó végével megszüntetessenek. Ez a rendszabály arra vall, hogy Boszniában és Hercegovinában konszolidált helyzet következett be. Katonai tekintetben ez a rendszabály a gyalogság létszámviszonyait is némileg javítani fogja, amelyből ezeket az osztályokat alakították.

— Szent István-rend. A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, szentmikulósi és óvári gróf Pongrácz Frigyes titkos tanácsos, nyugalmazott közös pénzügyminisztériumi osztályfőnöknek a közjótékonyág terén szerzett érdemeinek elismerésül a Szent István-rend középkeresztjét adományozta.

— Natália exkirályné belgrádi házai. Natália exkirályné a szerb kormánynak megvételre ajánlott fel két nagy belgrádi épületet, amelyek Sándor király hagyatékából egednek. Az exkirályné ez épületek átengedésével azt követeli, hogy a szerb kormány fizesse ki Sándor királynak a Volga Kara banknál fennálló adósságát.

— **Berlini tudósok Budapesten.** A „Ver-einigung für staatswissenschaftliche Fortbildung“ nyolcvannyelvez tagu kiránduló társasága amely Bécsben lelkes fogadtatásban részesült, holnap, e hó 26-án este hét óra husz perczkor érkezik meg Budapestre a nyugati pályaudvaron. A rendezőség részéről a vendégeket dr. Nagy Dezső országgyűlési képviselő, dr. Nagy Ferenc orsz. képviselő, nyug. államtitkár, dr. Szladitz Károly táblai bíró, a Magyar Jogászegylet főtitkára, dr. Vámbéry Ruzstem egyetemi tanár, kir. ügyész és dr. Klug Emil ügyvéd fogadják. A fogadás tulajdonképpen nem bir hivatalos jelleggel és főképen arra szolgál, hogy a társaságot meghívják arra az ismerkedő estre, amelyet fél kilencz órakor a Deli-féle vendéglő külön termében tartanak meg. Az összejövetelre a kormány több tagja, a tudományegyetem és a műegyetem, továbbá jogászvilágunk számos kitünősége kilátásba helyezte megjelenését.

— **A hadsereg szikratávírója.** A Budapesti Tudósító jelenti: Magyarországon és Ausztriában a stratégiai szikratávíró-hálózat kiépítése gyorsan halad előre. Főállomás odig Bécsben, Triestben és Pólában van (ez utóbbi a tengerészethez tartozik), további állomások vannak azonkívül Kattaróban, Szebenikóban, Szerajevóban és Lembergben s nemsokára bekapcsolják a hálózatba Budapestet és Nagyszébet. A hálózatnak ilyen terjedelmű kiépítése után a központok a hajóhad működési területével és a herczegnek Bosznia és Hercegovin, valamint az olasz és az orosz határ felé való föl- vonulási vonalával összeköttetésbe kerülnek.

— **Örök Abdul Hamidot.** Abdul Hamid volt szultán és környezetét a legnagyobb szigorúsággal elzárják a külső világtól. Az állatini villa lakói részére érkező leveleket a helyorségi parancsnok fölnyitja és csak akkor szolgáltatja át a címzetteknek, ha semmi gyanusát nem talál benne. Az őrség parancsnoka és a rendőrségi és katonai hatóságok között telefonösszeköttetés van és mihelyt valami gyanus dolgot vesznek észre, azonnal megerősítik az őrséget.

— **Tatár herczeg Budapesten.** Érdekes vendége volt tegnap a fővárosnak. Dovlet Sultán Guirei Kahn de Orimeo tatár herczeg idözött tegnap Budapesten, hogy megismerje a főváros látnivalóit. A tatár herczeg most harminczöt éves, fia a volt krimi herczegnek s a Kaukázusban száznegyven falu ura. A herczeg európai képzettségű, hosszú időt töltött Párisban, ahol több európai nyelvet tanult meg. Egyik testvére Péterváron a császár segédtisztje. Konstantinápolyból a herczeg ismét Budapestre tér vissza s több napig marad is. Egy újságíró előtt a herczeg úgy nyilatkozott, hogy Magyarországnak a tatárokkal való viszonya rendkívül érdeklő őt, amiért ez irányban tanulmányokat akar itt folytatni. A herczeg családi kincstárában igen sok fegyver van, amelyet a tatárok a 1841—42-iki magyarországi hadjáratból hazavitték. Azt is kijelentette a herczeg, hogy ezt a fegyver-gyűjteményt lefényképeztetni s a képeket a magyar Nemzeti Muzeumnak ajándékozni. A herczeg Konstantinápolyból Budapestre visszatérte után Bécsbe fog utazni.

— **Szerb tiszték a külföldön.** A szerb muni- czió-szállítások körül ismét esinos botrányok pattantak ki. Az a négy tiszt, akit Rajkovic ezredes vezetésével Svédországba, Lanszkronba küldtek az ott megrendelt muni- czió készítésének ellenőrzésére, távirattal bevádolta Rajkovic ezredest, hogy a svéd gyár megfizetett ügynöke s hogy meggyújtott minden kísérletet, amelyet ők az ellenőrzésre tettek s így az elkészített muni- czió használhatatlan; egyben kérték visszahívásukat. — A gyártól érkezett távirat viszont úgy mondja el a dolgot, hogy a tiszték megtámadták az ezredest, aki kénytelen volt előlük a gyárba menekülni; a gyár az ezredes részére kér védelmet a tiszték ellen. Az egész bizottság megkapta távirati visszahívását.

— **Egy Stradivarius-hegedű pusztulása.** Burmester Willy hegedűművész tegnap a porosz szil- ziai Königshttteben hangversenyezett. Zongoraki- séréje elejtette a művész remek hegedűjét, egy ritkabeccsi Stradivarius, amely darabokra törött. A hegedű értéke állítólag százezer márka.

— **Uj érzéstelenítési eljárás.** Mint már rövi- den jelentettük, Thomas Jonescu bukaresti tanár a greenwichi Seamens-kórházban bemutatta új érzés- telenítési eljárását. Jonescu két beteget azáltal érzéstelenített, hogy stovain és strychnin keveré- ket fecskendezett a látgerincbe; azután két ope- rációzt végzett a betegeken, egy nyalc- és egy gyom- mor-műtétet, amelyeknél az érzéstelenítési eljárás teljesen bevált. A betegek eszméletlen maradtak, de nem éreztek semmiféle fájdalmat. A kókain- és stovaininjekciók révén való érzéstelenítési eljárást már régebben ismerik, de az érzéstelenítés nyomán különböző utóbajok támadtak, mint bémulás és lé- legzési nehézségek, úgy, hogy az eljárásnak az or- vosok körében kevés híve akadt. Jonescu tanár rá- jött arra, hogy a stovain izombénító hatása elma- rad, ha a stovaint strychninnel keveri. Jonescu eddig már több, mint ezer esetben alkalmazta érzéstelenítési eljárását és az eredmény mindannyi- szor kedvező volt, úgy, hogy bukaresti klinikáján most kizárólag ezt használja. Jonescu tanulmányait Párisban végezte, ahol magántanári diplomát szer- zett és testvéröccsese Tako Jonescu volt román pénzügyminiszternek, a román konzervatív-demo- krata párt vezérének.

— **Lovag Taussig Tivadar temetése.** Lovag Taussig Tivadarnak, az osztrák földhitelintézet kormányzójának temetésére, amely pénteken lesz Bécsben a Teinfalstrasse 6. sz. alatti gyászszobából. Budapestről ma elutaztak Veitth Béla udv. taná- csos, az osztrák-magyar államvasutttársaság ma- gyarországi bányáinak és hutáinak vezérigazgatója, ruttkai Ráth Péter udv. tanácsos, a kassa-oder- bergi vaspályatársaság vezérigazgatója és a cs. kir. szab. déli vaspályatársaság részéről lovag Bär- dányi-Brahm Miksa min. tanácsos, vezérigazgató helyettes. A fentnevezett társaságoknak ugyanis az elhunyt elnöke, illetőleg igazgatói tagja volt, a Rothschild-csoporthoz tartozó érdekeltségnek, amelyhez a Déli Vasut is tartozik, pedig egyik vezető férfia. A halott ravatalára az összes kikül- dötték díszes koszorukat helyeznek el a társaságok nevében. Lovag Taussig Tivadar halála alkalmá- ból az osztrák-magyar államvasutttársaság magyar- országi bányáinak és hutáinak egyetem-utezai igazgatósági épületére, a kassa-oderbergi vaspályá- társaság rudolfirakparti igazgatósági, valamint a cs. kir. szab. Déli vaspályá társaság magyar vona- lainak Mészáros-utezai igazgatósági épületére ki- tüzték a gyászlobogót. Taussig lovag elhunytá al- kalmából egy a Földhitelintézetnek, valamint az elhunyt családjának igen sokan küldöttek részvét- táviratokat. Ő felsége nevében Schiessl, a kabinet- iroda igazgatója kondolált a Földhitelintézetnek. Ezankivül még Frigyes főherczeg, Aehrenthal kül- ügyminiszter, Bienert miniszterelnök, az összes miniszterek, Kielmansegg helytartó, a bécsi bank- kok igazgatói, számos pénzügyi és kereskedelmi intézet igazgatói vagy elnökei, a vidéki pénzügy- zetek igazgatói, magyar pénzügyintézetek igazgatói, német és francia bankigazgatók és más személyi- ségek. A holttestet ma délután boncolták fel. A halál okául végleges vélemény még nincsen, mert kémiai és mikroszkopikus vizsgálatot kell még végezni. Az ügyészség Taussig lovag holttestének boncolását indítványozta, annak megállapítása végett, vajjon Taussig halála arzénmérgezés köve- tkeztében állott-e be. A törvényszék még nem hatá- rozott az indítvány dolgában.

— **Az idegenek Svájcban.** A svájci közvé- leményt igen élénken kezdi foglalkoztatni az idegen-kérdés. Az országban körülbelül 500.000 idegent számláltak össze, ami az egész lakosságnak mintegy hatodrésze. Genf kantonban, ahová folyton nagyszámban vándorolnak be francziák, az idegenek száma a lakosságnak kétötöde. Ezért előkeztettek találják az időt arra, hogy az ide- genek nagyrészt naturalizálják, hogy azok az állam-nyújtotta előnyök birtokában viseljék azo- kat a terheket is, amelyeket a törvény a svájci polgárra ró. Több városban, különösen Zürich- ben és Bernben már nagy népgyűlések foglalkoz- tak az idegen-kérdéssel. Minden párt szónokai hozzászóltak a kérdéshez és egyértelműen az a nézet jutott kifejezésre, hogy az idegeneknek Svájcban született gyermekait, akik Svájci is- kolát látogattak, hivatalból svájciaknak nyil- vánítsák és a svájci hadseregben szolgálatra kö- telezzék.

— **Szentos új főkapitánya.** Dr. Kelemen Béla Csongrád vármegye és Szeged szabad királyi város főispánja Szentos rendezett tanácsu város rendőr- kapitányává kinevezte Zilahi Kálmán nagyváradi rendőrfogalmazót.

— **Kiss József főigazgató meghalt.** Kiss Jó- zsef posta és távirata főigazgató ma délután, egy heti kinos szenvedés után, meghalt ötvenkilencz- éves korában. A köztisztletben álló főigazgatót e hó 19-én éjjel agyszélhűdés érte és daczára, hogy rögtön kéznél volt orvosi segély, a leggondosabb ápolás mellett sem lehetett az életnek megmenteni. Orvosi tanácsra szombaton reggel beszállították sz új Szent János-kórház különtermébe, hol egy perczre sem tért magához. Halálát özvegye, szüle- tett Jakab Lujza, egyetlen leánya Piroška, ennek férje Diminy Mózes posta és távirata titkár, kis unokája Diminy Ilonka és nagy előkelő rokonság gyászolja. Temetése szombaton délután három óra- kor lesz a farkasréti temető halottasházából.

Életrajzi adatai a következők: Született 1850. április 10-én, Kolozsvárott. Tanulmányai elvégzése után 1872-ben mint táviratgyakornok lépett az államszolgálatba. Fokozatosan emelkedve 1883-ban táviratfőtiszt lett. Számos szakmunkájával fölkel- tette Koller akkori távirata főigazgató figyelmét, aki aztán Kolozsvárról a kereskedelmi minisztérium távirata szakosztályába hozta be. Itt mint kitünő tisztviselőt Koller melegen ajánlotta Baross Gábor miniszternek, aki 1887-ben posta és távirata taná- csossá nevezte ki és a minisztérium kebelében lé- tesített távirata és távbeszélő ügyosztály élére álli- totta. 1895-ben posta és távirata igazgató lett. 1908. július 10-én kapta a királytól a posta és távirata főigazgató czímet. 1909. szeptember 16-án pedig a mozgósítás alkalmából kidolgozott tábori távirata utasításért legfelsőbb királyi elismerésben részesült. 37 évi szolgálata alatt kiváló működésének elisme- réséül több ízben jutalomban és elismerésben részesült. 1899-ben a porosz királyi vörös sasrend II-ik osztályát kapta. Tanára volt 1888 óta a posta és távirata tisztképző tanfolyamnak és mint ilyen irta a táviratgépet és kapcsolástan című tankönyvet, mely nem csak uttörő, de a legkitünőbb könyv is a maga nemében. Husz éven keresztül vezette a kereskedelmi minisztérium posta és távirata szak- osztályának táviratkezelési ügyosztályát; a folyó évben pedig a posta és távirata vezérigazgatóság ujjászervezése után a gazdasági ügyosztály vezeté- sét vette át. Alelnöke volt a posta és távirata nyug- díjintézetnek és a posta és távirata felügyelő-bizott- ságnak tagja. A posta és távirata intézmény egyik legkiválóbb és legképzettebb tisztviselőjét, kartársi pedig a legjobb indulatu, legkedvesebb felebbval- jukat veszítették el a megboldogultban.

— **Lord Tweedmouth végrendelete** Lord Tweedmouth, a hadi tengerészeti elhunyt elő- lordja nyolcvannyelvez szóban végrendeletet 50 millió fontra rugó vagyonáról. Általános örök- kösévét feleségét tette meg azzal a kikötéssel, hogy az ő halála után az egész vagyon egyetlen fiára száll. Mivel Tweedmouthnak még életében meghalt neje, tehát fia örökli a milliókat.

— **Egy régi iskola avatónnepe.** Történelmi szempontból is nevezetes időben, az utolsó Habs- burg-házi király uralkodása alatt 1723-ban állította fel a kir. kincstár a németbogsán-ujtelepi elemi is- kolát. Tanulói III. Károly által betelepített német bányamunkások, ma már lelkes hazafiak, gyerme- kei voltak. 1855-ben az iskola az osztrák-magyar államvasutttársaság, mint az ottani uradalmak tulajdonosa kezébe került. 1902-ben pedig az állam vette kezelésbe s az idén új épületben helyezte el. Az iskola felavatása most az egész vidék közönsé- gének lelkes ünneplése mellett folyt le. A felszen- telést Prileszky Zoltán, németbogsáni plébános vé- gezte, a történelmi szempontból is igen nevezetes avató beszédet pedig Auer Mihály állami iskolai igazgató. Délmagyarország egyik legelkeesebb tan- férfia mondta. A díszes épületet Papp Mihály né- metbogsáni kir. tanfelügyelő adta át Huszarak Gyula főszolgabíró gondnoksági elnöknek. Az ün- nepséget lakoma és a végzett növendékek jól sike- rült estélye fejezte be. Lelkes táviratban üdvözölték ez alkalmából a kultuszminisztert és Weisz Julián orsz. képviselőt, mint az ünnepély védnökét, akinek az új épület létesítésében igen sok érdeme van. Weisz Julián nevére a tanulótársak szövetsége 200 koronás alapítványt is tett, melynek kamatait szo- gánysorsu iskolásgyermek segélyezésére fordítják.

— **Intrikák az abessziniai udvarnál.** Francia és olasz lapok nagy meglepéssel konstatálják, hogy a népus birodalmában a német befolyásnak vége. Ez a befolyás a Menelik volt kancellárja idején igen nagy volt, amit azonban Ilg, a volt kancellár épített, lerombolta dr. Zündgraff, aki helyére vágyott s ebből a népus udvarában igyekezett megfészkelődni. Az esetről Berlinből czekek jelentik nekünk: Ilg nyugalombavonulása-kor dr. Zündgraff kormányára jóváhagyásával, sőt részben megbízásából Abesszinia-ba utazott, hogy ha lehet, még melegebben elfoglalja a volt kancellár helyét. Közben azonban Menelik beteg lett s a német tudóst a császári kegy helyett a császárné gyűlölete fogadta. A császárné ekkor mindenható volt az udvarban s három hélig egyáltalán nem engedte a császár elé dr. Zündgraffot. Dr. Zündgraff meg a kíséretében volt orvos és nevelő, akiket házi orvosnak és a királyi tanítójának szántak, ezután is nehezen tűrt személyiségek maradtak; helyzetüket végképpen elrontotta az, hogy a császár egyszerre nagyon rosszul lett és német háziorsosa mérgezést konstatált rajta; dr. Zündgraff két udvai méltóságot gyanúsított a mérgezéssel, de bár ezeket letartóztatták, a császárnénak mégis sikerült kieszközölnie, hogy a német orvost elcsapják. Zündgraff erre megijedt és a német követségre menekült; oda kapta meg kormányára rendeletét, hogy Kairóban azonnal jelentkezék szolgálattételre. A népus udvarában ugyanis olyan nagy volt az ellenszenv ellene, hogy a német követ az egész német befolyás megszűnésétől tartott miatta. A csatán pedig az, hogy Zündgraff egyáltalán nem meri elhagyni a követséget, mert minden pillanatban életét félti a császárnétól.

— **Új típusu repülőgép.** Párisban Lang tanár a sajtó képviselőinek és több szakértőnek olyan saját találmányu repülőgépet mutatott be, amely motor nélkül repül. A próbarepülésnél Lang 13 kilométeres óránkénti sebességet ért el.

— **Óriási hagyomány jótékony célokra.** Keves olyan amerikai milliomos van, akinek a nevét a nagyközönség nem ismeri. Az amerikai milliomosok kitűnően értenek nevéik népszerűsítéséhez. Elajándékoznak egy pár milliót óriási vagyorból, hogy még életükben glóriával öveztessek körül homlokukat. A jótékonyág illetén gyakorlása inkább hiúság és okos számítás. A társadalomnak a gazdagok iránt érzett gyűlöletét akarják azzal az odadobott egy-két millióval csillapítani és a többi el nem ajándékozott milliókat menteni. Newyorkban az elmúlt vasárnap meghalt egy John Stuart Kennedy nevű dúsgazdag ember, akinek a neve nem forgott közszájon, akit alig ismert valaki és aki csak végrendelete révén lesz Amerikában ismertté. John Stuart Kennedy kifizető fia volt Skóciában. Hatvan esztendővel ezelőtt jött Newyorkba, ahol egy skót szállítási cégnek volt képviselője. Szorgalmasan dolgozott, vagyonát vasúti vállalatokba fektette. Az első megszerzett millió után jött a többi. Dúsgazdag ember lett a szegény kifizető fiúból, aki azonban nem volt tagja a milliomosok klubjának, nem szerepelt az újságok hasábjain. Csendben, visszavonultan élt a családja körében. Amikor a múlt vasárnap meghalt, haláláról még csak meg sem említették az újságok. És most, hogy a végrendeletét felbontották, belekerült a lapokba a fényképe és hasábjokon át magasztalják jószívűségét, ünneplik, mint a jótékonyág önzetlen apostolát. John Stuart Kennedy 60 millió dollárt kitevő vagyonából 25 millió dollárt (150 millió korona) jótékony és kulturális célokra hagyományozott. A milliók nagyrészt a presbiterianus egyház kapta, de nagy adományokhoz jutottak az amerikai főiskolák is. A végrendelet nagyobb adományai a következők: Két és egynegyed millió dollárt kapott a presbiterianusok külföldi missziója, az amerikai misszió, a templom-alap, a newyorki presbiterianus kórház, a newyorki szépművészeti múzeum, a newyorki közkönyvtár, a Columbia-egyetem. Másfélmillió dollárt kapott a konstantinápolyi Róbert-kollégium és a newyorki egyesült jótékonyági szövetség; ezenkívül egyenként százezer dollárt az amerikai főiskoláknak hagyományozott. Vagyonának hátralévő részét felesége és gyermekei között osztotta fel.

— **A debreczeni egyetem.** A tiszántúli református egyházkerületnek Debreczenben tartott mai folytatólagos gyűlése után Erőss Lajos püspök disztribúciót adott a Royal-szálló nagytermében. A disztribúción gróf Tisza István is megjelent s a felkösztöntök során hatalmas beszédben foglalt álláspontot a Debreczenben felállítandó egyetem mellett. Beszédje elején foglalkozott Görömbey Péter esperesnek azzal az elhangzott óhajjával, hogy a nagy tiszántúli egyházkerületet ketté osztva, külön délvidéki egyházkerületet kellene alakítani. Az egyházkerületeket tulságosan decentralizálni nem szabad, sőt egyesíteni kell az erőt, az egyházkerületben kell koncentrálni az erőt, melyvel a protestáns társadalom anyagi és szellemi ereje érvényesül. Ha nem egy millió tagja volna a tiszántúli egyházkerületnek; lehetett volna-e megvalósulnia annak a szép álmoknak, hogy a magyar protestáns egyetem magyar protestáns egyetemet létesítsen? A mai közgyűlés is emlékeztet maradt abból a szempontból, hogy ismét újabb alapkővet rakta le a protestáns magyar egyetemnek. Én sokáig abban a meggyőződésben voltam, hogy hiába hozzá fogni a megalapozáshoz, míg egy korszerű egyetem céljaira megfelelő erőforrásaink nincsenek, de készséggel elismerem, hogy e tekintetben megváltozott a nézetem és igazat adok azoknak, akik bele folytak a nagy mozgalomba, amikor még tényleg csak kezdetleges durványait rakhattuk le a protestáns egyetemnek. És ha azt látom, hogy az egyházkerület és a debreczeni főiskolát erre az utra, az egyetem alapjainak lerakására vitték, sokaknak más meggyőződése ellenére, akkor ezekre a férfiakra kell üritenem poharamat, akik ennek a munkának vezetői és apostolai voltak, akiket a saját igazságukba vetett vakhit, fanatizmus vezetett, amely azt mondja, hogy ne számoljunk nehézségekkel, mert az ügy oly szent, hogy minden akadályon keresztül diadalmasodnia kell. A debreczeni egyetem uttörő harcossáért, köztük első sorban Degenfeld József gróffért emelem poharamat.

A hosszantartó éljenzés és taps után Degenfeld József gróf, az egyházkerület főgondnoka mondott köszönetet az egyházkerület nevében.

— **Irodalmi estély Komáromban.** A budapesti Bethlen Gábor-kör december 14-én az általa létesített diákotthon javára Komáromban hangversenyvel és táncszalaggal egybekötött irodalmi estélyt rendez. Az estély védnökségét dr. Antal Gábor ref. püspök, Gyurácz Ferenc ev. püspök, gróf Tisza István és Darányi Ignác egyházkerületi főgondnok, Ghyoczy Béla nyug. altábornagy, Kálmán Rudolf főispán, Kuk Károly várparancsnok és Franz József dandárparancsnok fogadták el.

— **Az északi sark örültje.** Az északi sark felfedezésének kérdése elvette az esztét egy szerencsétlen amerikai magyar embernek. Ondika Jánosnak hívják az illetőt, aki vasestergályos volt Washingtonban. A minap kiállt az egyik népes utca sarkára és minden harmadik járókelőt vállon ragadva, hangosan dörögte a fülükbe:

— Cök is hazug, Peary is hazug! Egyik sem járt soha az északi sarkon, mert én magam vagyok az északi sark.

A dolog végre feltűnt a rendőrségnek és a rendőrségre vitték a kézzel-lábbal kapálózó „északi sarkot”, ahol aztán vallatásra fogták. Eleinte azt hitték, hogy ittas emberrel van dolguk, de utóbb meggyőződtek róla, hogy a szerencsétlen ember örült. Amikor az egyik ezellába kísérték, magából kikelve, kezdett ordítani, hogy fűtsék be alaposan a rendőrségi épületet, mert belőle olyan hidegség árad ki, hogy egyszerűen meg fog fagyni az egész rendőrség és az egész város. És addig csakugyan nem is esilapodott le, míg végre a rendőrorvos tanácsára csakugyan hatalmasan be nem fűtötték ezelláját.

Ekkor egy ideig nyugodtan maradt, kéjes gyönyörrel nyújtózogott el az ágyon, míg végre megint csak dühöngeni kezdett.

— Gyilkosok, barbárok! — kiabálta összevissza. — Mit cselekedtetek, hiszen rögtön elolvadok és elöntöm a világot. Végem van, végem van!... Elpusztul az északi sark, elpusztul a világ...

A szerencsétlen embert az örültek házába szállították.

— **Betörő cigányok.** Vizesden tegnap éjjel kőbor cigányok nyolcz betörést követtek el. A csendőrség a nyomozást megindította.

— **Törökök a pénzügyminisztériumban.** Ahmed Essad Effendi, a török császári kataszteri főigazgatója, tanulmányutján a múlt napokban Budapestre érkezett, hogy a magyar kataszteri intézményeket és a betétszerkesztést tanulmányozza. A pénzügyminisztérium, illetve a kataszteri igazgatás részéről dr. Fejér Elemér kamarás, min. titkár, Dobrovics Elek, a háromszögölő hivatal főnöke és dr. Hindy Zoltán kísérték a hivatalokban, illetve adták meg a szükséges fölvilágosításokat. Ahmed Essad, aki a budapesti főkonzul társaságában jelent meg, először dr. Teleszky János államtitkár-nál tisztelgett, azután a kataszteri ügyosztályba ment, hol Békó Gyula min. tanácsos távollétében Beniczky Mihály osztálytanácsos fogadta. Majd végigjárta a háromszögölő hivatal, a budapesti felmérési és helyszínelési felügyelőségeket, ahol, mindenütt hosszabb ideig tartózkodva, tanulmányozta a kataszteri felvétel rendszerét. Másnap az igazságügyminisztérium betétszerkesztési ügyosztályába ment, ahol a magyar betétszerkesztés rendszeréről nyert szakzerű, részletes felvilágosításokat. Távozásakor kérte, hogy a kataszterre és betétszerkesztésre vonatkozó törvényeket, rendeleteket és mintákat, amelyek az ő hasonló berendezéseiknél alapul szolgálhatnak, küldjék meg részére.

— **A cherry-i mentés megakadása.** A cherry-bányakatasztrófa alkalmával szerencsétlenül járt munkások megmentése iránt táplált vérmes remények nem mentek teljesedésbe. Csak husz családnak férfi hozzátartozóit sikerült megmenteni. Bár husznál több munkást mentettek ki a romok közül, de a megmentettek egy része rövid idő múlva meghalt. Minden jel arra mutat, hogy egy, a katasztrófa színterétől távolabb eső helyen sok munkás élve van eltemetve. Három órai megfeszített munka után sikerült a romokat annyira eltávolítani, hogy az új tárnához vezető ut szabadabbá lett, de ez a tárná robbanás következtében beomlott és így a további mentés lehetetlen.

Cherryből újabban jelentik: A bányakatasztrófa százhatvannyolcz áldozatát felszínre hozták és megindult a nagy temetés. A kiégett tárnákat most támasztják alá, hogy el ne lehessen takarítani a romokat. Egy Howard nevű bányász holtteste mellett megtalálták utolsó feljegyzéseit. A szerencsétlen ember így írta le kinszenvedéseit:

Szombat, 10 óra 3 percz. Még élünk. Alfréd testvérem velem van. Majdnem mindnyájan élnek, akik velünk itt rekedtek. Ha meghalok gyémántgyűrűmet adják valamelyik barátomnak. A vizes vedrekben még van víz, nem szomjazunk, de a levegő dögletes a mérges gáztól.

4 óra 5 percz. Helyet cserélünk, mert már kevesebben vagyunk. Néhányan közülünk megpróbálták, hogy áttörjék a falat és kimeneküljenek. Nem jöttek vissza.

7 óra 30 percz. Éhezünk. Álmosak vagyunk. Lélegezni alig lehet. Szellőztetőket fogunk csinálni.

9 óra 35 percz. Minden oldalról beszivárognak a mérges gázok.

10 óra 35 percz. Roményünk fogytán.

12 óra 15 percz. Már alig lehet lélegezni. Ventilátorokat készítünk. Három működik.

2 óra 33 percz. A levegő mérges gázokkal telt lett. Fulladozunk.

3 óra 50 percz. Nincs levegőnk. Meg kell halnunk. A hat ventilátor nem hoz friss levegőt.

Vasárnap este: Talán még holnapig élhetünk.

Reggel 2 órakor: Még élünk. Nagy a hideg. Az éhségtől kimerültünk, mind elgyengültünk. Alfréd még él.

3 óra 15 percz. Alig lélegzünk. Érzem, hogy közeledik halálom.

Itt végződnek a feljegyzések.

— **A buenos-ayresi bombamerénylő elfogatása.** A buenos-ayresi rendőrségnek sikerült kinyomozni és letartóztatni azt az embert, aki két héttel ezelőtt bombát vetett a rendőrfőnök kocsijába és a bomba úgy a rendőrfőnököt, mint a titkárát megölte. A merénylő egy Padrovszki Simon nevű orosz menekült, aki Szent-Pétervárott egy nihilista-szövetkezetnek volt a tagja.

— **A teneriffai vulkán.** Teneriffából érkező hivatalos jelentés szerint a lávaömlés még mindig nem szűnt meg. Az egyik lávafolyam tegnap Sant-Jago felé fordult s már 500 méter hosszúságot, 200 méter szélességet és 10 méter mélységet, vagy inkább magasságot ért el. Tamana mellett két lávafolyam egyesült s az összeömlött láva-ág tegnap óta 120 méternyit haladt előre. Helylyel-közel földalatti morgások hallhatók. A hajléktalanok száma nagy.

— **A Strozzi-palota.** A quattrocento (XV. század) építészetének egyik gyöngye, a *Palazzo Strozzi*, a Strozzi-család magántulajdonából átmev Firenze városába. Pietro Strozzi lovag ugyanis végrendeletében nemzeti emléknékl deklarálta a himeves építészeti remekét s azt Firenze városára és az olasz államra hagyta azzal a kikötéssel, hogy özvegyét kártalanítsák. Ez a kártalanítási összeg az ő számítása szerint 1.300.000 korona volna. A család történelmi relikviái és a Strozziak arcképgyűjteménye is a város és az állam tulajdonába mennek át. A herceg végrendeletében elmondja, hogy a palotáért és a relikviáért magánosok részéről oly fényes ajánlatokat kapott, hogy ezek elfogadásával családját régi gazdagságába helyezhette volna vissza. A haza érdekében azonban ő elutasította őket abban a várakozásban, hogy az állam és a város meg fogják hozni az aránylag csekély áldozatot s tulajdonukba veszik a nemzeti emlékművet.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Tegnap este a esernovízi központi pályaudvaron sűrű köd következtében egy tolató mozdony egy Novoszielciba induló személyvonatnak nekiment. Az utasok közül három súlyosan, tizenhét könnyen megsebesült.

— **Gyilkosság a temetőben.** A biharmegyei Nagybaród község lakosságát borzalmas gyilkosság tartja izgatottságban. Két román bányamunkás véres kegyetlenséggel gyilkolta meg közös jóbarátját, mert egy családi mulatságon a meggyilkolt durván és gorombán viselkedett a háziasszonnyal szemben. Mint Nagyvárádól jelentik, a nagybaródi bányákban évek óta dolgozik közös jó egytértséssel Csucsik Márton, Czerele György és Germán Tógyer. A bánya sötétje, a közös sors, a közös szenvedés erős baráti érzést teremtett meg a három munkás között, akik sohasem veszekedtek. Nem sejtette senki, hogy a között a három békességben élő ember között milyen véres leszámolásra kerül a sor nem sokára. Titokban kezdődött a gyűlölködés. Csucsik Mártonnak a felesége ugyanis minden délelben lejárt a bányába; ebédet vitt az urának. Szép, formás asszony volt. Germán Tógyer szemet vetett rá és elhatározta, hogy bármilyen áldozatába kerül is, meghódítja magának az asszonyt. Nagyon furfangos és leleményesen készítette elő ezt a meghódítási tervet. Mézes-mázos beszéddel rávette barátját: Csucsik Mártont, hogy vegyenek szeszt, főzzenek Csucsik Márton lakásán pálinkát, egy szóval csapjanak egy kis mulatságot. Csucsik Márton ráállt a dologra és meghívta Czerele Györgyöt is másokkal együtt vendégségbe. Germán Tógyer volt a leghangosabb. Tetette a jókedvet, nótázott, tánczolt, koczszintott folytonosan barátaival és düllöngélt, mintha holtrészeg lett volna. Pedig józan volt, nagyon is józan. Csak azt várta, azt akarta, hogy barátai berugjanak. Tényleg egy pár óra múlva berugott az egész társaság, Csucsik Márton is, Czerele György is. Germán ekkor Csucsiknének szerelmi ajánlatokat tett. Azt gondolta, hogy most elérí tervét, mert az egész társaság aludt. Csucsikné eleinte védekezett, tiltakozott, de a szenvedélyes ember erősebb volt és reggel felé otthagya az egész alvó, részeg társaságot. Amikor Csucsik és Czerele felébredtek, az asszony sirva panaszkolta el nekik, hogy Germán milyen erőszakos volt. A két ember ekkor fejszét fogott és Germán keresésére indult. Délután meg is találták a nagybaródi nagyerdőben. Rárohantak, letépték a földre és fejszecsapásokkal addig ütötték-verték, amíg meg nem halt. A csendőrség estefelé talált rá az erdőben s borzalmasan összeconkitott holttestre. Tizenhat seb volt rajta; a fejét valósággal szétvagdosták. Csucsikot és Czerelet letartóztatta a csendőrség és széles körben megindult a nyomozás a gyilkosság körülményeinek felderítésére.

— **Egy hőseklü francia nő halála.** A napokban halt meg Clarens városkában egy éltes asszony, a francia becsületrend legrögibb birtokosa, aki azt mint tizenhöz évös leány a német-francia háboru alatt tanusított hősiessé viselkedésével szerezte meg. Inliette Dodu volt a neve a leánynak, aki távirónő volt a háboru idejében Pithiviersben. A táviróhivatalt édesanyja vezette, a leány pedig szorgalmasan segédkezett neki. Egy napon négy porosz ulánus rontott be a táviróhivatalba és lefoglalta a távirókészülékeket. A katonák azonnal használatba is vették a távirát és mindenről értesítették a fősegeet. Anya és leány kezüket tördelve egy ideig tétlenül nézték az ellenség diadalát, de aztán a leány merész lépésre határozta el magát. Egy régi, a használatból már kiküszöbölt Morse-féle készüléket, amely az ulánusok figyelmét elkerülte, magához vette és éjnek idején, élete kockázatával összekapcsolta a táviróállomás drótjával, úgy hogy az ulánusoknak a fősegehez küldött értesítést ő vette fel. Tizenhét ószakán keresztül végezte ezt az óriási önmegtartózkodást igénylő munkát, ami által d'Aurelle de Paladines tábornok seregét megmentette a körülzárlástól, sőt a francia sereg a németek elfogott távirati értesítései alapján a gieni hidat még idejében felrobbantotta. A hőseklü leányt, aki hazájának ekkora szolgálatakat tett, a tizenhöz évadik napon egy hűtlen szolgálója árulta el, mire a poroszok letartóztatták. Ő bátran szemébe nézett az ellenségnek és nem védekezett.

— **Francia nő vagyok** — így szölt — és huzámért tettem azt, amit tettem, tegyetek velem, amit akartok!

A haditörvényszék a leányt halálra ítélte, de Frigyes Károly herceg megkegyelmezett a hőshonleánynak, aki később megkapta a becsületrend keresztjét.

— **Suffragettek a börtönben.** Londonból jelentik, hogy a „Fabian Society“ nevű társadalomtudományi egyesület egyik legutóbbi ülésében felháborodását fejezte ki ama bánásmód ellen, amelyben a suffragetteknek a börtönben részük volt és különösen megröta a kormányt, mert az előkelő családból való lady Lyttont, csak hogy ne kelljen őt is etetni, szabadon bocsátották.

A „Fabian Society“ nek erre a kommunikációra Gladstone belügyminiszter titkára a következő levelet intézte a „Fabian Society“-hez:

„Lady Lyttonnak a rangja egyáltalán nem került tekintetbe akkor, amikor őt szabadon bocsátották, hanem pusztán betegsége miatt kegyelmeztek meg neki. A gyomorszivattyúnak az alkalmazása sem olyan lealázó és kegyetlen dolog, mint aminőnek tartják; erről minden kórházban könnyen meg lehet győződni. Az a csekély kellemetlenség, amivel az erőszakos étetés jár, sokkal kisebb, semminthozv össze lehessen hasonlítani azzal a fájdalommal, amit minden ételtől és italtól való csökönység tartózkodás idéz elő.“

A „Fabian Society“ valószínűleg azt fogja javasolni a miniszternek, hogy csiklandozó illatu ételek feltalálásával törje meg a suffragettek kopáló kedvét.

— **Orvosi esoda.** A párisi tudományos akadémián tegnap érdekes kísérletet mutattak be. Dr. Marage párisi orvos az elhullott kutya gégejének életrekeltségével kísérletezett. A géget villamos árammal hozta érintkezésbe és légnyomás segítségével olyan hangot váltott ki a gégeből, amely a kutyaugatáshoz hasonlított. A kísérlet a hangképzéstanra igen nagyfontosságú.

— **Orosz panamak.** Az orosz hadügyi vezetőségben nagyszabású sikkasztások nyomára jöttek, amelyeknek kiderítésével Garin szenatorot bízták meg. A vizsgálat alapján több intendaturai tisztviselőt letartóztattak és megbüntettek. Néhány nap előtt a rettegett szenator Varsóba érkezett, hogy revideáljon. A varsói intendatura, amely szintén nagy sikkasztásokban részes, hogy Garin felfedezésétől meneküljön, ötvenezer pár orosz katonai csizmát a kieri intendaturának küldött el. Most azonban kiderült, hogy az összes csizma lyukasak és teljesen hasznavehetetlenek voltak. Hasonlóan teljesen hasznavehetetlenek voltak a Varsóból Kievbe küldött katonaköpenyek is. Összesen hatvanhat tisztviselő ellen indítottak büntető eljárásokat.

— **A miklólázuri betörök.** Néhány nap előtt hírt adtunk arról az érdekes fordulatról, amely a biharmegyei uri betörök ügyében történt. Popszku Aurélt és társait ugyanis még a nyáron elfogta és a nagyváradi ügyészség fogházába szállította a csendőrség, mert azzal gyanusították őket, hogy több betörést követtek el a községükben. Miklólázuron. A vizsgálat most új nyomon jár. A nagyváradi ügyészségen már négy hónap óta vizsgálati fogságban ülnek azok a Lakatos és Surányi-családhoz tartozó cigányok, akik elkövettek a miklólázuri rablással körülbelül egyidőben a venteri, hollói és szombatsági rablásokat. A védelem kezdetlől fogva ezekre a cigányokra gyanakodott és nyomozása során sikerült teljesen megállapítani a cigányok bűnösségét. A cigányok a többek között Hollód községben is betörték a jegyzőnél, elvitték az egész ruhatárát és pénzét. Elfogatásuk után egy durván kivágott és igen primitíven elkészített aláírást találtak náluk, amelyet később a cigányok Miklólázuron használtak. Megtalálták a cigányoknál a Neumannéktól elvitt tíz korona értékű rézpénzt is. Ezek az adatok kétségtelenül bizonyítják a cigányok bűnösségét. Miklólázuron ugyanis egész csomó ember van, aki a betörés után látta a rablókat elmenekülni abban a ruhában, amelyet a csendőri nyomozás szerint csakis a cigányok viselhettek. A cigányok bűnösségét egész határozottsággal megerősíti Neumann Józsefnének, a miklólázuri korcsmáros feleségének a napokban a vizsgálóbíró előtt tett vallomása. Mindezeknek a gyanuokoknak az alapján a védők a vizsgálat kiegészítését kérték a nagyváradi táblától, amely azonban még nem döntött ebben az ügyben.

— **Vizsgálat az aradi tornaegyesület ellen.** Az aradi tornaegyesület a nyáron eladta evezős-főszerelessét ötezer koronáért az egyesület kebeléből kivált evezős-csoportnak. Az országos tornaegyesület alelnöke, dr. Steiniczer Pál megtudta, hogy a vásárló csoport tavaly még nyolcezer koronát ígért a főszerelessért. Mivel a három ezer koronás árkülönbség érzékenyen érinti az aradi tornaegyesület anyagi érdekeit, Steiniczer a belügyminisztériumban följelentést tett az aradi tornaegyesület ellen. A belügyminiszter, mint nekünk Aradról jelentik, utasította az aradi rendőrséget, hogy vizsgálja meg ezt az ügyet. A vizsgálat elrendelése Aradon nagy feltűnést keltett, mert a tornaegyesület élén Arad legelőkelőbb polgárai állanak.

— **Titokzatos betörés.** Kábelátvitel jelenté Newyorkból, hogy Cnax külügyi államtitkár vidéki kastélyában titokzatos betörés történt. Cnax néhány hét óta visszavonult vidéki házába, hogy egyes nagyfontosságú nemzetközi kérdéseket nyugodtan tanulmányozhasson, de folytonos összeköttetésben volt a washingtoni külügyi kormánylyal és minden nap táviratokat, leveleket kapott Washingtonból. Csütörtökön a detektívek, akik az államtitkár kastélyát őrizték, egy ismeretlen embert tartóztattak fel, de az el tudta hitetni a titkos rendőrökkel, hogy eltévedt s így utjára engedték. Másnap reggel vették észre, hogy az államtitkár dolgozószobájában betörök jártak és az íróasztal fiókjait felfeszítették. Állítólag fontos okmányok tűntek el, de értéktárgyakhoz a betörök nem nyultak.

— **A poseni rablógyilkosság.** A Waszilevszki családon elkövetett nyolcezeres rablógyilkosság ügyében az a gyanu, amelyet a rendőrkutyák a Soltysiak testvérpárra irányítottak, alaptalannak bizonyult. Minden jel arra vall, hogy a tettes egy orosz katonaszökevény volt, akinek a kézrekerítésére a tartományi kormányelnök ezer márká jutalmat tűzött ki.

— **Házasság.** Báró Durneisz Géza cs. és kir. őhadnagy a Grácban állomásozó cs. és kir. huszárezredben, házasságot kötött Lamm Katalin úrnóval, Lamm Miksa pélpusztai nagybérlo leányával.

Diszes esküvő volt ma déli 12 órakor a lipótvárosi Szent István-bazilikában. Kremplsz József bankfőtisztviselő vezette oltárhoz Majorossy Mariskát, a nemrégiben elhunyt Majorossy Géza építész leányát. Az egyházi áldást megelőzőleg délelőtt 10 órakor volt a polgári házasságkötés dr. Bárczy István polgármester előtt, aki szép beszédet intézett az ifjú párhoz.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszerterében, Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. I. em. szerezhethők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Megakadályozott betérés.** A minap történt, hogy egy tizenhatosztendős asztalosinas megszökött a mesterétől. Azóta csavargott a fővárosban s lassankint igen rossz sorsba jutott. Tegnap már az éhségtől és a hidegtől elgyötörve, a keleti pályaudvar körül ólálkodott, remélve, hogy szert tehet valami kis keresetre. Amint ott ácsorgott, megszólította egy fiatal legény. Beszélgetés közben elmondta a fiu, hogy milyen nyomorúságban siylődik, mire a legény megjegyezte, hogy segíthetnének magukon, csak egy kis bátorság és ügyesség kellene hozzá. A segítség módja pedig az volna, hogy betörnének a keleti pályaudvaron levő 70. számú postahivatalba.

— Nekem megvan hozzá minden szerszámom — mondotta a legény — neked pedig nem volna más dolgod, mint hogy állj lesbe és vigyázz, a többit majd elvégzem én.

A fiu némi habozás után belement a dologba. Alkonyat felé belopózott a postahivatal épületébe s a lépcsőfülkében elbujva leste, amíg mindenki eltávozik s ő jelt adhat társának. A társ ezalatt a hivatal közelében egy gödörbe bujva várta a jeladást. A fiu azonban várakozás közben leshelyét elaludt s csak akkor ébredt fel, amikor Ehrlich Sándor postaszolga rátalált és felrúta. A fiu nagyon megijedt és bevallotta az egész dolgot a postaszolgának. Nyomban a betörő keresésére indultak, de már nem találták meg. Ugy látszik, ráunt a várakozásra és megszökött. A rendőrség az asztalosinast a gyermekvédő liga gondjára bízta, a betörőt pedig keresi.

— **Nagy bányarobbanás.** Onura mellett (Hukoka tartomány) egyik szénbányában robbanás következtében tizenöt ember életét vesztette. A bányában kétszázhuszonnyolc ember van elzárva.

— **Megtámadott karaván.** A Reuter-ügynökség jelenti Sirasból: Paszek és Radulovszki orosz konzulokat, akik Busirba utaztak, tegnap este Khanizenyan és Dahtarjin között nomádok megtámadták és a karaván legnagyobb részét magukkal hurcolták. Egy orosz konzult megölték, egy orosz és két perza konzult megsebesítettek. A konzulok visszatértek Khanizenyanba.

Ujabbban jelenti Paszek és Radulowski orosz konzulok karavánjait 50 lovas és 200 gyalogosból álló a Taskai-törzshöz tartozó nomádok támadták meg. A konzulok kísérete, amelyhez több külön perza kereskedelmi karaván csatlakozott néhány perza katonával, gyengének bizonyult a fődöntő állásban elhelyezkedett tüzelésével szemben, úgy, hogy a karavánokat kénytelenek voltak feláldozni és visszavonulni. Az eddig ismeretes veszteségeken kívül újabb jelentések szerint a kereskedő karaván 10 perza tagja elesett és a karavánokat teljesen kirabolták. Csak nehezen sikerült a két konzulnak, akik sértetlenek maradtak, a konzulátus iratait és pénztárát biztonságba helyezni. Poklewski-Koziel orosz követ igen komoly lépéseket tett a perza kormánynál és felszólította, hogy haladéktalanul tegyen intézkedést a rablók megbüntetésére iránt. Felelőssé tette egyúttal a kormányt az összes veszteségekért és teljes kártérítést követelt.

— **Zsaroló pénzügyőrök.** Valamikor pénzügyi irodája volt Stuber Ádám ügynöknek, de utóbb belebukott a vállalkozásba s azóta igen kócos üzlethez adta magát. Legutóbb azután a zsarolásra is rávetemedett. A manipulációban maga mellé vette Borsics Sándor volt bankhivatalnokot. A két elzülött ember valamiképpen megszerzett néhány iratot, amelyeknek tartalma igen kellemetlen volt egy előkelő államhivatalnok feleségére. Fölkeresték tehát az asszonyt és kijelentették neki, hogy az iratokat át fogják adni a férjének, ha nem fizet nekik öt száz koronát. Az asszonynak nem volt annyi pénze, de kisebb összegeket adott nekik. A két ember azonban ezzel nem elégedett meg, hanem folyton zsarolta az asszonyt, aki végre megunt a zaklatást és a rendőrséghez fordult. A zsarolókat ma délelőtt a főkapitányságon letartóztatták.

— **Elgázolás a kelenföldi pályaudvaron.** Ma délelőtt a kelenföldi pályaudvaron Molnár István kocsis át akart hajtani a sineken. Éppen akkor jött arra egy vonat, amely a kocsit elütötte. Molnár leesett és a lokomotív alá került, amelynek kerekai levágták mind a két lábát. A súlyosan sérült embert a mentők a Rökus-kórházba vitték. A bulcsot oka az volt, hogy az őt állítólag elmulasztotta lebecsíteni a sorompót.

— **A szerelmes kisleány.** Buza Erzsike Hubay Károly kolozsvári keztyű-üzletében volt alkalmazva évek óta. Amikor Hódmezővásárhelyről odakerült, megismerkedett az üzletben alkalmazott tanulóval. A hosszas együttlét alatt megszerette a fiut, aki pár hónappal ezelőtt felszabadult és el is hidegült a szerencsétlen leánytól. Az ismerősök azt beszéltek, hogy az elhagyott leány fiuruhában lesekkedett szerelmese után. Ez a dolog azonban még jobban elmérgesítette az ügyeket. A fiu meglátta a leányt férfiruhában és ekkor kijelentette, hogy köztük vége mindennek. Közben tánciskolába kerültek mind a kettőn. A hűtlen fiu számba sem vette a kétségbeesett leányt, aki már ekkor rokonainak is panaszkodott. Buza Erzsike sokszor hangoztatta, hogy nem tud így élni. A család nem vette komolyan ezeket a kijelentéseket; a leányt nem úgy ismerték, mint aki ilyesmire képes volna. Tegnap reggel azonban végrehajtotta tervét a szerencsétlen leány. Félkilenczkor elment az üzletbe egy inas kíséretében, majd a kis fiut elküldte egy apró megbízással. Ezután magára zárta az üzlet ajtaját és elővette a fiókban levő Browning revolvert. A fegyverrel bevonult a belső szobába, magára zárta az ajtót és a szájába lött. Hubay Károly pár perc múlva érkezett a bezárt bolt elé. Az arra haladó Kapeza Imre mulakatos azonban csakhamar felnyitotta az ajtókat. Rettenetes látvány tárult a belépők elé. Buza Erzsike szétroncsolt koponyával, holtan feküdt hatalmas vértócsában. Szilágyi György dr. tisztí orvos csak a halált konstatálhatta.

— **A mostoha.** Szatmárról jelentik: A „Szamos“ kiadóhivatalának egyik alkalmazottja, a tizenhatéves Pusztay Irma tegnap délután a szerkesztőségben agyonlőtte magát. A szerencsétlen leány hátrahagyott levelében azt írja, hogy nem tudta megbocsájtani apjának azt, hogy nála alig idősebb mostohát hozott a házhoz s ezért megy a halálba.

— **A szerelem vége.** Noisy-le-Seclből érkezett távirat szerint az üdülőhelyen tegnap halva találták Poirier gyáros feleségét, mellette a földön revolver levett. Azt hiszik, hogy a gyilkos a gyároshoz egy volt könyvelője, aki az asszonynak egy ideig kedvese volt. Poirier hetvennyolczéves és pár évvel ezelőtt fiatal asszonyt vett feleségül.

— **Egy nő, aki nem akar választójogot.** Corelli Mária, a híres angol regényíró nő legutóbbi suffragette-ese nyomán, amikor ugyanis a nők választójogának egyik elkeseredett harszosa korábban támadt Winston Churchill angol kereskedelmi miniszterre, a *London Magazine*-ban „A suffragette problémája“ címmel érdekes és figyelemre méltó cikket írt, amelyben az angol nők nevében tiltakozik a jogokért folytatott harc ügyét elfajulása ellen. Corelli asszony szintén a nők egyenjogúságáért küzd és Erzsébet angol királynőt, meg Curie asszonyt említi példaképpen annak az illusztrálására, hogy a női nem is fel lehet ruházva államférfiúi tehetséggel és tudományos hajlammal. De ez még nem jogosítja fel a suffragetteket azokra az erőszakoskodásokra, amelyeknek nap-nap után tanui vagyunk. Ha a nő erőszakos és brutális lesz, ezzel csak nevetségessé válik. Ninesen komikusabb látvány a világon, mint egy dühös suffragette. Hiszen folyton kezagnunk kellene, ha amellet egyben nem sajnálkoznánk is rajta. Corelli asszony végül azt javasolja a suffragetteknek, hogy alapítsanak egyelőre egy női parlamentet és vitessék meg abban három éven át mindennap ugyanazokat a tárgyakat, amelyek az igazi parlamentben is szőnyegre kerültek. Ha azután e három év folyamán a nők a tanácskozások során több logikát és intelligenciát tanúsítanak, mint a férfiak, úgy, Isten neki, adják meg nekik a teljes választójogot, ha ez boldoggá teszi őket.

— **Alkoholmentes ötórás tea.** Az Általános Közjótékonyági Egyesület választmánya gróf Csáky Albiné elnöksége alatt tartott legutóbbi ülésén elhatározta, hogy december 1-én ötórás teát rendez a Pesti Lloyd társaság disztermében (Mária Valéria-utca 12.). Teautalvány ára 2 korona. A közönség szórakoztatásáról változatos és érdekes program fog gondoskodni. A nagysikerűnek ígérkező tea-jour tiszta jövedelme újabb alkoholmentes éttermek berendezésére fog fordíthatni.

— **Letartóztatott leánykereskedő.** Veszedelmes leánykereskedőnőt tartóztatott le a csernovitzai rendőrség Gaedermann Reysi személyében. A lélekfűfűnőt éppen akkor fogták el, mikor több leánynyal Hamburgba akart utazni, hogy onnan kínai hajóra szálljon. Az asszonynak Sanghajban hírhedt háza van és oda sok galicziai leányt toborzott, akiket a jövő nyáron akart elszállítani. A leánykereskedőnőnél ötezer koronát, ötezer dollárt, 1000 márkát és sok levelet találtak, amelyekből kiderült, hogy Hollandiába, Amerikába és Japánba szállított leányokat.

— **A sarlach Lembergben.** Lembergben a sarlach járvány rohamosan terjed. E héten negyvenhárom új megbetegedés történt.

— **Nagy tüzvész Newyorkban.** Newyorkban az olasz városrészben egy berkaszárnya földig égett és lakói csak pusztá életüket mentették meg. Hat olasz munkást álmában lepett meg a tüzvész és odaégett. Egy asszony a harmadik emeletről lehajította négy gyermekét, aztán maga is leugrott. Valamennyiüknek sebesüléseik halálosak.

— **A megtalált orchidea.** A legutóbbi angol tiheti expedíció alkalmával G. L. Searightnak sikerült egy orchideát ismét feltalálni, melyet ötven évvel ezelőtt hoztak Európába, de azóta a legutolsó példányig kiveszett. 1857-ben egy assami gyógyszerész Liverpoolba egy orchideát küldött, melyet a kertészek „*Cypripedium Fairriemum*“nak neveztek el. Fairrie kereskedő, kinek nevével emeveztek, kezdetben 24 koronájával adta darabját, de árnár öt év múlva annyira emelkedett, hogy 120 koronát is adtak egy példányért. Ez az orchidea ugyanis egyre fogyott, egyre ritkább lett. Pár évtized múlva nevé törölték a katalógusból. 1902-ben már csak öt példány volt ismeretes, négy a párisi Luxembourg kertben, egy pedig Sir Trevor Lawrence birtokában Angliában. A Luxembourg kertésze szaporítani igyekezett ugyan, de nem sikerült neki. Searight ebből a fajtából ezer példányt küldött Európába s így remélni lehet, hogy a ritka növény talán el fog terjedni Európában.

— **A békésabai tifuszjárvány.** Békésabáról jelenti, hogy a tifuszjárvány még mindig szedi áldozatait. A hatóság indíttatva érezte magát, hogy a lakosságot röpiratban figyelmeztesse az óvintézkedések megtételére. Ebben kitüntetik a lakosságot, hogy hogyan ismerik fel a bajt és miképpen gátolható meg a járvány terjedése. Nagyon megnehezíti a hatóság óvintézkedéseit a nép babonás félelme, melylyel a kórházat és az orvost elkerüli. Eddig ötvenhat megbetegedést jelentettek be, de bizonyos, hogy az eltitkolt betegek száma még egyszer annyi. Egészségügyi bizottság alakult, mely minden lakást meg fog vizsgálni és kellő ellenőrzést gyakorol.

— **Veszedelmes vasuti tolvaj.** Major József előzállási mézárós és vendéglős a szekszárdi állomáson megismerkedett egy elegánsan öltözött fiatalemberrel, aki Légrádi Sándor vasuti felügyelőnek mondotta magát. Közben az állomásra érkezett Majornak két sógora is, akik Majorral együtt előzállásra akartak utazni. Légrádi melléjük csatlakozott és kérte őket, hogy legyenek vendégei és szálljanak az ő kocsijába, egy másodosztályu kupéba, amelyet ő, mint vasuti felügyelő, ingyen használ. Major és két sógora engedtek a meghívásnak. Alig hogy beszálltak, Légrádi szivarral kínálta meg vendégeit, akik trágyujtva, csakhamar elaludtak, mivel a szivarokban valami kábítószert volt. Légrádi most Major József zsebéből kilopta 2500 koronát tartalmazó pénztárcáját és a legközelebbi állomáson leszállt a vonatról. Major és sógorai csak a czecei vasuti állomáson tértek magukhoz. Major azonnal az állomásfőnökhöz sietett, akiknek távirati kérdésközlésére kiderült, hogy egy, a személyleírásnak megfelelő egyént láttak felszállani a Sárbogárd felé induló vonatra. Erre Major is azonnal Sárbogárdra utazott és följelentést tett a csendőrségnek. Amikor a Paks felől jövő vonat beérkezett, az egyik kocsiból Légrádi lépett ki, aki megpillantva Majort, menekülni akart, de a csendőrök elfogták. Vallatásánál kiderült, hogy neve tényleg Légrádi Sándor, mesterségére nézve azonban vasesztorgályos és egyike a legveszedelmesebb vasuti tolvajoknak és már több ízben büntetve is volt. A lopott pénzt megtalálták nála.

— **Rendőri hírek.** Életunt leány. Kapocsné Teréz eseléd ma reggel Gyöngyvígy-utca 5. számú lakásán rézgáliczoldatot ivott. A mentők a Rökus-kórházba vitték. — **Elűnt emberek.** A rendőrség ma a következők eltűnését jelentette be: Pala József kádárség (lakott: Madách-utca 20. sz.), Galkó Mátya napszámos (Ujpesten, Rakpart-u. 1413. sz.), Hegedűs (Rény) Gyula tanuló (Remete-utca 7. sz.). Az eltűnteket keresi a rendőrség.

— Halálozás. Krikky Gusztávné szül. Barabó Emma, a szegedi állami polgári leányiskola igazgatója folyó hó 23-án délelőtt 12 órakor életének 53-ik évében hosszas betegség s a haldoklók szentségeinek ajtatás felvétele után jobblétre szenderült.

Laurenszky István makói gyógyszerész e hó 24-én életének 56-ik évében elhunyt Makón.

Kisjeszenci és nagyrákói Simkovic Gyula m. kir. adótiszt, életének 60-ik és boldog házasságának 23-ik évében hosszu szenvedés után e hó 22-én reggel 6 órakor meghalt, temetése 24-én délután 3 órakor volt a rákos-szentmihályi gyászházából.

Ditrői Puskás Kálmán kir. mérnök és neje, szül. Komlóssy Irma Kálmán nevi fia e hó 22-én 10 éves korában elhunyt Zalaegerszegen.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermekorna- és vívásra.

x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Szép a bajsz Hajdusági pedróvel.

Európai és amerikai operettek.

Budapest, november 25.

Kerker Gustav, — vagy röviden: „Gus“ — a híres amerikai zeneszerző, a „Newyork szépe“ komponistája, rövid idő óta állandó tartózkodásra Bécsben telepedett le. A német eredetű, de egészen amerikaizálódott műzikusnak ötven, nyolcvan, vagy talán száz operetteje — ő maga se tudja határozottan — került már színre.

„Gus“ mester egy bécsi hírlapíró kérdéseire sok érdekeset csevegett összehasonlításairól, megfigyeléseiről, az amerikai és az itteni operetteviszonyokról.

— Hiszen ön tudja, hogyan csináljuk odaát. Majdnem egyidejűleg két-három operettet is komponálunk. A manager, aki megvásárolta, mind-egyikhez külön társulatot állít össze. Először Newyorkban játszzák az operettet, s ha már nem vonz körütra intul vele. Ha eljutott Kaliforniába, vagy Texasig, el van nyüve és a manager sürgönyöz: „Novemberig két új darabra van szükségünk.“ Persze az ilyen tömeges megrendelést nem tekintjük művészi eseménynek. Csak kivételesen sikerül egy igazi „sláger“ — mint ahogy itt mondják.

Majd áttért a leghíresebb művére, a „Newyork szépe“-re és egy kis gondolkodás, s számítás után kisütötte, hogy mintegy 60—70.000-szer került színre összesen.

— Meglehet, hogy egy pár 10.000-rel többször is — mondta mosolyogva — én bizony nem tudom. Azután a bécsi operetteviszonyokról kezdett beszélni és különösen Lehárról a legnagyobb lelkesedés hangján nyilatkozott.

— Ez a Lehár valóságos zenei genie. Ugy érezzük, mintha a dallamokat a kabátujjából rázná ki „Luxemburg gróf“-jának odaát óriási sikere lesz, amit a zeneileg sokkal értékesebb „Herczegi gyermek“-ről nem mernék állítani. Hogyan lehetne ezt az operettet — mely nem is operette — Newyorkban „kihozni“? Nekünk nincs primadonnánk, csak néhány csicsergő hangú helyes operettzubbartunk. Ami operettekenekünk nem tudnak énekelni és mi nem tarthatunk valamire való zenekart. Havi ötszáz koronán alól nem kapható zenekari tag, énekeseinknek tudvalevőleg mesés gázsija van. Hiszen a legkisebb karhölgyecske is heti 80 koronát kap, s a mellett a bevétel nem sokkal nagyobb, mint itt, mert Newyorkban színház-árák aránylag mérsékelték. A legfinomabb színház legdrágább helye se kerül tíz koronánál többbe. Az is érdekes, amit Kerker a karhölgyekről mondott:

— A newyorki „chorus girls“ szédítő magasságban állnak a bécsiek fölött. Elsőrendű newyorki színlelő női énekkara valóságos szépségszarnok. Ha a zene rossz is s ha a cselekvény még olyan banális, a szem mindig gyönyörködhetik azokban a pompás növésű, karcos, szép leányokban. Sajnos ezt a bécsi kóristánékról nem mondhatom. Iga-

zán kinosan lepelt meg hány idomtalan, elhízott, vagy deszkasovány, esetlen, csámpás, vén alakot látni az itteni színpadokon. Különbö is azt hiszem, hogy az alsó osztályú newyorki leány egyáltalában sokkal csinosabb, a sportolás és a bővebb táplálkozás következtében szebb növésű. De más okát is sejttem annak, hogy Newyorkban több a szép karhölgy, mint Bécsben. Itt a szép leány egyszerűen nem kénytelen sokáig a kórusban maradni. Ha csakugyan szép, rövid idő múlva talál gavallért, aki kényelmes életet, fényűzést ajánl föl neki. Fize-tése pedig olyan szegényes, hogy a legjobb akarattal se képes a gázsijából megélni, tehát könnyen enged az ezerfelől ráleső kísértésnek. Míg ellenben Newyorkban legalább 15, de sokszor 18, 20 sőt 25 dollárt vagyis 125 koronát is kap hetenként. Arról nem is szólva, hogy az amerikai leány sokkal hívősebb vérmérsékletű és jobban féken tartja örzéki vágyait.

És nevetve tette hozzá:

— Különböben e napokban beszéltem e tárgyról egy bécsi szintigazgatóval, aki rémüldözve tiltakozott: „Az isten szerelméért! Csak semmi szép kóristánóket! Hogyisne, hogy előadás után megvacoráztassák, s másnap kimerülve, álmosan jöjjenek a próbára... vagy egészen kimaradjanak, s a helyett estére gyémántokkal megrakodva, czobolybundában, háromszáz koronás kalappal a fejükön, páholyból nézzék a volt kollégák játékát!“ Öszintén szólva, az erotikának ezt az öszintén bevallását jobban szeretem az amerikai kétszínűsködésnél, mely strucezpolitikát követ, amennyiben nem tőrük, hogy a nemikérdést szóba hozzák, s ezzel azt hiszik, hogy azt végérvényesen el is intézték.

Végül a saját terveiről nyilatkozott:

— Most fejeztem be a „Szerelmes emberek“ című operett partitúráját Willner és Wilhelm librettójára. Ez a „Fürstenkind“ után fog színre kerülni. Most pedig már ismét egy másik, új operetten dolgozok. Ha a darabjaim itt tetszenek, úgy Newyorkban is lesz sikerük. Hiszen a nagy managerek évenként háromszor-négyszer is átjönnek Európába, s így nem lesz nehéz vásárt csapnunk.

Nyiltter.

E rovathoz közlőkért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma

:: az összes ::
jogi vizsgákra
előkészítő intézet

:: BUDAPEST ::
IV., Magyar-utca 3. sz.

2787

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Madeleine Dolley a Magyar Színházban.

Párisból kétféle tournéé szokott kirajzani. Az egyiknek világra szóló starjaira nemcsak az „arri-ve“, hanem többnyire már a „passée“ jelző is alkalmazható. Ezek babérjaikat felrészítés céljából utaztatják Európán és Amerikán végig. A másik körutazók pályájuk elején elindulnak, hogy Oroszországban, vagy a Balkánon — mely nekik Bécsnél kezdődik — szerezzék meg azt a nevet, melylyel Páris érdeklődésére számíthatnak. Madeleine Dolley, aki társulatával ma mutatkozott be a Magyar Színházban, az utóbbi kategóriába tartozik. Csupa fiatalság, érzéki szépség, báj és illeség ez a szőke nő, akinek forró nézésére és csábos mosolyára megfedekezünk arról, hogy játéka Sarah Bernhardt, Réjane, Jane Harding és még más színpadi nagyságokra emlékeztet. Jól ellette, amit ezektől látott. De minket az vesztegetett meg, amit nem lehet másoktól eltanulni. Szép vendégünk ma este Henry *Entaille* „La femme nue“-jében lépett föl, melyet a Magyar Színház közönsége igen sikerült előadásból ismer. Alakításának első részében, a szerelmes modell túlaradó boldogságát őszintébelek találtuk, mint az elhagyott nő kétségbeesését. Ezt is bravurosán csinálta, de — csinálta. Madeleine Dolley társulata nem hasonlítható össze az átlag tourné-trupppokkal. Összjátékuk kifogástalan, a hölgyek csinosak, párisi illessel öltöznek — Mlle Dolley és Dione toilettejei szenzációt kelttek — a férfiak között Volny (Pierre Bernier) és Mayen, az öreg herceg szerepében, kitűnnek. A nézőtér nem telt meg. Madeleine Dolley szép szeme szomorúan futotta végig az üres páholy- és széksorokat. Majd visszajön még évek múlva kialakult egyéniséggel, főnyes művésznévvel. Akkor azsiotázással fogják kapkodni a belépőjegyeket. Előrelátható, hogy játékát akkor már a saját megértése fogja irányítani. De valamit nem hoz vissza magával. Időmainak tiszta vonalait, izzó vérének impulzív kitérőit és szemének fényét. Hajh, de sajnós, hogy adatot meg ezen a földön, hogy mindent a miénknek mondhasunk egyszerre.

(*) Az Operaházban holnap, pénteken „Rigoletto“ kerül színre a főszerepekben Sándor E.—Gilda, Takács—Rigoletto, Arányi—a herceg, Várady M.—Magdaléna, Szemere—Monterone, Kornai—Sparafucile, továbbá Berts, Hardi, Pichler, Ney B. és Kárpát közreműködésével. Vezényel Benkő Henrik karmester, rendező Alszechy Kálmán főrendező. A Verdi operája után adandó Táncegyvelemben a nagy kettőst ismét Sebesi Teréz, a multkor bemutatkozón oly kiváló tetszést aratott kiváló táncosnő lejt Brudával. Vezényli Szikla Adolf karmester, rendező Guerra balletmester. (Évi bérlet 138.) Szombaton *Feinhals* Frigyes megint új szerepben lép az Operaház közönsége elé; ez alkalommal és pedig utolsóelőtti vendégjátékul ugyanis „Az afrikai nő“ *Nerisóóját* énekli. Szereplőtársai Vasquezne, Seibögyiné, Luardi, Kornai, Ney B., Pichler, Venezzel, Erdős és Kertész Ödön lesznek. (Bérletszám 39. sz. fel-emelt helyárak.) Vasárnap „Carmen“ van műsoron. A főszerepekben Szamosi, Szoyer, Környei és Szemere fellépésével. (Bérletszám 40. sz.) Hétfőn *Feinhals* Frigyes büszkizik a „Don Juan“ című szerepében. (Évi bérlet 139. sz.) Kedden „Hungyadi László“ előadását ismétlik meg a címűszerepben dr. Székelyhydy Ferenczcel. (Évi bérlet 140. sz.)

(*) Kamarazene. A Kemény-kvartett ma este tartotta első kamara-estélyét az idén. A társaságban a második hegedűt *Kladiško* Vilmos helyett most *Mambriny* Gyula játszeza, s ma jó kamaramuzikusnak láttuk, aki bele tud illeszkedni az együttesbe. Bevezetőnek újdonságot kaptunk: *Szerényi* C-moll vonónégyesét. Inkább azt a címet adhatta volna neki a szerző, hogy szerenáó, annyi szentimentális lyra, annyi édes opokedés és annyi ezütköz van benne, hogy egész bátorsággal ellantol-

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatra valódi áldás gyomorhajosok-
nak és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az előzetes gyomrot
2—3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.

Kis üveg 60 fillér,
nagy üveg 90 fillér.

hatná valami modern trubadur. Az első tétel bevezető része a legkvalitásosabb, de később mindinkább elragadja a szerzőt a „lyrai hév“ és szerénység hangulatokat halmoz egymásra. A szöveg egy kicsit túltengnek a kvartettben, amelyből egyébiránt nem hiányoznak apróbb reminisczenziák sem. De azért meleg volt a fogadtatás, a publikum jólesően szücsölgette a szirupot. Dvorák es-dur zongorkvartettjében Adler Marianne kisasszony játszott a zongorarészt. Úgyesen, intelligensen zongorázik. Föltétlen talentumos zenész, akinek a ritmuserzéke és a muzikalitása megnyilatkozott a játékában. Egyelőre azonban még tónusa nincs és a fizikuma nem bírja az erősebb részeket. Keményék szépen interpretálták Dvorák csodaszép zenéjét és jól játszották Schumann a-dur kvartettjét is.

(*) Bemutató előadás a Nemzeti Színházban. Holnap, pénteken mutatja be a Nemzeti Színház Pásztor Árpád új háromfelvonásos színművét, amelynek címe: „A harmadik“ és amelynek nyilvános főpróbája a sajtó meghívott képviselői előtt ma délelőtt feltizenegy órakor volt. Az újdonságban Lenkey Hedvig, Cs. Alszeghy Irma, Szacsayné Helvay Laura, V. Molnár Rózi, Pethes, Somlay, Horváth Jenő és Kürthy játszanak. A darabban előfordul nagy gyermekszerepet Parányi Piroska játszza.

(*) Patti Adelina ötvenéves színpadi jubileuma. Éppen most van ötven esztendeje annak, hogy Patti Adelina először színpadra lépett, ahol óriási sikert aratott. A newyorki operaházban, az ugynevezett Academy of musicban történt, ahol a fiatal, alig 16 esztendő spanyol nő Domzetti „Lammermoori Lucia“-jában, mint Lucian fellépett. Most Patti Adelina, aki harmadszor ment férjhez, mint Cederström báróné el cragyno-i kastélyában, Welsben. Most már csak saját színpadi énekel vendégei szórakoztatására.

(*) Kresz Géza Bukarestben. Bukarestből jelentik, hogy Kresz Géza, a magyar születésű jeles hegedűművész kinevezték a királyi konzervatórium tanárává és a filharmonikusok első hangversnymesterévé.

(*) Madeleine Dolley a Magyar Színházban. Holnap, pénteken tartja meg Madeleine Dolley, a francziák kiváló művésznője második vendégjátékát a Magyar Színházban. Ezúttal Bernstein egyik leghatásosabb darabjában, a „Baecarat“-ban („La Rafale“) lép fel. Helenét játszza benne, amely legkiválóbb szerepei közé tartozik. Részt vesznek a darabban kivülrül Lunéville-Boscher, Girardin, Degard, René Filot, Jacques Volny, Maurice Mayen, Lucien Laforest, Emile Garand és Paul Dufreny. Szombaton, utolsó vendégjátékuk az „Osztrigás Mici“-ben fog fellépni.

(*) „Tilos a csók“ Kolozsvárott. A kolozsvári Nemzeti Színházban ma mutatták be Vincze Zsigmondnak és Pásztor Józsefnek a Király-színházban is szép sikert aratott „Tilos a csók“ című operettjét. A kolozsvári közönség igen melegen fogadta a darabot és sokat tapsolt a szereplőknek, különösen Ródei Szidinek és Berki Lilinek.

(*) Orgonaverseny Szegeden. Szeged zenei életében eseményszámban megy az az orgonakonzert, amelyet december hó 4-én a Mátyás-templomban Járassy Dezső temesvári szemérműalkormányzó rendez. Ugyanakkor Tarnovszky Margit zenekísérettel két dalt énekel. A művészi hangverseny délután öt órától hét óráig fog tartani.

(*) Az Országos Színészegyesület december hó 7-én rendes tanácsulást tart, amelyre a vidéki tanácsosok közül B. Szabó Józsefet és Szakács Andort hívták be.

(*) Magyar Színpadi Szerzők Egyesülete. A Magyar Színpadi Szerzők Egyesülete november hó 26-án délelőtt tizenegy órakor az „Otthon írók és hírlapírók köre“ (Dohány-utca 78.) helyiségében tartja rendes tisztújító közgyűlést. Napirend: 1. Elnöki megnyitó. 2. Pénztáros jelentése, zárszámadás és jövő évi költségvetés. 3. Titkári jelentés. 4. Tisztújítás. 5. Indítványok, (melyek a közgyűlés előtt 8 nappal az elnökségnek bejelentendők).

(*) A Zágrábi Magyar Társaskör. A Zágrábi Magyar Társaskör működvelői kiállítását e hó 27-én délután 4 órakor nyitja meg. Körülbelül 400 darab szép művészeti és képzőművészeti munka kerül kiállításra, melyek mindegyikét a horvát-szlavonországi magyarok készítették.

(*) Az „Elvált asszony“ — betiltva. Berlini távirat szerint a plaueni városi tanács Fall Leonak az ottani városi színházban színré került „Az elvált asszony“ című operettjét erkölcsiellenesség miatt hat előadás után betiltotta.

(*) A Képzőművészeti Tanács a Kévo kiállításán. A Kévo művészeti egyesületnek a Nemzeti Szalonban rendezett kiállítása alkalmából az Országos Képzőművészeti Tanács báró Förster Gyula elnöke mellett szerdán éjjel ülést tartott a Nemzeti Szalonban és kijelölte azokat a festményeket, amelyeket a kultuszminiszteriumnak megvételre fog ajánlani. A „Kévo“ kiállítása iránt egyébként állandóan nagy az érdeklődés. A kiállítás november hó 28-áig marad nyitva.

(*) A Nemzeti Szalon Keeskeméten. A Nemzeti Szalon 40-ik vidéki műkiállításának anyaga már utban van Keeskemétre, ahol a kulturális célra való tekintettel az „Iparos otthon“ késszégel engedte át díszes, kitünően világított termeit. A 40-ik vidéki műtárlaton 120 művész vesz részt 300-at meghaladó képpel és szoborral. A tárlatot Déry Béla ügyvezető titkár és Rubonics Márk műtáros rendezik, ünnepélyes megnyitása jövő vasárnapon, november 28-án délelőtt 10 órakor lesz.

FŐVÁROS.

(*) Uj bizottsági tagok igazolása. A központi igazoló választmány mára kitűzött ülését, amelynek tárgya a megtartott községi választások eredményének bejelentése és az ujonnan megválasztott bizottsági és kerületi választmányi tagok igazolása lett volna, az országos Kossuth-ünnep miatt vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz.

(*) A népszálló építése. A főváros tanácsa árlejtést hirdet a VI. kerület Aréna-uton építendő népszálló föld-, köműves- és elhelyező, fal- és vasgerenda és kőfaragó munkáira. Az ajánlatokat december hó 10-én délelőtt tíz óráig kell beadni dr. Wildner Ödön tanácsjegyző vagy helyettese kezéhez. Ugyanitt tudhatók meg az árlejtésre vonatkozó bővebb feltételek is.

EGYESÜLETEK.

(*) A Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság igazgató-választmánya ma délután Fekerpataky László másodelnök vezetésével felolvasó ülést tartott, amelyen Nagy Géza muzeumi ör „Magyar nemzetségek“ címen a krónikákban emlegetett száznál több nemzetségről értekezett. A tetszőleg fogadott érdekes előadás után folyó ügyeket intézett el a választmány. Az igazgató választmányban megüresedett tagsági helyre ifj. gróf Zichy Nándort választották meg. Az idei nagygyűlés napját december 14-ére tűzték ki, amelyen Áldásy Antal főtitkár néhai Schönherm Gyuláról fog emlékbeszédet tartani.

(*) Felruházási ünnepély. A Ferencvárosi külterki polgári kör a külterek szegény iskolás gyermekeit évek óta ruházza és ez irányban most is áldásos tevékenységet fejtett ki, amennyiben folyó hó 21-én szép ünnepély keretén belül 295 gyermeket 1600 korona értékű meleg téli ruhával és cipővel látott el.

(*) A Magyar Földrajzi Társaság ma este a Tudományegyetem földrajzi intézetének nagytermében felolvasó ülést tartott. Az ülés felolvasója dr. Balogh Margit volt, aki Cupri szigetéről és a nápolyi öbléről tartott igen érdekes előadást. A felolvasó személyes tapasztalatait alapján ismertette a cseprensi életmódját, szokásait, jellemét. Az előadást kísérő és Nápolyban készült, gyönyörű színes vetített képek rendkívül tetszettek. Az előadást megtapsolták.

(*) A Feministák Egyesülete ma délután hat órakor egyesületi helyiségében háziestélyt tartott, amelyen Pogány Paula és Tanczos Emma számolt be londoni tanulmányútján tett tapasztalatairól. Az előadásokat a megjelent nagy közönség tetszőleg fogadta.

(*) A Budapesti Ferencvárosi Által. Jótékonyági Egyesület e hó 22-én nyitotta meg a gr. Haller-utczában lévő népkonyháját, amelyben a szegényeknek teljesen ingyen, egyébként pedig mindenkinek husz fillérért izletet ebédet ad. Tegnap 515 szegény iskolásgyermekek látott el 3500 korona értékű meleg téli ruhával és cipővel, a napokban pedig a Páva-utczai ovodában és a Mester-és Tüzlő-utczai elemi iskolákban fogja napközi otthonait megnyitni és azokban körülbelül 700 gyermeket fog ingyen étellel ellátni. Az egyesület kiadásainak fedezésére folyó évi december 4-én, a Ferencvárosi Polgári Kör helyiségében (IX. ker.

Bakács-tér 14. sz.) mulatságot rendez, amelynek sikere érdekében az egyesület hölgytagjai, élükön Almássy Dénesné grófnéval buzgólkodnak.

(*) Hangverseny. A m. kir. Állami Vasgyárak Budapesti Tisztviselőinek Társasköre 1909. évi december 4-én, szombaton saját helyiségében (X., Golgotha-ut) könyvtára javára hangversenyt és zártkörű táncestélyt rendez.

(*) A mérnökök országos szervezkedése. A Magyar Mérnök-és Építész-Egylet sikeresen dolgozik, hogy az ország összes mérnökeit és építészeit egy táborba gyűjtse. A vidéken egyik szakosztály a másik után alakul meg. A pozsonyi osztály alakuló ülését nemrégiben tartották meg. A Miskolc-diósgyőri mérnökegylet a napokban kimondta a központi együlethez való csatlakozását. Most alakult meg a mesvári osztály, amely megalakulásra a központ tiztagu bizottságot küldött ki.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A Budapesti Ügyvédi Kör ma este tartotta meg évi közgyűlést, amelyen a kör tagjai nagy számmal jelentek meg. Dr. Szohner Lajos elnök üdvözölte a tagokat és előterjesztette az évi jelentést, amely a kör múlt évi működése alatt a jogszolgáltatás terén felmerült jelenségek méltatása után a kör belső életének krónikáját tárta fel. A kör vezetősége a lefolyt évben a felmerült aktuális kérdésekről felolvasások és viták rendezésével sürűn tájékoztatta tagjait. Ezekon kívül a kör tagjainak családjait is szórakoztatta mulatságok és általános érdekű felolvasások rendezésével. A kör tagjainak száma az előző évi 559-ről 594-re szaporodott. A számadások szerint a lefolyt évben 18.449 korona bevétellel szemben 15.863 korona kiadás merült fel. A kör vagyona több ezer koronányi külön alap is gyarapítja. A kör eddigi titkára, dr. Fürst Mátyás másirányú elfoglaltsága miatt tisztviseléséről lemondott. Helyébe dr. Lovrich Gyulát választották meg. A körév folyamán elhunyt dr. Rott Jakab pénztáros helyébe pedig gazdának dr. Balog Sándort választotta meg. A tisztújítás megejtése után a közgyűlés az elnök életésével véget ért. Az ezt követő vacsorán az elnökséget és az új tisztviselőket, valamint a választmányt lelkes felköszöntőkben ünnepelték.

§ Csendélet Debreczenben. János Zoltán, aki a balpártot alapította Debreczenben, sajtópört indított Vargha Gyula ellen a Debreczenben a párt alapításakor még tavaly irt egyik cikke miatt. Az esküdtzéki főtárgyalás ma fejeződött be. Az esküdtek rövid tanácskozás után Varghát minden kérdésben felmentették.

§ Uzorsás főpincér. Kranzel Gyula kályhámester szorult anyagi helyzetbe jutott. Árverésekkel zaklatták. 1907. július 15-én megkérte Kallós Lőrincz pénzügynököt, hogy szerezzen neki váltóra pénzt. A pénzügynök meg is szerezte a kölesönt Goldscheint Zsigmond főpincéztől. Kranzel 400 koronás váltójára 310 korona készpénzt kapott. Amikor a váltó lejárt, Kranzel halasztást kért a pénzügynökötől. Kallós pénzügynök 30 korona készpénz lefizetése és egy 450 koronás váltó ellenében tényleg kioszközölt a kályhámester részére másfél hónapi halasztást. A pénzügens 1907. szeptember 2-án a váltót rövid lejáratlall ellátva leszámítottatta az Erzsébetvárosi és Terézvárosi Hitelszövetkezetnél, amely a váltót szeptember 12-én perelte. A per következtében Kranzel Gyula büntető feljelentést tett a pénzügynök és a főpincér ellen uzorsa vétsége miatt. A mára kitűzött főtárgyaláson csak Kallós Lőrincz jelent meg, míg Goldscheint Zsigmond főpincér betegségevel kimentette magát. A bíróság a főtárgyalást bizonytalan időre elnapolta.

§ Egy válópör utókövetkményei. Riskó Béla meteorológiai tisztviselő ellen dr. Rendes Miklós ügyvéd után házasságbontó pert indított a felesége. Ebben a perben Riskó Béla viszontkeresetet támasztott, a maga részéről is kérte a válás kimondását azon az alapon, hogy a nő megsértette házastársi kötelességét. A viszontkereset igazolására a férj Baron Adolfnára, mint tanura hivatkozott, aki testvére Riskó Irénnek volt a társalkodója. Baron Adolfné megtette vallomását, amely Riskó Bélánra rendkívül terhelő volt, ami-

ről azonban a felperes által produkált ellenbizonyítás folytán kitünt, hogy valótlán. Riskó Béláné erre hamis tanúzás miatt feljelentette Baron Adolfnét, de feljelentette mint felbujtókat férjét Riskó Bélát, ennek testvérét Riskó Irént, sőt utóbbiak anyját is. A kir. ügyészség a lefolytatott nyomozás alapján igazoltnak látta a feljelentést s vádiratot adott be Baron Adolfné mint tettes, Riskó Béla mint felbujtó ellen. Ellenben Riskó Irén és édesanyja ellen a nyomozást megszüntette. Ez utóbbiak ellenében Riskó Béláné vette át a vád képviselétét.

§ Leánykereskedők bünpöre. A budapesti büntető törvényszék dr. Janniczky bíró elnökleto alatt ma ismét két veszedelmes asszony felett ült törvényt, akik kerítés büntette miatt jutottak a vádlottak padjára. Az egyik vádlott özv. Reich Jónásné született Stein Cecília magánzó, a másik Dressel Károlyné szül. Kepes Amália, egy balassagyarmati nyilvános ház tulajdonosnője. Az utóbbi már kerítés miatt több ízben ült és hasonló üzelmek miatt a főváros területéről mindörökké kitiltották. A két asszony évek hosszú során át üzletszerűen foglalkozott fiatal, tapasztalatlan cselédleányok kerítésével. Lelketlen munkájukban segítőtársuk volt Szigeti Árpád 23 éves állás nélküli ügyességű, aki az utcaizmeretséget kötött a kiszemelt áldozatokkal. A budapesti kir. ügyészség Reichné, Dresselné és Szigeti ellen két-két rendbeli kerítés büntette miatt vádiratot adott be. Mivel Szigeti Árpád még nem nyilatkozott, hogy a vádirat ellen ad-e be kifogásokat, a törvényszék a mai napra Reichné és Dresselné ellen kitűzött főtárgyalást dr. Nagy Béla kir. ügyész indítványára elnapolta, hogy az ügyet Szigeti Árpád bűnügyével együttesen tárgyalhassa.

§ Gyilkosság öt hold föld miatt. Csányi István átokháza 33 éves, családos földmives ez év augusztus 13-án éjjel kapával agyonverte, azután meglopta az alvó sógorát, Vér Vinczét. Öt hold föld miatt történt a gyilkosság. Csányi István bérelte a földet Szeged várostól, de rosszul gazdálkodott s a bérlés jogát eladta sógorának, Vérnének. A gyilkosság előtt való este Vér Vincze követelte, hogy Csányi István családjával együtt hagyja el a tanyát. Késő este a tanya elé fektet Vér Vincze, egy óráig aludhatott, amikor Csányi István kapával rátámadt és kegyetlenül halálra verte. Az agyonvert ember zsebéből kilopott 20 korona készpénzt s a holttestet kivonszolta a tanya mögé s ott egy két méter mély gödörbe dobta. Három hétig hiába nyomoztak a rendőrök, míg végre szeptember 6-án megjelentek Csányi István tanyáján. Feltűnt a rendőröknek, hogy a kutyát általában kötve tartják, holott azelőtt mindig szabadon volt. Szabadjára eresztették tehát a kutyát, az vad csaholással szaladt a tanya mögé és kaparni kezdett. Így találták meg Vér Vincze borzalmas hulláját. Csányi István töredelmesen bevallotta a gyilkosságot és a legapróbb részletekig elmondott mindent. Tegnap tárgyalta ezt az ügyet a szegedi eskü bíróság s Csányi István gyilkosság büntetéséért és lopás vétségéért 15 évi fegyházra ítélte.

Mulatságok.

Medikus-táncestély. Az 1910. évi január hó 22-én a Royal-szálló termeiben tartandó medikus táncestély rendező-bizottsága tegnap tartotta alakuló ülését, amelyen nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy a táncestély védőjéül dr. Bársony János egyetemi tanárt kerik fel.

Fehér esték — Magyar bál. Az ideai farsang amily rövid, épp oly érdekes és élénk is lesz. A Magyar Urinók Egyesülete négy teastét rendez Fehér-esték címén, melyeken csak fehér ruhában szabad megjelenni a fiatal hölgyeknek, még pedig a fényűző pazarlások kikerülése és az egyszerűség megkedése végett, mind a négy estén egy- és ugyanazon ruhában. A magyar bálon ez idén csak a hölgyek kötelesek magyar ruhában megjelenni, akik a táncban résztvesznek, minthogy a palotás és kórmagyar fogják az est legfényesebb élvezetes újdonságát nyújtani. Csak meghívottak vehetnek részt.

Imre-teastély. Az Imre-kör e hó 25-én, csütörtökön rendezi teastélyét. A táncszal egybekötött estélyt hangverseny előzi meg, melyen fellép Rosthy Annio művész, aki Szepessy Lászlónak Turnay által megzenésített dalaival „Szeress, szeress, ne hitegess” és „Alkonyat” címűeket fogja előadni zongorakísérettel. Ugyancsak Rosthy Annio fogja előadni Wajdits Sári hárfakisérével Goumou Ave Maráját és Hoffmann Barcarollettejét, Wajdits Sári hárfaművésznőnek lesz még önálló száma is.

Ha reggel, délben és este a száját egyszerűen Odollal alaposan kiöblítjük, mindig jóillatú a légzés és erjedésmentes a száj, a mi a szép és jó fogak elengedhetetlen előfeltétele.

SPORT.

() **Vivás.** A Vén Fiúk Vivó Clubjában már élénk élet uralkodik. A klub Koronaherceg-utca 3. sz. alatti helyiségében naponként növekedő érdeklődés mellett folynak a vívógyakorlatok, amikből úgy a klubnak régiebb, mint annak újabb tagjai szorgalmasan kiveszik a részüket. Ujabbban a következők léptek be rendes tagoknak: Alterjay Imre vezérőrnagy, dr. Balogh Ferenc miniszterelnökségi titkár, báró Djószeghy Tibor főhadnagy, Forray József földbirtokos, dr. Huzay Lóránt miniszterelnökségi fogalmazó, Jenes Árpád százados, Preiser Miklós bankfőtisztviselő, Stark Antal vasúti főellenőr, dr. Török Imre min. fogalmazó, Vajda Imre, a Kereskedelmi R.-T. igazgatója. A vendégtagok sorába pedig újabbban a következőket választotta be a klub igazgatósága vívó sikereik elismerő méltatásával: Bertl László főhadnagyot, Filótas Ferenc századosot, Hoffmann Géza főhadnagyot, Schenker Zoltán főhadnagyot, Szarvassy György századosot, akik Heinrich Aladár igazgatóhoz intézett levelükben elfogadták a választást.

() **Nemzetközi és bajnoki mérkőzés.** Vasárnap délután érdekesítő bajnoki mérkőzések színhelye lesz a millenáris versenypálya. Délután 1 órakor a Budapesti Torna Club tartja bajnoki mérkőzését a Nemzeti Sport Club-bal. Utána 3 órakor a Ferencvárosi Torna-Club mérkőzik a I. Vienna F. C.-al, mely ez alkalommal teljes csapatát fogja szemléltetni. Mindkét mérkőzés kimenetele teljesen nyílt. A mérkőzések megtekintésére szolgáló kedvezményes jegyek már kaphatók a szokott elővételi helyeken.

() **Házi vívó-verseny.** A Budapesti Egyetemi Atlétikai Club, amelynek kebelében dr. Gerentés László vívómester kitűnő vezetése mellett számosan jűzik a vívás sportját, a haladók részére a múlt csütörtökön rendezett verseny után, november 23-án, kedden a kezdők részére rendezett házi vívó-versenyt. A fiatal vívók közül Darvay Kornél nyerte meg a versenyt a döntő körmérkőzésben elért öt győzelemmel. Kitűntek még Székely István, aki négy győzelemmel a második helyet, továbbá Lamp Sándor László, Nagy Jenő s Ráday György, akik holtversenyben a harmadik helyet foglalták le. A hármass zsűri tagjaként dr. Dányi Dezső, Palotai-Kovács Károly és Werkner Lajos működtek.

() **Turista-kirándulások.** A Magyar Turista Egyesület budapesti osztálya november 28-án, vasárnap két kirándulást rendez. Az egyik kirán-

dulás irányja: Hűvösvölgy-Nagyszénás-Nagykovácsi-Hűvösvölgy. Indulás a közuti villamosvasutat hűvösvölgyi végállomásáról reggel fél 9 órakor. Gyaloglás 6 és fél óra. Vezető: Komjádi Nándor. A másik kirándulás irányja: Dömös-Hoffmann forrás-Mexikó-Hutasszentlélek-Barátkut-Esztergom. Indulás a nyugati pályaudvarról reggel 5 óra 45 perczkor. Gyaloglás 7 és fél óra. Vezető: Brill Gyula, aki a kirándulókat Dömös átkelés állomásánál várja.

KÖZGAZDASÁG.

A Kereskedelmi R.-T. birtokpolitikája. Bármilyen különösen hangzik is e cím és bármilyen nagy ellentmondás van is benne, mégis olyan valóságot jelent az, amelyvel rövid idő múlva a legsovénebb agrár köröknek is komolyan kell foglalkozniuk, mert a nevével, de egész multjával fogva is eddig tisztán az u. n. merkantil közgazdasági tevékenységet képviselő Magyar Kereskedelmi R.-T. immár az ország legelső birtokosai sorába lépett. Ismeretes ugyanis az, hogy a Kereskedelmi R.-T. megvette a d'Harcourt-féle magyarországi birtokokat. Ezt a hírt már jó előre honorálta is a pénzpiac, mert a vételről az a tudat terjedt el, hogy a Kereskedelmi R.-T. vele igazán jó üzletet csinált. Részletek azonban az üzletről nem igen szivárogtak ki; de mert az egyezség előtt más oldalról is igyekeztek a birtokokat megszerezni, maga a vétel is sikernek volt nevezhető. Sőt a társaság — mint ismeretes — alaptőkéjét is felemelte 25 millióra; az új részvényeket is elhelyezte teljes sikerrel; mind a birtokvásárlás okából. A társaság iránt meglévő bizalmat jelenti az, hogy mind e nagy műveletek sikerülhettek a nélkül, hogy a nagy birtokvétel részletei ismeretesek lettek volna. Ma azután Párisból érkezik az első hír a vásárlás részleteiről. Azt jelenti ugyanis ez a párisi hír, hogy d'Harcourt grófné, született Sina báróné, Castries herceg özvegye, ma írta alá azt a szerződést, amelyvel valamennyi magyarországi birtokát egy a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság vezetésével álló érdekeltségnek adta el huszonhárom millió koronáért. A birtokok a következők: a vágbesztercei, máriatölgyesi, trenesébáai uradalmak, Treneséntepliez fürdő, továbbá a temesvármegyei Kalácsa községhez tartozó uradalmak. Ebből a hírből tehát megtudjuk azt, hogy a Kereskedelmi Bank eme vásárlása 23 millió koronás új befektetést jelent. Már az összeg nagysága is nyújt némi képet arról az óriási munkatöbbletről, amit a társaságra nézve jelent a hatalmas birtokok kezelése. Ezt azonban részben csökkentik az igazgatóságnak az a terve, hogy öt millió korona alaptőkével Uradalmi és Birtokbank R.-T.-ot alapít, amelynek alakuló közgyűlését már a jövő lét folyamán tartják meg. Az új részvénytársaság feladata lesz a megszerzett uradalmak és az azokhoz tartozó erdőségek művelése és kihasználása. Az új társaság gűveszi az uradalmakhoz tartozó mezőgazdasági szeszgyárakat, a melyeknek összkontingense körülbelül 8000 hektoliter. Az erdőségek hasznosítására erdei iparvasutak és faipari vállalatok alapítását tervezik. Treneséntepliez fürdőjének intőzésére és fejlesztésére külön részvénytársaságot alapítanak. Nagyon természetes, hogy Trenesén vármegyében, ahol a d'Harcourt-féle birtokok legnagyobb része van, örömmel fogadták azt a hírt, hogy az uradalmak a Kereskedelmi Részvénytársaság birtokába mennek át. Igaz ugyan, hogy a birtokokat eddig is modern szellemben vezették, de az a körülmény, hogy ezt az óriási birtok-komplexumot részben Párisból, részben a bécsi uradalmi intézőségről irányították, bénítólag hatott a vidék fejlődésére. Most, hogy a társaság az uradalmakat megvásárolta, remélik, hogy a vásár Trenesén vármegye gazdasági fejlődése is kedvező hatással lesz. Gazdasági körökben természetesen sok szó esik

TÉLIKABÁT 35,

selyem
vagy
angol
bőrrel

45,

prima őlt.
vagy
átmeneti
kabát

30 frt.

Csakis mérték
szerint, első-
rangú kivitel-
ben

Angol készpénzrendszerű
arizabótermek
ZÉLINGER SAMU
Budapest, IV. ker., Salváros

Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-
utca mellett. — Telefon 125-22.

a birtokok jövődjéről és sokan úgy vélik, hogy az 500 és 1000 holdas uradalmak, amelyekhez mindenütt szeszgyárak tartoznak, nem kezelhetők központi vezetőség által. Viszont nem lehet szó arról sem, hogy az új uradalmakat parcellázzák és a treneséni parasztnak engedjék át. Így tehát — a helyi érdekeltség véleménye szerint — legelőszérűbb volna azokat tökéletes gazdáknak eladni, vagy bérebe adni, miáltal a birtokok intenzívebb megművelése biztosíthatnák. A vármegye gazdasági életére nagy jelentőségűeknek ígérkeznek a tervezett különböző faipari vállalatok. Sok munkáskezet és fuvarost foglalkoztatnak majd ezek, ami által bizonyosra vehető a kivándorlás csökkenése. A magyarság szempontjából is nagy jelentőséggel bír a d'Harcourt-féle birtokok megvétele. Trenesén vármegye birtokainak legnagyobb része amúgy is idegen kezében van, tehát nem lehet eléggé méltányolni azt a törekvést, amely a magyar birtokok visszaszerzésére irányul. A Kereskedelmi Részvénytársaságnak ez a birtokvásárlása tehát nem csupán üzleti, hanem nemzeti szempontból is nagy nyereség lehet, ha a tervezett új beruházások csakugyan megvalósulnak. Amiben pedig nincs okunk kételkedni. A társaság egyébként holnap kommunikét ad ki az új társaság megalakulásáról. Ezekre a hírekre ma a társaság papírjai 650 koronára emelkedtek.

Darányi a kártevő parcellázások ellen. Darányi földművelésügyi miniszter a következő körrendeletet intézte az összes vármegye főispánjaihoz: „A parcellázás kellő ellenőrzése, illetőleg a kiszáradásra nézve káros parcellázás lehető megakadályozása végett fölkérem, utasítsa a kormányzására bízott vármegye területén működő kör- és községi jegyzőket, illetve a városi hatóságot, hogy a száz holdon felül való birtok parcellázásáról, melyre nézve a mozgalom a községben megindul, azonnal szigorú felelősség terhe alatt tegyenek jelentést, hogy így méltóságod a parcellázás közérdekű, vagy káros üzletszerű voltáról minél előbb tájékozódhassék s hogy módjában legyen a parcellázásra vonatkozó véleményét hozzámm idejekorán feltejeszteni. Sok parcellázásról csak olyankor szerzek tudomást, amikor a már helytelen irányu tárgyalás kellő mederbe terelése leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik, holott, ha kellő időben értesítést kapnék, a kiszáradás érdekeinek megvédését a kész helyzet nem nehezítené meg. Amennyiben a törvényhatóság területén üzletszerű parcellázásra már vétel történt volna, azok földarabolásának ügyét éber figyelemmel sziveskedjenek kísérni és engem arról sürgősen értesíteni.”

Ki lesz Taussig utóda. Lovag Taussig Tivadar halálával megüresedett az osztrák földhitelintézet kormányzói állása. Hír szerint Herz Gyulát, az osztrák földhitelintézet igazgatóját jelölik ki az intézet vezetésével, az elhunyt kormányzó utódjává. Herz igazgató, aki pénzügyi körökben nagy tekintélynek örvend, valószínűleg már a legközelebbi napokban megkapja a kormányzó-helyettesi kinevezést. A kormányzói állásra, aminek betöltése a király előjoga, előreláthatólag valami előkelő államférfiut hívnak meg.

M. Kir. Állampénztári (adóhivatali) Évkönyv az 1910. évre. Ily című könyv jelent meg Szepesi Mihály battonyai m. kir. állampénztári tiszt szerkesztésében, mely felöleli az állampénztárak (adóhivatalok) szervezeteit, ezimtarát, forgalmi adatait, a lottó-, lépor-, dohány-, sőtjövődéket, a halászati jogot, a régi állam- s bankjegyek beváltásának határidejét s egyéb hasznos tudnivalókat. A mű esztendő vaszonkötésben 2 korona 35 fillér árban rendelhető meg a szerzőnél Battonyán.

Állami kedvezmény a Juta- és Kenderipar Részvénytársaságnak. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök hozzájárulásával az 1907. évi III. t.-cz. 1. szakaszában meghatározott állami kedvezményeket a Juta- és kenderipar részvénytársaság budapesti cégének orszóbetfalvai jutafonó és szövőgyári ipartelepe részére az 1908. évi január hó 1-től számítandó 10 évre engedélyezte.

Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsának ülése. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa ma délelőtt dr. Popovics Sándor bankkormányzó elnöklésével ülést tartott. Az ülésen kizárólag folyóügyeket intéztek el. Előzőleg rohonczi Pranger József udvari tanácsos, vezértitkár előterjesztette szokásos jelentését a bel- és külföldi pénzpiac helyzetéről. A vezértitkár megállapította, hogy azok a föltevéssek, amelyek ez év október havában a bank kamatlábának emelését mellőzhetővé tették, immár valóra váltak. Voltak ugyan napok, amikor nagyobb, sőt veszedelemmel fenyegető feszültséget lehetett, főleg Londonban, tapasztalni, de néhány jegybank, köztük az Osztrák-Magyar Banknak is, idejében és mintegy előzetes megállapodásra alkalmazott intézkedései alkalmasak voltak arra, hogy a kamattételek további megfeszülését és így a kamatlábemelés veszedelmét elhárítsák. Az Osztrák-Magyar Bank üzletmenete a rendes mederben folyik; az adómentes bankjegytartalék, amely e hónap 15-én kerek összegben 33 millió korona volt, a november 23-iki állásról holnap közölteendő kimutatás szerint, előreláthatólag körülbelül 125 millió koronára emelkedik, amely összeg a hétévi igények kielégítésére teljesen elegendő lesz. Remélhető, hogy a bank a 4 százalékos kamatlábalal az év végéig kijön.

Taussig lovag halála a tőzsdén. Mikor olyan vezető szerepet vívó közgazdasági nagyságok, mint aminő volt pl. Taussig lovag, meghalnak, a tőzsdén rendszerint hanyatlani szoktak azoknak az intézeteknek papírjai, amelyeket az illető halála közvetlen érint. Taussig halálhíre éppen ellenkező eset következett be: a papirok emelkedtek. Így az Osztrák földhitelintézet részvényei, ahol Taussig elnök volt, 1115 koronáról 1155 koronára, az Osztrák-magyar államvasut r. t. papírosai 738 koronáról 748½ koronára, az Osztrák fegyvergyár papírosai 667 koronáról 677 koronára emelkedtek. E sajtósági jelenség oka az, hogy e papirokat a tőzsdé még Taussig életében kontemínálta s így most csak a természetes árfolyamki-egyenlítődés következett be.

Háziipari tanfolyamok. A tél folyamán a földművelésügyi miniszter támogatásával a következő helyeken tartatnak háziipari tanfolyamok: Zala vármegyében: Kiszabadka és Drávidios községekben, Jásznagykunszolonk vármegyében: Kenderes, Nagykőrös és Fegyvernek községekben; Győr vármegyében: Ráró, Tápszentmiklós, Nyulafalu, Kajár községekben; Szolnokdoboka vármegyében: Kérő, Néma községekben; Csanád vármegyében: Apátfalva, Nagybánhegyes, Makói tanya és Csanádapáca községekben; Temes vármegyében: Gilád és Bavaniestén; Esztergom vármegyében: Kicsindén és Barthon; Komárom vármegyében: Tatán, Nagymenyeren, Kéthely és Monostoron; Somogyban: Poroszkirály, Szenna, Berzenze községekben. A háziipari tanfolyamokon a kosírfonást, fafaragást, seprökötést és gyékény szövést fojzák tanítani.

Szerbia a magyar bevétel ellen. A szkupstina mai ülésében Radovanovic radikális képviselő a pénzügyminiszterhez intézett interpellációjában rámutatott arra, hogy míg Szerbia Magyarországra való kivitele teljesen stagnál a kereskedelmi szerződés híjjában, addig Magyarországból és Ausztriából zavartalanul folyik a Szerbiába irányuló kivitel. A képviselő indítványozta, hogy a Magyarországból és Ausztriából érkező árukra kétszáz százalékal fölemelt vámdíjtét alkalmazzanak. A pénzügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a monarchia és Szerbia között nincs vámháború, hanem szerződésenkívüli állapot. Bejelentette egyúttal, hogy legközelebb törvényjavaslatot terjeszt a szkupstina elé, amely a szerb érdekeket hathatóssabban fogja megvédeni.

Új bank Pozsonyban. Pozsonyi Bank Részvénytársaság cím alatt nemrégiben új bank alakult Pozsonyban 300,000 korona alaptőkével. Az új bankot most bevezették.

Carlton Szálloda Részvénytársaság. Már többször írtunk a Carlton Szálloda Részvénytársaságról, amely — amint ismeretes — az Eötvös-téren, a Magy kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T. palotáját lebontatja és ott nagyszabású szállodát épít.

A társaság megalakult és most a cégbiróságánál is bejegyezték. E szerint alaptőkéje 700,000 korona, mely 1750 darab, egyenkint 400 korona névértékű, bemutatásra szóló részvényre oszlik. Az első igazgatóság tagjaiul alapítók által kinevezettek: gróf Szápáry Pál, Libits Adolf, Coloredo Mannsfred József herceg és Fellner Sándor, kiknek ebbeli minőségük és cégjegyzési jogosultságuk bejegyeztetett.

A jegybank állása. Az Osztrák-Magyar Bank állása e hó 23-án a következő volt: Bankjegyforgalom 1.989,911,000 (—91.162,000) korona, érczkészlet 1.719,214,000 (+5.176,000) korona, leszámítolási tárca 529.829,000 (—24.201,000) korona, lombardkölesznök 59.378,000 (—7.914,000) korona, adómentes bankjegytartalék 129.302,000 (+98 millió 338,000) korona.

Gyula község a Budapestvidéki Villamos R.-T. ellen. Gyuláról jelentik: A városi közgyűlésen bejelentették, hogy az orszóbetfalvai budapestvidéki villamos részvénytársaság, amely társaság a város villanyvilágítással való ellátását szerződésileg magára vállalta, nem felel meg szerződészerű kötelezettségeinek. A polgármestert felhívták, hogy erőlyesen lépjen fel a társaság ellen és szükség esetén megtorló lépéseket tegyen ellene. Amidőn egyik köztörvényhatósági bizottsági tag a villanyos társaság védelmére emelte szavát, a közgyűlési teremben háromszor tagadta meg a villanyvilágítás a szolgálatot, végül egészen kialudt.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védelem a következő fizetéképtelenségeket jelenti: Mieselbach Gábor be nem jegyzett cég Gyöngyös; — Klein Ádám kereskedő Pécs.

A Kereskedelmi Múzeum új levelezője. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Jakob Sándort fizetéstelen m. kir. kereskedelmi múzeumi levelezővé nevezte ki.

Vásárváltozások. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Zala vármegye területéhez tartozó Sőtör községben minden év október első hétfőjére eső országos kirakó- és állatvásár ezentúl állandóan október 15-ét követő hétfői napon tartassék meg és hogy a Gömör—Kishont vármegye területéhez tartozó Rimakokova községben az 1910. évi április 3. és 4-re eső országos vásár az 1910. évi április 5. és 6-án tartassék kivételesen meg. — Megengedte, hogy a Tolna vármegye területéhez tartozó Pincehely községben a folyó évi október 26-ra esett, de elmaradt országos állatvásár helyett, folyó évi december 7-én póttállatvásár tartassék. — Végül, hogy a Bihar vármegye területéhez tartozó Széplak községben a folyó évi október 6-ra esett, de elmaradt országos állatvásár helyett folyó évi november 30-án póttállatvásár tartassék.

A Máv. faszükséglete. A magy. kir. Államvasutak faszükségletének fedezésére az igazgatóság versenytárgyalást hirdetett, amelyen az ajánlatok közül a következőket fogadták el: Neuschloss Károly és fia, Budapest, luczfenyő-deszka és erdei fenyődeszka és palló 529.146; Gregersen G. és Fiai erdei fenyőfa-deszka és palló 447.999 és Fainar r.-t., Mechtersheimer Gusztáv, Laczarak 610.119; Kohn és Schmergel, Lőcse, luczfenyődeszka, erdei fenyődeszka és palló 750.174; Frun János, Körmond, erdei fenyődeszka és palló 71.628; Ujlaky, Hirschler és fia, Alsódomboru, luczfenyődeszka és erdei fenyődeszka 763.176; Geist Lajos és fia, Szombathely, erdei fenyő 175.941; Kitéer Sámuel, Budapest, erdei fenyő 110.250 korona értékben. Az egyégyárak átlaga luczfenyődeszkánál 38.75—39 korona, az erdei fenyődeszkánál és pallónál 55.15—56.70 korona volt.

Pakson és Adonyban új adóhivatalokat állítanak fel. A hivatalos lap mai száma közli, hogy Tolna vármegye területén, Paks székhelyei, 1909. évi december elsejével m. kir. adóhivatal állittatik fel, amelyhez a dunaföldvári adóhivatal körzetéből Paks (székhely), Dunakömlőd, Györköny, Nagybodrog és Bikács, a szekszárdi adóhivatali körletéből pedig Gerjen, Fadd és Dunaszentgyörgy községek osztattak be; hasonlóképen Fehér vár-

Szén, kokszt, téli fűtéshez briket és antracit

téli fűtéshez
a pontos szállítás érdekében későbbi határidőkre már most rendelendő.
Telefon: 75-26. { 164 Interurban.
80-27.

Radnay Károly
Budapest, Váci-körút 78. sz.
Sürgőnyczim: ANTRACIT Budapest.

megye területén, Adony székhellyel, 1910. év január elsejével szintén m. kir. adóhivatal állítatik föl, amelyhez a sárbogárdi m. kir. adóhivatal kerületéből, Adony (székhely), Baracs, Dunapentele, Iváncsa, Kisapostag, Kisperkátá, Nagyszerkátá, Pusztaszabolcs és Ráczalmás, a váli adóhivatal körzetéből pedig Erosi, Érd, Ráczkeresztúr és Százhalombatta községek oszthatnak be.

Kiállítás hírek. Rövid idő előtt nyílt meg Londonban a Lujza azylli hercegnő kezdeményezésére létrejött olasz csipkeállítás, melyen főleg Otranto környékén háziiparilag készült csipkéket mutatnak be. A kiállítás vásárral van egybekötve. — Páduában mezőgazdasági és ipari kiállítás van készülében. A mezőgazdasági kiállítás 14 csoportból fog állni. Az ipari kiállítás három csarnokban lesz elhelyezve. Az egyikben a különféle iparcikkek kerülnek bemutatásra, iparágak szerint csoportosítva, egy másikban kizárólag gépeket mutatnak be s a harmadikban a különféle gépek működésben lesznek láthatók.

Czirok-kivitelünk Amerikába. Néhány évvel ezelőtt még jelentéktelen cikk volt nálunk a czirok. A múlt esztendőben is normális viszonyok között mozgott a czirokkereskedelem. Az idén azután nagy eset történt Amerikában: nem termelt czirok s mivel a tengerentulon nagyjelentőségű iparág a czirokfeldolgozás, az érdekelt gyárak Európában keresnek czirokot. Magyarországon az idén jó volt a cziroktermés s ennek tulajdonítható, hogy a czirok métermázsájának nemrég még 8 korona volt az ára. De jöttek az amerikai ügynökök s gyárosok s erre nyomban felszokott az ára, amely most már nem ismer határt. Ezidő szerint 22 koronán tartják a magyar czirokkereskedők az árat és Amerika mégis vásárol, mert czirok kell a tengerentulon, minden áron.

Czukorforgalmunk. Magyarország czukortermeleséről és forgalmáról a következőket jelentik lapunknak: A tiszta termelés és a készlet folyó év október havában nyers répaczukorból 306,753, fogyasztási répaczukorból 706,116 métermázsá, a szeptember-októberi időszakban nyers répaczukorból 315,598, fogyasztási répaczukorból 831,595 métermázsá. Elszállítottak a czukorgyárakból és szabadraktárakból a) az adó lefizetése mellett októberben 719 métermázsá nyers és 93,968 métermázsá fogyasztási répaczukrot; a szeptember-októberi időszakban 2752 métermázsá nyers és 171,675 métermázsá fogyasztási répaczukrot; b) az adó lefizetése nélkül részben a vámvonalon át való kivitelre, részben ipari czélokra októberben 100,500 métermázsá nyers és 189,548 métermázsá fogyasztási répaczukrot, a szeptember-októberi időközben 107,312 métermázsá nyers és 237,320 métermázsá fogyasztási répaczukrot. Számadás szerinti végleges készlet október végén 205,531 métermázsá nyers és 422,600 métermázsá fogyasztási répaczukor. Keményítő-, maláta- stb. czukrot elszállítottak az adó lefizetése mellett októberben 3396 métermázsát, szeptember-októberben 6449 métermázsát, ipari czélokra októberben 524, szeptember-októberben 1050 métermázsát.

Finom angol téli nadrág

mérték szerint készítve

26 koronától

feljebb. Elismert jó szabásban kivánságra

12 óra alatt

szállítunk,

Városi bundák és fölikabátok nagy választékban.

DEUTSCH F. KÁROLY ÉS TÁRSA

térfi-szabók

IV., FERENCZIEK-TERE 2. SZ. A templommal szemben.

TŐZSDÉK.
A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE
Gabonatőzsde.

Budapest, november 25.

A készárupiaczon ma is csak azt mondhatjuk, amit már napok óta minden nap jelentettünk: a kínálat csekély, a vételkedv rossz, a forgalom korlátolt, az árak se felfelé, se lefelé nem változnak. Ma is mindössze 15.000 q buza kelt el változatlan tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 29.60 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 28.45 korona 75 kilós obecsei buzáért. Egyéb gabonaművek közül alárendeltebb zab lanya, a többi változatlan. Forgalomba került: 500 q rozs 19.60 koronás áron, 2000 q zab 14.90—15.80 koronás áron és 40 q luczernamag 164 koronás áron. A határidőpiazcon a mai üzlet igen csendesen és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg, a forgalom folyamán kedvetlen volt a hangulat, mi mellett az árfolyamok az egész üzleti idő alatt változatlanok maradtak. Az áprilisi buza 28.06 koronán indult, 28.00 és 28.08 között ingadozott és zárlatkor 28 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképp ma az áprilisi buza hat fillérrel, az áprilisi rozs négy fillérrel, az áprilisi zab két fillérrel gyöngült, az októberi buza és a májusi tengeri árfolyama teljesen változatlan maradt.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.90—29.40
"	76	—	80	29.1—29.50
"	77	28.45—28.80	81	—
"	78	28.65—29.	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.80—29.15
"	76	—	80	29.—29.40
"	77	28.80—28.70	81	—
"	78	28.10—29.	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.80—29.15
"	76	—	80	29.1—29.40
"	77	28.40—28.75	81	—
"	78	28.55—29.	82	—
Bánsági	75	—	79	28.90—29.25
"	76	—	80	29.10—29.4
"	77	28.45—28.70	81	—
"	78	28.60—29.	82	—
Bácskai	75	—	79	28.90—29.30
"	76	28.1—28.60	80	—
"	77	28.45—28.80	81	—
"	78	28.6—29.	82	—
Rozs Irendü uj	—	—	—	19.6—19.85
" középminőségű uj	—	—	—	19.40—19.50
Árpa takarmány Irendü	—	—	—	14.5—14.75
" II-rendü	—	—	—	14.20—14.45
Zab Irendü	—	—	—	15.80—16.
" II-rendü	—	—	—	15.3—15.60
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14.70—14.80
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A készárupiaczon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 80 k 29.60 K, 100 q 76 k 28.80 K felső.
Pestvidéki: 200 q 78 k 29.30 K.
Obecsei: 1500 q 75 k 28.45 K.
Fejérmegyei: 100 q 78 k 29.30 K, 300 q 77.3 k 29.30 K, 2050 q 76.2 k 28.55 K.
Felsőmagyarországi: 100 q 77 k 29.10 K.
Román buza: 5600 q 80 k 28.90 K, 4820 q 78.5 k 28.50 K.
Rozs: 250 q 19.60 K, kpf, 200 q 19.60 K kpf. par.
Zab: 200 q 14.90 K kpf, 200 q 15.30 K kpf par, 200 q 14.70 K kpf par. sárga, 100 q 15.15 K kpf, 100 q 15.20 K kpf, 200 q 15.30 K kpf par. 400 q 15.10 K kpf, 400 q 14.87 K kpf par, 100 q 15.70 K kpf 100 q 15.80 K kpf.
Luczerna: 40 q 154 K kpf.

A határidőpiazcon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (1000 kg.-kint) 1909-re:
Buza apr. 28.06—2.04—28.08—28.02—
Buza májusra 27.64—27.66—27.58—
Buza októberre 23.54—2.52—23.56—23.48—
Rozs áprilisa 20.32—20.22—
Tengeri májusra 14.48—13.50—13.46—
Zab áprilisa 15.14—15.18—15.12

1 óra 30 percetkor zárulnak:

Buza áprilisa	28.00—28.02
Buza májusra	27.56—27.58
Buza októberre	23.50—3.52
Rozs áprilisa	20.24—20.26
Tengeri májusra	13.46—13.48
Zab áprilisa	15.12—15.14

Budapesti gabonaforgalom.
1909. november 23-tól 1909. november 23-ig.

	Erkezett	Elszállított
	métermázsá	
Buza	3892	2000
Rozs	5743	—
Árpa	211	3970
Zab	5914	16734
Tengeri	133	303
Liszt	119	17143
Korpa	—	3682

Lekéselt!

mert nincs jó árja, pedig megbízható, pontos járása órá

POLGÁR KÁLMÁN

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 29. szám

részletfizetésre

javítások és vidéki megrendelésekre különös figyelem!

Értéktőzsde.

A tegnapi lanyhaság után ma megváltozott az irányzat s kedvezőbb külföldi jelentésekre szállard volt a tőzsde a mai nap folyamán. A hitelrészvények ma másfél koronával emelkedtek s velük együtt több bankrészvény is magasabb árfolyam-jegyzéshez jutott. Igen élénk vásárlások voltak a Leszámitoló bank és az Államvasuti részvényekben, az utóbbiak kilenc koronával emelkedtek. A helyi értékek piacán a Kereskedelmi részvénytársaság, a Hazai bank, az Első magyar általános biztosító, a Danubius, az Athenaeum és a városi vasúti részvényekben volt kötés javult árak mellett. A járadékpiac ma szintén szállard volt s a koronajáradék tíz fillérrel emelkedett. Az alább felsorolt értékek kivül forgalomba került még a mai nap folyamán: Hazai bank 292.50 koronán, Kereskedelmi r.-t. 648—650.50—649.50 koronán, Athenaeum 211—214 koronán, Hazai sorsjegy 198.50—199.25 koronán, Adria 435 koronán, Fővárosi takarékpénztár 2263 koronán, Első magyar biztosító 11065 koronán.

Az előzősde előfordult kötések:
Osztrák hitel 668.75—669.75—669.50, Magyar hitel 779—779.50—779, Osztrák-magyar államvasut 741.25—745—744.50, Leszámitolóbank 501—499—499.50, Jelzalogbank 454.75—454—455, Rimannuranyi 665, Közüti vaspálya 602.75 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:
Osztrák hitel 669—668.50, Magyar hitel 779—778.75, Osztrák-magyar államvasut 745—747.50, Leszámitolóbank 499.50—499.25, Jelzalogbank r. 454.75, Rimannuranyi 665, Városi villamosvasut 309.50, Közüti vaspálya 602.75—603 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 5—6 korona, nyolcz napra 8—10 korona, december hónap végére 24—26 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:
Osztrák hitel 669.25, Magyar hitel 779, Államvasut 748.25, Jelzalog 454.50, Leszámitolóbank 499.50, Rimannuranyi 664.50, Városi vasut 309, Közüti vasut 603

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, november 25. (Saját tudósítónktól.) A mai terménytőzsdén a forgalom egész jelentéktelen volt, mivel a konzum nem mutatott hajlandóságot a vásárlásra. Nyugodt irányzat mellett az árak változatlanok, csak tengeri lett 1 fillérrel drágább.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 15.20—15.55, bámti 14.85—15.20, mosoni 14.30—14.65, tótfelvidéki 11.13—14.40, délviasuti 14.25—14.70, marchfeldi 13.90—14.30, románjai 14.75—15, orosz 14.20—14.70.

Rozs: tótfelvidéki 10.05—10.30, pestmegyei 10.20—10.35, délviasuti 10.05—10.25, különféle magyar 10.05—10.20, osztrák 10.05—10.30.

Árpa: morvaországi 8.10—9, marchfeldi 7.40—8, tótfelvidéki 7.10—10, csepeli 7.20—7.80, győri 7—7.50, közepdunai állomások 7—7.25, délviasuti 7.25—8.40, északmagyarországi 6.80—7.70, tiszavidéki 6.80—7.20, maláta 7.45—7.70, takarmány 7.10—7.40.

Magyar tengeri 7.65—9, uj 6.50—6.80, Cinquantum 8.80—9.40.

Magyar zab 7.80—8.45, válogatott 8.45—8.75, cseh, országi 7.55—7.85.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 102-39.

- Gyógytényezők:**
- Finsen-féle lámpa fürdők szív- és véréredélymeszesedés ellen.
 - Elektromágneses gyógyítás
 - Röntgen sugarakkal való kezelés.
 - Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
 - Kék fénnyel való kezelés.
 - Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
 - Villamos fénnyel való kezelés.
 - Villamos masszázs (Vibratio).
 - Gálván. Farad és Franklin árammal való kezelés.
 - Villamos vízfürdők.
 - Szénsavas fürdők.
- Főbb javallatok:**
- Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).
 - Idéggengességi állapotok.
 - Almatlanság, Fejfájás.
 - Hűdések (Paralysis).
 - Időfájdalmak, idegszabák (Neuralgia, ischiás).
 - Serpinosvelő-sorvadás (Tabes).
 - Szívbetegségek.
 - Véréredélymeszesedés.
 - Köszvény és csusz, reuma, ízületi és csontbajok.
 - Székrekedés. Daganatok.
 - Anyagserebajok (Elhízó cukorbeteg, vérszegénység).
 - Bőrbajok. Bőrviszketeg.
 - Lupus.
 - Hajhullás, kopaszág.
 - Szörtelenítés (nőknél az arcon).
 - Aranyeres ostromok.
- Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus

Egy óra 30 perczkor: Osztrák hitel 669.25, Magyar hitel 778.50, Anglo 310.50, Bankverein 539.75, Földhitelintézet 1147, Laenderbank 493.50, Union 575, Allamvasut 747.50, Dunagózhajózás r. 10.50, Alpési 725.25, Prágai vasúti 2625, Rimamurányi 646.50, Orosz járadék 101.65, Török sorsjegy 224.75, Fegyvergyár 657.50 K.

Bécs, nov. 25. (Magyarértékek zárlata). 4 százalékos aranyjádék 113. —, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 1. —, Magyar hitelbank részvény 777. —, Magyar leszámítoló és váltó részvény —, Rimamurányi 665.2, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajádék 92.10, 4 százalékos magyar földterhm. kötvény —, Magyar nyereim-kötv. sorsjegy 214. —, Kassa-Oderbergi Vasutársz. —, Magyar jelzálogbank 4.4. —, Magy. kereskedelmi bank —, Szilárd.

Bécs, nov. 25. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papírjádék 95.15, 4 százalékos osztrák aranyjádék 116.90, 1860-as sorsjegy 168.75, Osztrák hitel-sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 30.50, Bécsi Bankverein 539.4, Osztrák magyar bank 1773. —, Déli vasut 125. —, Dunagózhajózástárs. 1 48. Dohány részv. 375. —, Cs. k. arany (vert) 11 37. Német bankv. 117.82, Osztr. Lloyd 549. —, 4.2 száz ezüst jár. 95. —, 99. —, Osztr. korona járadék 95.15, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 669. —, Union-Bank 576.50 Osztrák Laenderbank 4 3.25, Osztrák-magyar államvasut 748. —, Elbevolgyi vasut —, Alpési részvény 125.75

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, november 25. (Értéktőzsde.) Tekintet nélkül Newyork ingadozó magatartására ma is szilárd volt az alapirányzat, az üzlet azonban nem igen volt élénk, mert a nemzetközi pénzvizonyok állandóan kielégítő alakulása daczára elmaradt az angol bankamatláb leszállítása. Élénk érdeklődéssel találkoztak orosz értékek arra a jelentésre, hogy az orosz kormány az 5 százalékos és 4 1/2 százalékos kölcsönöket 4 százalékra kívánja konvertálni. Az 1902. évi oroszokon kívül, amelyek kezdetben 1 1/4 százalékot nyertek és orosz bankértékeken kívül ez a többi hasonnemű értéket is kedvezően befolyásolta és ezek közül a Schafhausener Bankverein részvényei több, mint 1 százalékkal emelkedtek. Villamos részvények iránt ma is kereslet nyilvánult és az osztrák értékek is szilárdak voltak Bécs hatása alatt, különösen államvasuti részvények visszavásárlásokra. Bányászati értékek egyenlőnek voltak. Az Iron Age kedvező jelentését részben csökkentette, hogy Newyorkban a 2. sz. nyersvas ára esett. A vasutértékek közül varsó-bécsi részvények mintegy 3 százalékkal magasabbak voltak. A további folyamathat bankok, a német birodalmi bank kedvező kimutatásának üszítő hatása mellett tovább emelkedtek, míg az üzlet egyéb értékekben tartott árfolyamok mellett esendes volt. Az utótőzsdén bányászati értékek némileg

csökkentek, míg Kanada Pacific Londonra emelkedett. A készpénzpiac ipari értékei élénkek és szilárdak voltak. Napi pénz 3 százalék, ultimópénz 5 százalék, magánleszámtólási kamatláb 4 1/4 százalék.

Berlin, (Zárlat), nov. 25. (Saját tudósítónktól) zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjádék —, 4 százalékos osztrák aranyjádék 99. 0, osztrák hitelrészvény 209.40, Déli vasut 23.70, orosz bankjegyek 216.40, 4 százalékos új orosz kölcsön 887, Disconto Commandit 198.10, Dinamitruszt 172.20, Harpe. i 210.10 Unifikált török járadék 94.10, 4.2 százalékos ezüst jár. 94.80, 4 százalékos magyar aranyjádék 94.70, Magyar koronajádék 2. 0, Osztrák-magyar államvasut 159.40, Bécsi váltóár 87.75, Olasz járadék —, Ált. villamos-sági Edison 261.90, Gelsenkircheni 212.90, Laurakohó 194. — Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat), nov. 25. 4.2 száz.-os papírjádék —, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 99.35, Magy. ar.-jár. 94.75, Osztr. hitelint. részv 209.2, Osztrák-magyar államvasut 159.70, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 20. 0, Bécsi Bankverein 126.5, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.80, 4.2 százalékos ezüstjádék 99. —, Osztrák koronajádék 95. —, Magyar koronajádék 92.5, Osztrák-magyar bank 127. —, Déli vasut részvény 23.70, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.23, Párisi váltóár 81.20, Union bankrészvény —, Alpési részv. —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat), nov. 25. 4.2 százalékos ezüst járadék 98.7, 1860. sorsjegy 172. —, Déli vasut 2.30, 4 százalékos aranyjádék 94.60, Osztrák hitelrészvény 209.20, Osztrák-magyar államvasut 157.75, Olasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjádék 94. 0 Nyugodt.

London, nov. 25. Angol consol 82. 1/2.

Páris (Zárlat) nov. 25. 3 százalékos francia járadék 99.10, Osztr. aranyjádék 100.5 Magyar aranyjádék 98.4, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 517.7, 3 3/4 százalékos Olasz járadék 104. 7, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 291 —, 5 százalékos marokkói járadék 53. —, 4 százalékos 1890. román jár. —, 4 százalékos amori. román jár. 9. —, 5 százalékos orosz járadék 104.30, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 99.35, 4 százalékos spanyol jár. 96.20 4 százalékos unifikált török jár. 93.77, Török sorsjegy 223.50, Török dohányrészvény 396. — Osztrák földhitelintézet 12. 5 Osztr. Laenderbank 5 2. — Magyar jelzálogbank 4. —, Banque de Paris 1778, Banque Ottomane 733. —, Osztrák-magyar államvasut 80.2. —, Déli vasut —, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár 560. — Rio Tinto 19.7, Sucrerie d'Egydget 37. —, Tula 1. —, Urikányi közsén 170, Chartered 41. —, De Beers 461. —, East Rand 1 5.5, Jagerfonten 131. 0, Trans. Land Comp. 74. 0, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.50, Váltó német piacokra (rövid) 12.0%, Váltó Bécsre (rövid) 104.43 Váltó Belgiumra (rövid) 1/2%, Olasz aranyváltó rövid —, Váltó Svájcra (Rövid) 3/10, Csekk Londonra 252. —, Magánkamatláb 2 1/4. Szilárd.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, november 25. Az előtőzsde irányzata megszilárdult. Taussig lovag bankormányzó halála nem jött váratlanul és a piac már rég el volt rá készülve, így hát a haláleset nem gyakorolt az irányzatra jelentékenyebb befolyást, bárha a részvét általános. Az irányzat javulását elősegítette az a körülmény, hogy a parlamenti helyzetet a piac kedvezőbbben ítélte meg, a külföldi tőzsdéről magasabb árfolyamokat jelentettek és a nemzetközi pénzvizonyok kedvezőbbben alakultak. Földhitelintézet árvészteségéből 20 koronát behozott, államvasuti értékek 3 koronával emelkedtek, kereslet mutatkozott fegyvergyári, Skoda és orosz járadékok iránt. A déli tőzsde megnyitásokor a forgalom általában nyugdt, az árfolyamok tartottak. Később egyes értékek újabb vásárlásokra javultak és a megszilárdult irányzat érvényben maradt, mert Berlinből a bányászati értékek piacáról barátságos magatartást jelentettek.

Tizenegy órakor: Osztrák hitel 678, Laenderbank 492.50, Államvasut 742, Déli vasut 125, Alpési 725, Rimamurányi 675.50, Török sorsjegy 223.50, Skoda 338, Földhitelintézet 1140, Fegyvergyár 672 K.

BUDAPESTI ÉRTEKTŐZSDE.		
	Máj. záró árf.	
	Pénz	Áru
Allamadósság		
Magyar aranyjádék — 4%	113	50
koronajádék — 4%	92	47
Magy. kir. állampénzt. jegy 4 1/2%	100	100
Alamköcs. Vaskapu céljára 3%	77	50
1890. évi nyereimkölcsön — 4 1/2%	213	213
H. Szlavon reg. kőv. 4 1/2%	93	100
Magyar földterhm. kötv. — 4%	94	94
Hov. Szlavon — 4%	149	144
Tiszai és szegedi nyer.-kölc. — 4%	98	25
Egyesített járad. papirban — 4 1/2%	98	25
ezüstben — 4 1/2%	98	25
Osztrák aranyjádék — 4%	116	75
koronajádék — 4%	94	90
államsj. 1860. évb. — 4%	107	111
1864. 200 K. n. é. — 4%	320	326
1864. 100 K. n. é. — 4%	320	326
Bpest sz. f. kölc. adomen. — 4%	90	95
Temes-bégav. szab. kölc. — 4%	94	90
Záloglevelek, elsőbbségek.		
Egyes. budapesti f. v. takp. — 4 1/2%	68	50
— 4 1/2%	92	93
Hazai bank r.-t. kamat kötv. 4 1/2%	98	99
Kisbirt. orsz. földhitelint. — 5%	101	25
— 5 1/2% — 6%	101	25
— 5 1/2% — 6%	97	98
— 6 1/2% — 7%	94	93
M. agr. és járadb. sz. kötv. — 4%	98	99
— 4 1/2% — 5%	98	99
— 4 1/2% — 5%	98	99
M. ált. takpt. r.-t. — 4%	99	100
— 4 1/2%	96	97
Magyar földhitelintézet — 4 1/2%	84	50
— 4 1/2%	91	78
— 4 1/2%	99	100
Magy. helyi érd. vas. kötv. 60/100 évre — 4 1/2%	99	100
Magyar jelzáloghitelbank — 4 1/2%	91	78
— 4 1/2%	99	100
M. jelzáloghitb. közs. kötv. 4 1/2%	91	78
— 4 1/2%	121	123
— 4 1/2%	130	132
— 4 1/2%	105	107
— 4 1/2%	98	99
Magyar orsz. központi takp. 4 1/2%	92	95
— 4 1/2%	98	99
Magyar takp. közp. jelzb. — 4 1/2%	92	93
— 4 1/2%	97	98
— 4 1/2%	98	99
— 4 1/2%	98	99
Osztrák magyar bank — 4 1/2%	98	99
Pesti hazai takp. közs. kötv. 4 1/2%	91	92
— 4 1/2%	92	93
— 4 1/2%	92	93
— 4 1/2%	100	110

Máj. záró árfolyam		
	Pénz	Áru
Záloglevelek, elsőbbségek.		
Pesti magy. keresk. bank — 4 1/2%	99	25
Concordia-gőzmalom r.-t. — 4%	92	98
Pesti m. keresk. b. közs. kötv. 4 1/2%	99	100
— 4 1/2%	92	98
Erzsébet-gőzmalom-társaság — 4 1/2%	99	100
Luiza-gőzmalom r.-társaság — 4%	93	94
Pesti hengermalom-társaság — 4%	90	91
Pesti molnárk. és sütők gőzmal. r.-t. — 4%	93	94
Pesti Viktória-gőzmalom — 4%	95	96
— 1889. p. — 4%	108	109
— 1891. p. — 4%	95	96
— 1891. p. — 4%	108	109
M. folyam- és tengerb. r.-t. 4 1/2%	99	100
Bankok.		
Angol-osztrák bank — 3 1/2%	312	314
Budapesti bankgyesület r.-t. — 4%	24	27
Első magyar iparbank — 4%	403	406
Fluinei hitelbank — 4%	—	—
Hazai bank részvénytársaság — 4%	292	292
Hermes m. ált. váltóintézet r.-t. — 4%	349	356
Horvát-szlavon orsz. jelzálogb. — 4%	235	237
Magyar agrár- és járadék. r.-t. — 4%	485	487
Magyar ált. hitelbank — 4%	778	779
Magyar jelzáloghitelbank — 4%	444	453
Magyar kereskedelmi r.-t. — 4%	649	650
Magy. kir. szab. osztálysorsj. r.-t. — 4%	158	160
Magyar leszámítoló és pénzv. bank — 4%	499	499
Magyar takarékp. közp. jelz. bank — 4%	214	220
Osztrák hitelintézet — 4%	668	669
Osztrák magyar bank — 4%	1770	178
Pesti magyar kereskedelmi bank — 4%	8495	8566
Unionbank — 4%	574	578
Takarékpénztárak.		
Bélvárosi takarékpénztár — 4%	615	616
Budapest-erzsébetvárosi tkp. — 4%	208	215
Budapest tkp. és orsz. zálogk. r.-t. — 4%	171	178
Egyesült budapesti f. v. takarékp. — 4%	428	454
Magyar általános takarékpénztár — 4%	2360	237
Magyar orsz. közp. takarékpénztár — 4%	614	618
Pesti hazai első tkp.-egyesület — 4%	1800	1875
Biztosító társaságok.		
Bécsi biztosító társaság — 4%	520	530
Bécsi élet- és jár. biztosító int. — 4%	7	7
Első magyar ált. biztosító társaság — 4%	11065	11100
"Fondáció" pesti biztosító intézet — 4%	83	34
Magyar jóg. és viszontbiztosító r.-t. — 4%	348	351
"Nemzeti" baleset biztosító r.-t. — 4%	189	185
Pannónia viszontbiztosító intézet — 4%	2600	2700

Máj. záró árfolyam		
	Pénz	Áru
Gőzmalomok.		
Borsod miskolci gőzmalom — 4%	435	450
Budapest-gőzmalom r.-t. — 4%	375	385
Első budapesti gőzmalom r.-t. — 4%	440	448
Erzsébet-gőzmalom-társaság — 4%	395	405
Luiza-gőzmalom r.-társaság — 4%	300	310
Pesti hengermalom-társaság — 4%	370	385
Pesti molnárk. és sütők gőzmal. r.-t. — 4%	385	385
Pesti Viktória-gőzmalom — 4%	589	592
Iparvállalatok.		
Bécsúri cementgyári Unió r.-t. — 4%	654	657
Budapest-szentlőrinci téglagyár — 4%	440	445
Eszék-magyarországi közsébbánya — 4%	381	38
F. magyar bány. és kohómal. — 4%	561	570
István gőztéglagyár — 4%	290	29
Közbánya és teglgyár r.-t. — 4%	155	157
Magyar asztali részvénytársaság — 4%	543	547
Magyar általános közsébbánya r.-t. — 4%	636	640
Magyar kerámiai gyár r.-t. — 4%	231	233
Salgótarjáni közsébbánya r.-t. — 4%	627	629
Ujlaki tégl. és mészegető r.-t. — 4%	342	344
Első magyar gazd. gépgyár r.-t. — 4%	35	37
Danubius — 4%	358	359
Fegyver- és Gépgyár részv. társ. — 4%	3	38
Ganz és társa vasöntőde r.-t. — 4%	3100	2110
Nicholson's gépgyár r.-t. — 4%	198	209
Rimamurányi s.-t. vasúti r.-t. — 4%	665	665
Schlick fele vasöntőde és gépgyár — 4%	429	460
Teudler és Dittlich gépgyár r.-t. — 4%	309	310
Weitzer J. gép- és vagon r.-t. — 4%	410	415
Athenaeum iródmű és nyomdai r.-t. — 4%	214	212
Franklin-társulat — 4%	541	551
"Könyvnyomda" m. m. r.-t. — 4%	209	219
Pesti könyvnyomda r.-t. — 4%	340	300
Revali testv. iródm. részv. társ. — 4%	13	223
Bihar-Szilágyi olajipar r.-t. — 4%	89	400
Budapesti ált. villamos-sági r.-t. — 4%	410	415
Első magyar betűöntőde r.-t. — 4%	875	875
Első magyar gyapjamosgyár — 4%	825	875
Első magyar részvényserfőzde — 4%	5100	5100
Első magyar sertésizláló r.-t. — 4%	565	58
Első magyar szálloda r.-t. — 4%	600	630
Első pesti spódiungyár r.-t. — 4%	168	178
Fluinei rizshántoló — 4%	2940	2940
Gschwind-féle szeszgyár — 4%	1830	1870
"Hungaria" m. m. r.-t. — 4%	84	39
Közbánya polg. serfőző r.-t. — 4%	410	418
Magyar cukoripar r.-t. — 4%	295	295
Magy. fém- és lámpagyár r.-t. — 4%	388	388
Magyar ruggyaárnyár r.-t. — 4%	410	418
Iparvállalatok.		
Magyar vasuti forgalmi részv. társ. — 4%	899	40
Magyar villamos-sági r.-t. — 4%	372	378
Nagyzebeni villamos r.-t. — 4%	1092	1092
Neuschloss nas. i. tannagyár — 4%	4	488
Szegedi kenderfonógyár r.-t. — 4%	900	950
Köziokadási vállalatok.		
Adria m. kir. tengerhajózási r.-t. — 4%	435	436
Budapesti közúti vaspálya-társaság — 4%	6	6
Budapesti villamos var. vasut r.-t. — 4%	3	5
Bpest-szt. lőrinc h. 6. vill. v. r.-t. — 4%	270	280
Bpest-úpest-rákosp. vill. v. r.-t. — 4%	287	247
Déli vasut — 4%	124	56
Első osztr. szab. dunagózh. társ. — 4%	165	165
Kassa-oderbergi vasut — 4%	36	37
Magyar helyi érdekl. vasutak r.-t. — 4%	320	340
Magyar nyugati vasut — 4%	41	105
Osztrák-magyar államvasut — 4%	747	747
Pécsi-bacsi vasut — 4%	410	412
Sorsjegyek.		
Bazilika — 4%	24	26
"Osztrák felülb. — 4%	26	29
Bécsvárosi nyer.-kölc. — 4%	535	545

KÜLÖNFÉLÉK.

Szemek.

Ha cserben hagy szereacsé, hír,
Van még sebedre ír.
Mig egy szempár rád ragyog,
Nem vagy te elhagyott.

Bárhonnet száll a fény sugar,
Sziveden újra nyár.
A szelid éj, vagy kék szemek,
Erzed, megvédenek.

Büvös varázsuk bátorít,
Szivedben újra hit.
Látod, hogy nem vagy egyedül
Sajkád el nem merül.

Ha nem szerzesz vagyont, babért,
Könyvet ne ejts azért,
De ha nincs szem, mely rád vigyáz,
Szíved' hadd tépje gyász.

Zokogj és tördeld két kezéd,
Megtörve érezed,
Hogy nincs, mi fényt, meleget ad —
Magad vagy, jaj, magad.

Szemfény ha rajtad nem pihen
Enyhén és szeliden,
Fagy mintha érné szivedet,
Mehalt a kikelet.

Feleki Sándor.

(Nőnek a kövek?) A társaságban gyakran meddő viták folytak arról a témáról, hogy a kövek is nőnek-e? A felületes megfigyelés látszólag amellett szól, hogy a kövek is, mint a szerves lények, nőnek és gyarapodnak. Am kissé behatódiban vizsgálva a dolgot, nyomban rájövünk, hogy itt csak fogalomzavarról van szó, amennyiben az emberek nem tesznek különbséget a női és nagyobodni igék jelentése között. A nővés egy fiziológiai folyamat, a szerves, tehát élő testek ama képessége, hogy fejlődésük folyamán új sejtek képződésével belülről kifelé nagyobodnak; a nővés azonban kívül korlátot és bizonyos időpontban megszűnik. A szerves testeknél ilyenfajta nővésről szó sem

lehet, itt legfeljebb nagyobodásról beszélhetünk, amely olyképpen megy végbe, hogy vagy ugyanolyan nemű, vagy másnemű anyag rárakodik a szerves testen, amely így terjedelemben nő. Legeklatásabb példa erre a hólabda, amelyik gördülés közben óriásivá nőhet a rátapadó hórétegek folytán. A természetben leginkább a cseppkőbarlangok stalaktit és stalagmit oszlopai látszanak „nőni”. Itt a nagyobodás úgy történik, hogy a lecesepegő víz elpárolog és a kőre rárakodik a vízesepp szénsavas mésztartalma. A kövek növéseire például még a pizolitot, a kvarcot és a folyópátot szokták felhozni, de itt is tulajdonképpen csak rárakodó új rétegek által való nagyobodásról lehet szó és nem nővésről.

(Bacillus bemutatása mozgófénykép után.)

A párisi akadémia tagjai a minap olyan mozgófénykép-látványosságokban gyönyörködtek, amely csakugyan eredeti és érdekes volt. Commandon orvosprofesszor ugyanis mikro-kinematográfot rendezett be, ami tulajdonképpen nem egyéb, mint erős mikroszkóp és közönséges mozgófénykép-készülék bizonyos módon való egyesítése. Ez a készülék pedig arra szolgál, hogy a mozgófényképben lehessen látni mindazt, ami különben egy tíz-tizenkétszeresén nagyító mikroszkóp segítségével látható csupán. Olyan kicsiny lényeket figyelhetünk meg tehát a készülék segítségével, amelyek nagysága alig üti meg a milliméternek félmilliomod részét; ama küzdelemnek tehát, amelyet ezek a mikroszkópikus lények valamely szervezetben kifejtnek, amelybe belekerültek, közvetlen szemtanúi lehetünk. Az ily módon készült film-lemezek igazán érdekes képet nyújtanak, amelynek a tudományos nézőpontból elsőrangú fontossága van. Ezeket a képeket, amelyekből tizenhat főlétel készült másodpercenként, közönséges kinematográf segítségével vetítik és szemléltetendő teszik a mikróbák életjelenségeit, amelyeket különben csak egy ember, az is csak erős mikroszkóp segítségével figyelhet meg. Commandon orvos bemutatatta egyebek között az álmokort okozó mikróbák működését egy csőp vérben, amint azok a vörös vértestecskéket megtámadják; bemutatatta továbbá a rothadást okozó mikróbákat is.

(Az aláaknázott Páris.) Tudjuk, hogy egész Páris mennyire megrémítette annak híre, hogy a Rue-Tourlaque egyik háza tövében nemrég hirtelen megnyílt a talaj és a keletkezett tátongó mélység egy asszonyt örökre elnyelt. Ez a katasztrófa most sokat foglalkoztatja a francia metropolis lakóit, akik méltán kérdezhetik, va-

jon egyáltalán nyugodtan sétálhatnak-e az utcákon, aggodalom nélkül fekhethetnek-e le a gyűlésekre s nem kell-e tartaniok attól, hogy egyszer csak alattuk is megnyílik a föld. Csakugyan, Páris tökéletesen alá van aknázva, s az alagutak egész tömkelege szeli keresztül-kasul a talajt, amely ily módon valóságos óriási hangyafészkek. A vízvezetési csatornák, a gáz és a villamos erő vezetékei, a földalatti vasutak alagutjai s kloákák stb. nagyon meglazítják a talajt, és komolyan veszélyeztetik az épületek szilárdságát. Több hatalmas palota épült üreges talajon: a Trocadero, a Salpêtrière-kórház, az obszervatórium stb. A földalatti csatornák és alagutak hossza mintegy 300 kilométer, amelynek megszilárdításán állandóan sok ezer munkás fáradozik, hogy a beomlásoknak lehetőleg elejét vegyék. A múltban a Tourlaque-utczai beomláshoz hasonló katasztrófák gyakoriak voltak; 1778-ban a Bosser- és a Mémilmontant-utczák sarkán megnyílt szakadék hét embert nyelt el; a Rue de Santé-n, amelynek helyén a XVIII. században közszembánya volt, 1876. és 1877-ben ketté vált a talaj és három ház omlott össze. A Saint-Michel boulevardon 1880-ban tizennyolcz méter hosszú és szédtőn mély szakadék támadt; a Montmartre némely pontjain negyven méternyire is le kell ásni, amíg szilárd talajra akadnak.

(Egy francia hadnagy bravurja.) Párisi lakók egy lovagias francia tiszt csodálatraméltó tettéről irnak most, melyet Newyorkban vitt végbe. A Fulton-ünnep alkalmából a Justice nevű francia pánczélos hadihajó fedélzetén bált rendeztek a hajó tisztjei. A washingtoni francia követség tengerészeti attaséja, d'Azv hadnagy éppen egy hölgyet kért föl táncra, midőn hirtelen eleszett, de nyomban ismét fölemelkedett és a mindenfelől feléje irányuló kérdésekre nevelve ezt válaszolta:

— Semmi, igazán semmi se történt!

Aztán tovább táncolt hölgyével. Még pár óráig tartott a mulatság és a hadnagy volt az egész idő alatt a társaság lelke. Néhány vendégnek fölűnt, hogy a hadnagy rendkívül csupadt, de mivel úgy látszott, hogy nincs semmi baja, nem ügyeltek tovább rá. Miután a legutolsó vendég is eltávozott a hajóról, d'Azv visszavonult kajütjébe. Itt találtak rá nemsokkal azután eszméletlen állapotban s a gyorsan előhívott hajóorvos konstatálta, hogy a hadnagy eltörte a combcsontját. A galáns francia, akít esés közben ért a baleset, elítélte ezt és végigszenvedte a bált, csak hogy ne zavarja meg a mulatságot.

KÉT NYAKÉK.

— REGÉNY. —

Irta: G. W. APPLETON.

17

Hubert érezte, hogy a helyzet kezd neveléses lenni, de visszafojtotta a lélegzetét, míg Kitty gyorsan, hevesen lélegzett és gőrcsösen belekapaszkodott Hubert karjába.

A kertész volt, aki alkalmasint elfelejtett valami kis csekély munkát elvégezni és amit pár pillanat alatt ott közvetlen közelükben elintézt. Azután felemelte a lámpát kiment és bezárta maga mögött az ajtót.

Mikor a léptek elhangzottak, Kitty megszólalt:

— Nem törődöm, és egyáltalán nem kellene törődöm semmivel — de megvannak az okaim arra, hogy téged most ne lássanak itten.

Hubert gyengéden megfogta a kezét.

— Azt mondd, hogy most már egyáltalán nem kellene törődöm semmivel. Én pedig azt felelem erre, édesem, hogy kettőnkre ez nagyon súlyos dolog és csak egyetlenegy kivézető utat találok ebből.

— És mi lenne ez?

— Megszökni!

— Veled?

— Vélem —

— Ah, Hubert, ne vigyél kísértésbe, ne tedd ezt.

— Miért nem? Ez a gazfickó, aki olyan öreg, hogy az atyád lehetne —

— Ez igaz.

— És akít nem szeretsz, nem is szerethetsz —

— Oh Istenem, mennyire igazad van.

— Megesalt téged, hazudott és ámitással nyert meg.

— Ez mind igaz és nem is tagadom.

— Az enyém vagy, Kitty, mindig az enyém voltál. Sohasem szerettem más nőt.

— Szegény, kedves Hubertem!

— És nem is fogok soha mást szeretni.

— Olyan természetesnek, magától értetődő dolognak látszik, hogy most melletted lehetek, kedvesem. Nem is lehet bűn!

— Nem, nem bűn. Hallgass ide, szívem.

Jöjj velem, megvetjük a világot. Mit tett velünk a világ? Jót? Sőt ellenkezőleg: csak rosszat! Micsoda erkölcsi joga van a férjnek hozzád? Milyen érzelm köt össze benneteket?

— Semmilyen. De éppenséggel semmilyen.

— Akkor jöjj velem és hagyd minden nyomorúságot magad mögött. Holnap benyujtom a lemondásomat.

— Nem, nem; azt nem szabad tenned. Hogyan? Te érettem ott hagynád a hivatásodat?

— Miért nem? Vannak még más segélyforrásaim is. Az anyám —

Kitty megfogta Hubert kezét.

— Bocsáss meg még egyszer, önzésemben megfeledeztem ő róla.

— Ez igazán kedves tőled, szerelmem, — válaszolta Hubert, — nehéz csapás volt az bizonyos, de túlélted. Hiszen ennek meg kell történnie! Rajtad kívül, Kitty, őt szerettem a legjobban. Ez most már elmúlt, de az áldott, jó lélek különös módon gondoskodott felőlem. Haláloságán átadott nekem egy zacskó gyémántot. Itt vannak a zsebemben. Tapintsd csak meg.

— Már az előbb éreztem, de nem tudtam, hogy gyémántok, — felelte Kitty.

Azután kinyujtotta a kezét, megtapogatta, s így szólt:

— De milyen sok van ott együtt!

— Több, mint száz darab, — felelte Hubert, — de van azonkívül egy csodaszép nyakék is közöttük s holnap mindezt eladom. Néhány ezer fontot fogok értük kapni. Azzal

aztán Amerikában, vagy Délafrikában megpróbálhatjuk a szerencsénket.

— Mi fiatalok vagyunk, az a gazember pedig már öreg. Tehát nem kell nagyon sokáig várnunk arra, hogy a szerelmünket törvényesíthessük, de lehetséges, hogy lesz benne annyi becsület és kéri majd a válást. Akkor pedig —

Kitty befogta a füleit.

— Oh, ne kísérs tovább, édes szerelmem.

— Mondd, kedvesem, hogy megteszed.

— Nem tehetem, — most nem, ma este semmi esetre sem. Gondolkoznom kell felette. Ne erőlted most és nem akard felhasználni a gyengeségemet. Ertésdre adom az elhatározásomat, afelől nyugodt lehetsz.

Csendben maradt, s suttogva hozzátette:

— Valaki van itten.

Halk léptek nesze hangzott mellettük — ez nem volt család — néhány pillanatig egészen tisztán hallatszottak a lépések, azután valami csörömpölés, mintha üveg törött volna el. Utána ismét teljes volt a csend.

— Mi lehetett ez, Hubert? Most már menned kell!

— Először igérd meg.

És Hubert szorosan tartotta átölelve.

— Holnap irók néked.

— És „igent“ fogsz mondani?

— Talán. Nem tudom. Nem látod mennyire aggodom és remegek? Eredj, eredj!

Hubert ismét a keblére szoritotta és úgy suttogta:

— Jó éjt, kedvesem.

Az ajtó felé ment. Az ajtó azonban kívülről le volt zárva, tehát visszafordult.

— Kelepezébe kerültem, — szólt Kittyhez. A fickó, ki itt járt az előbb, lezárta az ajtót s elvitte a kulcsot.

— Várj, hadd gondolkozzam egy pillanatig, — szólt Kitty, — Add ide a kezéd, már tudom, mit teszek.

(Folyt. köv.)

Üzleti tudósítások.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székelyfővárosi állatvásár és közigazgatási igazgatóság.) November 25. Előző napi eladatlan maradvány 168 drb sertés, 96 drb süldő. Pótfelhajtás 477 drb sertés, Mai felhajtás 1942 drb sertés, 40 drb süldő, összesen 2587 drb sertés, 136 drb süldő. Eladott 2269 drb sertés, 55 drb süldő. Mai maradvány 318 drb sertés, 81 drb süldő.

Következő árak jegyzetelték: Zsírterés: Oreg I. rendű 350 kilogrammonon felkúli életsúlyban 130-135 fillér, II. rendű 280-350 kilogrammig 116-126 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammonon felkúli életsúlylevonással 144-158 fillérig, fiatal közép 220-300 kg-ig életsúlylevonással 140-158 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 146-158. Hussertés, belföldi süldő 100-120 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendők. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Bécsi szurómarhavasár.

November 25. A mai vásárra felhozták: 4806 Harab borjut, 2329 drb fiatal sertést, 1873 levágot sertést, 768 drb levágot juhot, 473 drb bárányt.

Eladási árak kilogrammonként: Levágot borju 80-108 fillér; elsőrendű 110-130 fillér; legelője 132-144 fillér; első hussertés 90-122 fillér; első zsírterés 104-132 fillér; levágot hussertés 120-148 fillér; levágot sertés 120-144 fillér; könnyű sertés 148-152 fillér; elsőrendű 120-148 fillér; levágot juh 60-92 fillér; bárány 22-40 korona páronként.

Budapesti szurómarhavasár.

November 25. Felhajtott: Magyar bika 170 drb, ökrök 1370 drb, tehén 673 drb, bivaly 240 drb. Boszniai ökrök 12 drb. Növendékmárha 50 drb, pótfelhajtásra bejelentve 46 drb, összesen 2498 drb. Árjegyzések: (métermázsánként elősúlyban, levonás nélkül.) Magyar hizott ökrök, legjobb minőség 70-88 koronáig, magyar hizott ökrök, középminőségű 62-74, magyar hizott ökrök silányabb 50-60. Magyar legelő-maria, legjobb minőség 54-64, magyar legelő-maria, silányabb 46-52. Tarka hizott ökrök, legjobb minőség 80-90, tarka hizott ökrök 66-78, tarka hizott ökrök silányabb 50-64. Bika, jobb minőség 64-74, kivételesen 80, bika, silányabb minőség 48-64, bivaly 34-46, magyar tehén 44-64, taraka tehén 48-76, kivételesen 85, kiesontozni való marha 30-44, növendékmárha 40-60 K. A felhajtás 100 drbba kisebb volt a múlt hetinél, habár idegen vevők is kisebb számmal vettek részt a bevásárlásban, az árak mégis a kisebb kínlat folytán 1-2 koronával métermázsánként emelkedtek.

Budapesti szurómarhavasár.

November 25. Felhajtott 155 drb első borju, (közte 84 rugott), 2 drb leölt borju. Árjegyzések: Elsőrendű első borjúkért 100-108 fillérig, kivételesen 110-114 fillér, középminőségű első borjúkért 94-98 fillérig, leölt borjúkért 116 fillér, silány első rugott borjúkért 36-64 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül.) A eskély felhajtás folytán üzlet nem fejlődhetett.

Heti lóvásár.

November 25. A Tattersal telepen ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 242 drb I. oszt., 647 drb II. oszt., összesen 889 drb lovat. Ebből eladott 480 drb ló. A székelyfőváros megvásárolt 110 drb vágólovat 80-100 korona között váltakozó áron.

Kivonat a hivatalos lapból.

— November 25. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök az adonyi adóhivatalhoz Spácz Gyula homonnai első osztályú adóhivatali ellenőrt másodosztályú pénztárnokká, Obermayer András galgóczi adóhivatali segédet ellenőrré, a puhói adóhivatalhoz Kromer Sándor puhói első osztályú ellenőrt másodosztályú pénztárnokká, Kovorán György máriaradnai adóhivatali gyakornokot a paksi adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté, Sebestyén Kálmán beszerzebányai pénzügyi fogalmazó-gyakornokot pénzügyi fogalmazóvá a nyitrai pénzügyigazgatósághoz végleges, dr. Jelinek Árpád ábelfalvi lakost pénzügyi fogalmazó-gyakornokká a beszerzebányai pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségben, továbbá Jelaca Irodai kezelési gyakornokot ideiglenes minőségű kataszt. irántartó kezelő irodatízté, Szánthó Gyula kisköszegi lakost ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a veszprémi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, Sebu Péter székesúti lakost ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a temesvári pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, Simon Géza csendelaki és Görög Alajos szombathelyi lakosokat ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a szombathelyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, Pauer János nagyföldmezei lakost ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a pozsonyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, Császár Béla brassói lakost ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a marosvásárhelyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez;

a budapesti ítéltábla elnöke dr. Nagy István postai és távirati számtiszt budapesti lakost a budapesti ítéltábla területére díjas joggyakornokká;

a zilahai törvényszék dr. Steer Korjolan ügyvédet a tasnádi járásbíróhoz a román nyelvre tolmácsolásá;

az aradi törvényszék elnöke Juhász András m. pécskai községi rendőrt a pécskai járásbíróhoz III. oszt. hivatalszolgárává nevezte ki.

Áthelyezés. A kolozsvári ítéltábla elnöke Mihályi Ernő nagyszombati törvényszéki joggyakornokot saját kérelmére a gyulafehérvári törvényszékhez helyezte át.

Pályázatok. Sopron város tanácsához irnoki állásra december hó 27-éig; a varasdi pénzügyigazgatósághoz a zlatari adóhivatalnál betöltendő adósegédi állásra két hét alatt; a fehértemplomi törvényszék elnökéhez törvényszéki orvosi állásra négy hét alatt; a komáromi törvényszék elnökéhez az esztergomi járásbírósnál betöltendő hivatalszolgái állásra december hó 24-éig; a dévai törvényszék elnökéhez a puji járásbírósnál betöltendő jegyzői állásra két hét alatt; a debreczeni főügyészséghez a nyiregyházi ügyészségnél betöltendő allgyszeri állásra két hét alatt; a komáromi pénzügyigazgatósághoz irodagyakornoki állásra decz. hó 25-éig nyujtandók be a szabályszerint felszerelt kérvények.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt is változó-kony, részben szeles idő uralkodott és havazás az ország nagyobb részén volt, de többnyire csak kisebb mennyiségben. A hőmérséklet délkelet felé tovább süllyedt, az ország északnyugati felén pedig ma reggel néhány fokkal magasabb a tegnapiénál, a maximum Fiumében 5° és a minimum Tatrafüreden -13° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változókéony és még szeles idő várható, fagy-pont körüli hőmérséklettel és helyenként - főleg keleten - csapadékkal.

(Sürgöny-progn.: Változókonv, szeles, hűvös, sok helyütt csapadék.)

Állomás	Levegőtér mag. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadékm. mm.	Hőmérséklet	
						max.	min.
A-Szlatina	60.8	5.8	SE	2	0	0	7
Ungvár	59.0	6.2	N	1	4	1	8
Késmárk	9.2	4.7		1	2	1	4
Losoncz	0.	0.0		0	0	0	0
Ogyalla	60.7	3.2		0	4	1	4
Budapest	60.6	0.8		0	0	0	3
Hérvény	63.3	2.0		4	1	1	3
Keszthely	62.4	3.3	N	4	1	0	5
Pécs	63.6	1.6		1	3	0	4
Zágráb	64.3	3.3		1	0	1	4
Fiume	64.0	0.8	N	3	1	5	6
Szeged	61.3	2.1	SE	1	0	1	6
Temesvár	62.0	2.1	E	1	0	1	9
Nagyvárad	67.5	4.0	E	1	0	1	9
Kolozsvár	60.8	7.1		4	4	2	11
Nagyszombati	61.2	7.4	SE	4	4	2	11
Szatmár	—	4.0	N	2	4	2	1
Eger	—	4.0	SSE	1	0	0	7
Arvavárja	—	5.0	N	2	0	8	4
Selmeczbánya	—	6.0	NW	1	1	2	8
Komárom	—	1.8	NE	2	0	2	0
Magyar-Ovár	—	0.0	E	3	2	2	0
Sopron	—	1.8	S	2	2	5	1
Eszék	—	3.4		1	4	1	0
Cirkvenca	—	0.5		1	2	4	0
Debrecen	—	4.7	E	1	2	4	0
Kecskemét	—	3.5		1	4	1	0
Oroszlána	—	2.0		3	1	1	1
Arad	—	3.1	NE	2	0	1	6
Zombolya	—	3.0		3	0	1	0
Vereczke	—	4.0	NW	1	4	1	1
Orsova	—	3.9	NE	1	4	1	3

VIZÁLLÁS.

méter		méter	
nov. 25.	nov. 21.	nov. 25.	nov. 21.
Inn	Schärding 0.44 0.58	Tisza	M. Szécs 0.12 0.32
Duna	Passau 1.45 1.83		T. k. háza 0.02 0.78
	Linz 1.14 0.92		V. Namény 0.01 0. —
	Bécs 0.65 0.84		Tokaj 0.01 0.72
	Pozsony 1.76 0.94		Tiszafüred 0.20 0.98
	Komárom 1.84 1.94		Szolnok 0.43 1.21
	Budapest 0.57 1.24		Csongrád 0.06 1.92
	P. ks 1.56 0.50		Szeged 0.14 1.40
	Mohács 2.34 1.24		T. Bécs 0.11 0.91
	Gömbös 1.59 1.80		Titel 1.78 0.80
	Ujvidek 2.11 0.88	Óndova	Hoór 1.02 0.60
	Pancsova 2.51 1.05	Tapo-y	Bártfa 0.30 0.40
	Orsova 0.52 1.78	Eodroy	Ladmóca 1.73 1.66
Morva	Morvafalu 0.18 0.76	Said	Zsolca 1.39 1.49
Vág	Zsolna 0.30 0.78	Hernád	H. Nemeti 0.20 0.44
	Trencsén 0.09 0.52	Bereg	Margitta 0.12 0.07
	Szered 0.33 0.83		B. Újfalu 0.26 0.31
Rába	Szt. Gotthárd 0. — 0.48	Körös	Csucsá 0.46 0.56
	Sárvár 0.56 0.04		N. Várad 0.22 0.66
	Győr 0.14 1.63		Bélyes 0.25 0.64
Dráva	Varasd 1.46 1.8		Tenke 0.20 0.70
	Zákány 1.06 0.16		Gurabone 0. — 0. —
	Barcs 0.48 0.54		Borosjenő 0.40 0.62
	Eszék 0.46 0.70		Békés 0.04 0.52
Mura	M. Szerdah 3.05 0.66		Gyoma 0.19 0.50
Száva	Zágráb 4.82 1.78	Maros	Gy. Fehérvár 0.22 0.32
	Sziszék 5.07 4.06		Branyicska 0. — 0.02
	Mitrovicza 0.53 3.28		Soborsin 1.24 1.40
Szamos	Deés 0.54 0.48		Arad 0.18 0.36
	Szatmár 0.06 0.11		Makó 0.40 0.50
Kraszna	N. Majtény 0. — 0.34	Temes	K. Kostély 0.88 0.60
Latorca	Munkács 0.10 0. —	Béga	Kiszéto 0.70 0.80
L. borcz	Homonna 0.06 0.35		Temesvár 0.70 0.77
Ung	Perecsny 0. — 0. —		Beckerek 0.77 1.02

„EGYETERTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1909. november hó 26-án.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Rébusz báró.

Operett 3 felvonásban. Irta: Herczeg Ferencz Zsédjót szer-zette Huszsa Jenő.

Személyek:

Rébusz báró Sziklay
Stopp Katica Polrass S.
Miss Stryling Orlei F.
Diana de Pótero S. g. di E.
Eskinac, úrnők Bossó
Péterfi Lál mórnök Ruskó
Castel-famine Szirmai
Tornádó mester Kovacs
A fejedelem Németh
A fejedelemasszony Erde B.
Lolo Saári R.
Niu Gergely I.
Szárnysegéd Ligeti
Udvarmester Safrány

Kezdeté 1/2 8 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Albert herczeg.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Athis Alfréd Forrott Gábor Andor.

Személyek:

Brézard Göth
Radnot Thanyi
Malardier Vendrei
Mollette Tanay
Fauconnier Szerényi
Dardana báró Fenyvesi
Vavin-court Bihari
Santeuil Balassa
Pomarek Sarkadi
Campoux Gyöbö
Joseph Bárdi
Fajta Harsányi
A kis Pierre Csaky Irén
Tassila Lea V. Haraszthy

Kezdeté 1/2 8 órakor.

Fővárosi Városi Igelt Színház.

A Smokk-család.

Pesti bohózat négy felvonásban. Irta: Farag Jenő és Feld Mátyás Zsédjót összeállította és részben szerzette: Barna Izsó.

Személyek:

Smokk Samu Ferenczy
Metanlo, felesége Láng E.
Rosi János
Sas Kárlika
Balasz E.
Sas I.
Bella
Rózi
Nevelő
Triko Lili
Csipke Steffi
Bárony M. mi
Szalay Netty
Virág Pál
Hanka
Pezsal Jenő
Tigris Zsard
Lővényi Árpád dr. Megyeri

Kezdeté 1/2 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Telefon 68-39.

Bikaviadal Barcelonában.

A zerge vadásza.

A nap leánya. — Konzul II. az emberi csimpanz.

Csibikém

(Kuplé. Előadja Baumann Károly.) — A mentőv. — Fajadalmmentes fogház. — Aki a nagy színészt szereti.

Lehmann ur a szállodában.

Az első előadás hétköznapokon d. u. 6 órakor, vasár-és ünnepe-napokon d. u. 3 órakor kezdődik.

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté 1/2 9 órakor. Ma és mindennap

Ujdonság: A szerelmes kappan Ujdonság: 11 órakor! 11 órakor!

Bohózat 1 felv. Irta: Glinger és Taussig, ford. és rendezte Steinhardt.

9 órakor: Az anyajegy. 9 órakor

Bohózat 1 felv. Irta: Glinger és Taussig, ford. és rendezte Steinhardt.

Steinhardt mint: repülő csendőr és Gyárifás.

Kitűnő attrakciók. Jegyek: 10-15 és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és özv. Kontinó dohánkifőztessegi arudájában Andrassy-ut 29 — Esti pénztárnyitás 7 órakor. Ünnepe-és vasárnap délután fél 4 órakor mérsékelt helyre előadás. Kitűnő francia konyha: Előadás után a téllikertben tánc- és ebéret. Belépő-díj nincs!

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

Terecz-körut 26. Telefon 52-88.

Minden este

Spázó a bíróság előtt!

Szinpadi trefa.

A „TAIFUN” paródiája stb. stb.

Azonkívül még 20 kacaglató új kuplé és 3 kis darab.

Csillgó karácsonyfadiszek

legnagyobb választékban és legolcsóbban. Teljes összeállítás K 5., 10., 20.—. Angyalhaj, hó, angyalka, csillagok. Ragyogó üvegdiszkek tucatja 40, 60 és 80 fill. Harmonikus angyalharangok. Patent gyertyatartók. Ujdonsági Játék-karácsonyfadiszek Kertész Tódor Budapest, IV. Kristóf-tér. Karácsonyi kiállítás. Játék és ajándék. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

SZINHÁZAK.

Péntek, 1909. november hó 26-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

A harmadik.
Színmű három felvonásban. Irta: Pásztor Árpád.

Személyek:
Dr. Sente Béla Pethes
A felesége Lenkey H.
Az anyós Hevly L.
Gyuri Horváth J.
Edith, nevelőnő Cs. Alsószeghy
Pattay Odón Somlai
Etel Keczeri I.
Szakácsné Izsóné
Gyaliné Szacsayné
Beila V. Molnár
Ilonka mamája Paulayné
Ilonka Császár M.
Jenő Kürthy
Fr. bakisasszony Kelemen M.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Madeleine Dolley és társulatának vendégjátéka.

La rafale.
(BACCARAT.)

Kezdeté 1/2 8 órákor.

ORANIA SZINHÁZ.

Szegény gazdagok.
Irta: Rath-Végh István.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Rigoletto.

Dalmó 4 felvonásban. Szövegét írta: Piave Fordította: Nadaskay Lajos. Zenejét szerelte: Verdi

Személyek:
Mantua hg. Arányi
Rigoletto Takáts
Gilda Sándor E.
Sparafucile Szendrői
Magdalena Varadi M.
Monterone Szemere
Borsa Pichler
Marullo Ney B.
Ceprano gróf Kárpát
Ceprano grófné Harly H.

Tánczegegyes.

Kezdeté 7 órákor.

VARSZINHÁZ.

Mary-Ann.

Vígjáték 4 felv. Irta, Zangvil. Fordította: Mihály József.

Személyek:
Lancelot Dezső
Péter Rozsahégyi
Herr Brahmsón Bartos
Samuel Smegde Gabányi A.
Jim Blydes Gabányi I.
Jord Tottenham Nádasy B.
Howard Magyar
Mrs. Leadbatter Jászai M.
Rosie, leánya Nagy Ibolya
Kitty Váradi E.
Lady Chelmer Hevly L.
Foxwall grófnő Szacsayné
Mary-Ann D. Ligeti J.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége Révay-utca 18. szám.
Telefon: 14-22. Telefon: 14-22.
Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.
Az előadás kezdete 1/2 9 órákor.

11 órákor! MA! Ujdonság!
„Seitensprünge“.
Bohózat egy vízgögyintézetből, írta: xxx. — Rendező: Trebitsch A.

Est megelőzi: 1/10 órákor!
A vékonynyaku ember
Bohózat. Irta: Neidhardt A. magyarosította Suty. Rendező: Rott Sándor.

Továbbá: Werner Terecs, Trebitsch, Springer és Gerő új magánzámakkal.
Jegyek kaphatók a Folies Caprice Révay-utca nappali pénztárnál, d. e. 9-11-ig és d. n. 3-6-ig. „Lyra“ jegyirodájában, Andrássy-ut. 15, valamint Sopronyi nagytársaságban Rákóczi ut. 1. 12 óra után az 1-80 emeleti CASINO DE PARIS-ban a világ legelső ének- és tánc számok fellépé.

ROYAL ORFEUM

ERZSEBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22

Minden este 8 órákor

a kolosszális sikerű műsor.

Operett-szláger **A trabukói herceg** Operett-szláger

Zeur a legénylakásban. — Mariska memoárjai. — A szomszéd szobában. — Nász-utón. — Morcaschani. — Héro.

Azonkívül: A tánczólo menyecske. — Ujra! Ujra!
és 16 elsőrangú attrakció.

A téli kert tükörműben ROYAL-KABARET. Ének és táncelőadás. Keringő-verseny. — Czirányzene reggeli 5 óráig. Rendes helyárak. Elővételi díj (este 6 óráig) páholyoknál 5 kor., minden egyéb jegynél 1 korona.

MODERN SZINPAD

NAGY ENDRE CABARETJA

Andrássy-ut 69. Telefon 93-16

Minden este: A „Nyugat“ felolvasó előkissa. A három hős (színpadi tréfa. Operett). — A vajda az oriaszögnyórol. A borbélyműhelyben. — Mariska, a démon. — Az éjjeli ügyész. (Színpadi tréfa.)

Fellépnek: Nagy Endre, Medgyasszay Vilma, Ferenozy Károly, Németh Juliska, Sajo Géza, Pálly Eőssi, Huszár Károly, Bárszay István, Garas Márton, Boldizsár Andor, Papp János. — Jegyek előre vált-hatók a cabaret pénztárában (VI., Andrássy-ut 69. szám.)

Butor

készpénzért és részlete

3 szoba teljes berendezése 360 frtért,

mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalonból. 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitel-től a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér belyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata
Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok).

Surányi szalonczukorka

és karácsonyfa-diszocukorka

1 kg. 4 K., 2 kg. 7 K., 4 kg. 12 K., utánvételt mellett bérmentve.

Finom friss teasütemény is kapható.

Surányi cukorkagyár
Nagy-Surány Nyitra megye.

Uj karácsonyi képes árjegyzékét ingyen és bérmentve

Kertész Tódor

Budapest, Kristóf-tér

már most küldi meg nagyra-becsült vidéki vedőinek és megrendelőinek azon célból és kérelemmel, hogy karácsonyi megrendeléseiket idejekorán kegyeskedjenek eszközölni, nehogy az utolsó napokban felhalmozódó tömeges megrendelések következtében, azok pontos elintézése halasztást szenvedjen.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma és minden este a fényes novemberi műsor

SALERNO. CONSTANZE ZINNER. LOS ALMA-VIVAS. RUDOLF HOCK.

Továbbá 15 attrakció.

AZ előadás kezdete 8 órákor.

Jegyelővétel 10-2 és 3-6 a nappali pénztárnál. A téli kertben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK szigányzenekara hangverseny.

Baró Proff Kocsárdné,

15v. polgári iskolai tanítónő

torna- és vívóiskolája

kizárólag nők s gyermekek részére

V., Alkotmány-utca 19. szám.

Teljesen szakzerű vezetés. — Kipróbált tanérok, külön helycsoportok a külön gyermekcsoportok. — A gyermekekre állandó gondos felügyelet. — Az összes helyiségekben légfűtés. Mosdókban, fürdőben auto-geyser. — Beiratások egész nap. — Kivánatra prospektus. 28014

Tátra-Mulató

Király-utca 77. sz.

! Fényes műsor !

UJ! 20 elsőrangú attrakciók. UJ!

Heti műsor:

1909. november hó.	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Varszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Orania	Fővárosi Városi-igeti Színház	Hangversenyek
27	Szombat	A harmadik	Az afrikai nő	Hivatalnok urak	Taifun	La Dame de chez Maxim	Rébusz báró	Az Országos Szín-művészeti Akadémia előadása.	Royal Ady Endre estélye
28	délután: Vészhelyzet este:	A boszorkány	Carmen	—	Tatarjárás	A sasúok	Jánoska	Narciss	—
		A harmadik	—	Buridánszámara	Jack, a senki	Rébusz báró	—	A beryár királynő	—

ÖN BÉRESEL

egy ócska zongorát vagy pianót és

KIDOB

havonta 11 vagy 16 korona kölcsöndíjat, végre pénzt kassza, zongorája mincezen.

HA FIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb érezpáncsoltós, kéreztűros új zongorát vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állít kezést, nem kötelez téje bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdonos lesz a zongora. — Ilyen ideális szolíd, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA“ részvény-társaság

(Igazgató: Sternberg Dezső.)

zongora eladási és kölcsönzési telepén.

Eufon tölcserűnküli legtekéletesebb grammofoon- és művés-lemezék fővárosi telepe.

Budapest, VI., Teréz-körút 1/a.

(Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.)

Telefon 4-31.

Zongorák becsorlása, javítása, hangolása legkülönbözőbb rendszerekben kedvezményesen egyelőre csak a fővárosban lakók részére csak.

Legrégibb hazai gyár kizárólag

TRANSMISSIONOK

gyártására.

Schlesinger Alajos

BUDAPEST, V., VÁCI-UT 30. SZÁM.

Transmissió-tengelyek I. rendű Bessemer-szorból Ten-gelycsapcsolók a legkülönbözőbb rendszerekben. Szilke-retek igen könnyű modellek szerint. Csapágák gyártá-kenés és minden más rendszerben. Fogaskerekek egy és kétrésű kivitelben. Kőszék-retek kender- és sórony-kotelek számára.

Kitűnő és pontos kivittel

Rendkívül olcsó árak!

Prospektusok díjmentesen!

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NÁSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBEN POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-és MŰÖR IS-üzletében szerezhetők meg.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 29. ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

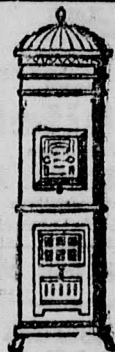
Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyútfolyást, hólyagbajt, sebeket, buj-kört (syphili-t), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebeknél is, onfertőzést és annak utóbjait, ideg- és hágerőcséjét, valamint minden női bajokat.

Rendel. d. e. 9 órától d. u. 4-ig és este 7-8-ig. Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. — Levél útján is biztos gyógyítók.

Barnaszénfűtésre

legjobb a híres szabadalm.

Jupiter-kályhák

kaphatók kizárólag csak

Koch Jenő

meidinger kályha-gyárában BUDAPEST, 6316 VI., Szondy-utca 53. sz.

Most jelent meg!

Most jelent meg!

ALMANACH

az 1910. évre.

Szerkeszti Mikszáth Kálmán.

Tartalma:

Előszó: Mikszáth Kálmántól. — Szeretem az igazságot. Irta: Gárdonyi Géza. — A gyógyító halál. Irta: Bíró Lajos. — Holdkelte előtt. Irta: Bársony István. — Nadma testőrei. Irta: Lőrinczy György. — Hosszu élet. Irta: Ambrus Zoltán. — Egy lord. Irta: Szini Gyula. — Fennona. Irta: Scossa Dezső. — A szögletben. Irta: Lovik Károly. — Az a bolond Zathureczky. Irta: Krudy Gyula. — A kottlós. Irta: Mórincz Zsigmond. — Az ezüst forint. Irta: Pekár Gyula. — Argyle vége. Irta: Farkas Pál. — A mester. Irta: Herczeg Ferencz. János mester és a felesége. Irta: Szomaházy István. — Melyik volt a bolond. Irta: Sas Ede. — A játszópajtás. Irta: Mikszáth Kálmán. — Utolsó az előző infjáról. Irta: Bródy Sándor.

Ára: disz-kötésben 2 korona.

Kapható minden könyvkereskedésben, valamint a kiadónál Singer és Wolfner könyvkereskedésében, Budapest, VI., Andrásy-ut 10. szám.

Butor

kézpézért, vagy részletfizetésre legolcsóbban

EHRENTREU és FUCHS

testvéreknekél

Budapest, VI., Terecz-körút 8.

Képes arjegyzék ingyen.

Telefon 88-59.

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülendők; mentek minden artalmas anyagtól, az alicesti szer-vek bájánál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly artalmatlan, mint e pilulák, a

székszorulás

legjobb betegségek forrása ellen. Cukrozott kül- sejük miatt meg gyermekek is szívesen veszik.

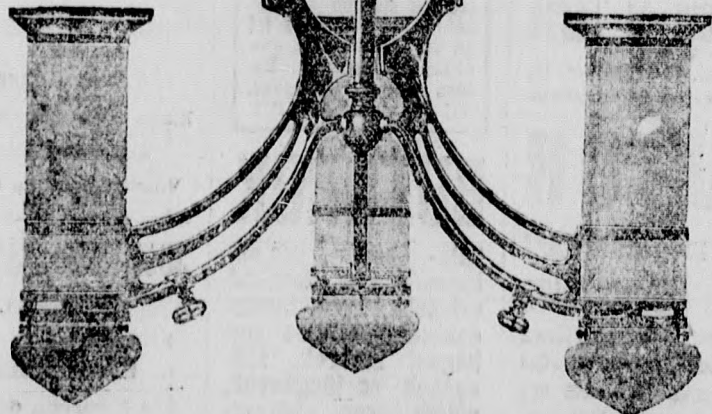
Egy 10 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy te- keres, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beklidése mel- lett egy tekeres bérmentve küldetik.

Utánzóektól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan NEUSTEIN FÜLÖP hasznító-inbédéseit. Valódi csak ha minden doboz törvényileg bejegyzett védje- gyűnkkel, piros-fehére nyomtatásban SZENT LIPÓT és „Neustein Fülöp gyógyszerés” alá- írással van ellátva. A keresk. törvénysszerűleg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva NEUSTEIN FÜLÖP, Szent Lipót-hoz imzett gyógyszerész, Bécs, I., Plankeng. 6. Kapható: Budapest, Török J. gyögy- zertára, Király-utca 12. és Andrásy-ut 23.

Villam- és légszesz- csillárok

Billenő- és asztali lámpák

Árjegyzék kívánatra bérmentve és ingyen

Aufrecht és Goldschmied

Nagyáruháza :: Budapest, VII., Rákóczi-ut 30

Petroleum függő- lámpák és csillárok

Nemek kivételben, jutányos árak mellett

csekély havi részletfizetés ellenében kaphatók.

GOETHE: TORQUATO TASSO.

Színmű öt felvonásban.

Fordította

CSENGÉRI JÁNOS. Ára 2 korona.

Kiadta a

FRANKLIN-TÁRSULAT

Kapható: LAMPEL R.

könyvkereskedésében

(Wodianer F. és fiai r.-t.),

Budapest, VI., Andrásy-út 21.

és minden könyvkeres- késben.

HOLLANDI

életbiztosító részvénytársaság

(Allgemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)

AMSTERDAM.

Magyarországi igazgatóság: BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 1. szám.

Legolcsóbb díjak.

Az 1908-ik év végén a biztosítottak összege 344 millió koronát meghaladta.

A tartalékok összege: 102 millió 420,280 korona 80 fillér.

Eddigi kifizetések: 85 millió 818,215 korona 10 fillér.

Az intézet saját palotája:

Budapesten, Kalvin-tér, Baross-u. 1., Üllői-ut 2-4 sz.

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérral, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérral, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
Kiszállítják és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Balvány-utca 6-C. 83

Rizike gomba
gomba, hus-, főzelék-, gyümölcs-konzervek, gyümölcszék, szörpök, szépségi csemegékről kérjen árjegyzéket. Felkai konzervgyár, Barta József Felka, Szepesm. 28006

Legjobb likőrök
és rum készíthető kivonataimmal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért bérmentve küldök. Árjegyzéket kívánatra. Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csaba. 27180

Csemegeszőlőt
legnemesebb féléjűkben muskotályival 5 kilót 4 koronáért, remekes finom almát vagy körtét 3 koronáért, vékonyhéjú diót vagy óriás birset 2 1/2 koronáért, óriás gesztenyét vagy lédús citromot 2 koronáért szállít Müller J. gyümölcskivitel Kis-kunhalas. 28020

Nevelőnőket
német, angol, francziákat-zene- és nyelvismerettel minden nemzetiségű bannokat belépésre ajánlok magyar zene és nyelvismerő okleveles tanítóknak sürgősen keresek Szegecsné S. Lujza. Budapest, VI., Deseffy-utca 22. 27697

Amerikai porcellán
pouder. Az eredeti doboz tetején „Yes” szócéka áll. Kapható: Magyarországon mindenütt. Budapest, Kecskeméti-utca 8. szám. Rákóczi-ut 9. szám.

Tokaji
hegyi bor (szamorodni) kiváló zamatos, 1908. évi öt literes csomag 7 korona 50 fillér, 10 literes 14. K. Tokaji aszúbor, 2 puttonos édes, 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve. Nagyobb vételnél megfelelő engedmény. Megrendelhető Grittner Lajosnál Tokaj. 28102

Ingyenes gépirás-tanítás
Kedvezményes magyar, német gyorsírást-oktatás. A „Stenografia” Országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró- és gépiróiskolában okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetése alatt havonként új gyorsírási, gépirási és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Kereskedelmi tantályamok: egyszerű és kettős könyvvitel, kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyesírás és szépírás. Díjtalan és biztos állásbiztosítás. Tanórák reggel 8 és este 9 óra között. A gyorsírást sürgős esetben egy hónap alatt is megtanulható. Külön órák. Sokszorosító és másoló iroda. Irasmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségeiben kizárólag: Rákóczi-ut 60. I. em. Az intézet ismert elnevezéseit újabbban megtevesztő módon utanozzák. Tanfolyamot szívesen küld az igazgatóság.

Meghülésből
származó hurutos bajoknál használjon Réthy-féle czukorkát. Ára gyógyszer-tárakban 60 fillér.

Manicure
Kisasszony ajánkozik házakba. Címe: Herskovics Josefina, Dob-utca 19. sz. I. em. 22.

Káposztát,
kemény, nagyfejúeket métermázsánként 10 korona; házilag főzött barack-lekvárnak, különleges birsalma-sajtnak kilóját K 2.40, mézédés szilvalekvárnak K 1.20, téli almát mázsánként 36 kor., postakosaranként K 2.60 szállít Szabó Csongrádról.

Zöldbab,
ecetbe savanyított paprika, egész és vagdalt ugoroka, savanyított káposzta hasábbal postakosaranként 2 és 3 korona, papirhéjú nagy dió K 3.60. Gyümölcskivitel Csongrád.

Fajborokat
lefejtve, kölesönhorodban hektolitárenként 36 koronáért, kistüsten főzött hamisítatlan barack-konyak 5 kilós demyonnal 16 kor. Gyümölcskivitel Csongrád.

Pótvizsgálatra,
javítóra, póterettségire, bármilyen vizsgálatra előkészít: „Sztűnidei Tanfolyam” Garay-u. 5. II. 12/a.

Zálogcédulát,
brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszert és régiséget veszek és eladok. Kértéskészítés Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.—

Elsőrendű SINGER-varrógépeket
nagybani eredeti gyári árban és minden ártelművelés nélkül, havi 8-10 kor. részlete szállítunk 10 évi jótállással.
LÁNG JAKAB és FIA
varrógép- és kerékpár nagykereskedők, Budapest, VII., József-körút 41. sz. Füzület: Baross-ter 4. és Budán: Margit-körút 6. sz. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telef. 62-80.
Alapított 1886-ban.

Neu Samu és Fia
szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyintézet
VÁCZ.
Gyárt: mindenemű fa- és vastalcskát, kő- és kézkocsit, szerszámokat, emelőgépeket, kettős átréttel, tűzfűrészszerkezeteket kerti és locomobilfűrészkendőköt stb. stb.
Budapesti raktár és iroda: VI., Gyár-utca 23.
Telefon: 161-27.
Kérjen árajánlatot!

Rekord hangversenyemezek legjobbakká világon!

25 cm. mindkét oldalán bejátszva db K 3.— 12 db vásárlásnál K 2.80.—
Grammofonok K 25.—, 35.—, 50.—, 80.—
Fonografok K 7.—
Fonograf K 1.30.—
Családi stánvétellel SCHMUTZER FESTVÉREK gramofon és zanglemez nagyraktárban Budapest, József-körút 26. g. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Légszesz és villamos csillárok
legelőnyösebben szerezhetőek be **Kulcsár Sándor** bronzáru- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Deseffy-u. 9-11.

Automatikus tömegfogó,
patkányok részére 4 K. egereknél 2 K. 40 fill. egy éjjel 40 egeret fog felügyelet nélkül, időjárás nem befolyásolja, magától működik „Eclipse” sváb fogók ezer és ezer sváb és ruszi fogható egy éjjel árba 2 K. 40 fill. Mindentől a legjobb eredmény. Szétküldés utánvétel mellett. J. SCHÖLLER, Wien, III., Krieglberggasse 6. Számofelismerő- és koszonó-level.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest, Sip-utca 8. szám.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalon-, ural szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, exelótt Gyár utca.
Telefon 14-09.

Kézimunka
hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, hajtók képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-u, 46. szám.

Bouvet-Ladubay
legjobb és legolcsóbb francia pezsgő.
Vezérképviselőség:
PRÁGA,
Soukenicka 30.

Pénzelőleget.
Telefon 149-00. Butorra zongorára varrógép kereskedelmi árukra, melyek bizományba beraktározatnak. Régi Tauber cég csak Baross-ter 17. sz.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzlelőleggel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszekuraktárra csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

A legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedűt
készpénzbeni áron a legújabb rendszerű bankhitel után kizárólag csakis **REMÉNYI** nagy magyar hangszerlelőpén Prospektus és árjegyzék ingyen. 640
Budapest, Király-u. 58.

Kocsiárucsarnok
VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarországi legnagyobb kocsi raktára. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

„Hungária” beszélő-gépek kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.
Deményi és Társa
Budapest, VI., Király-u. 76.
Kérjen árjegyzéket.

BUTOR
30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3. félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol börgarnitúrák eladása s vétele **Wechsler Károlyné** VII., Király-utca 23. I. em. Kaszary-utca sarok. 267

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.
Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán. 27588

Pénzkölcsönt
4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III. helyen 15-60 évig törlesztelhető. Személyhitelet tisztviselőknél gyorsan eszközöltetik.
HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

Parlamenti
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégek től s más hirdetésünktől tántzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

Soványaság
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtápló-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek kehllet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kitüntetés: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Fővonal mentén,
7000 lakossal bíró városban a mai kor igényeinek teljesen megfelelő berendezésével együtt nagyvendőglő más vállalat miatt azonnal átadó. A vendéglő áll 5 csinosan berendezett vendégszobából, étterem, kávéház, ural kaszinó, táncsterem, amelyben összes bálók, sorozások, adótárgyalások, lakodalmak, ellenőrzési szomlék, szóval ami egy járas Székelyhalyan tartatik, minden e helyiségben van, mert más megfelelő helyiség nincsen. Azonfelül szép nyári helyiség, kuglizó és tennis-pályával jó menetű korcsma. Szoba, 40 lóra istálló, haszonbér 1060 frt, abból a kaszinó 80 frtot vissza fizet, a berendezés ára 2300 frt, de az átvevő köteles a készletet is átvenni. Bérletre csakis keresztény vállalkozhat, mert szerződésben ki van kötve. Szerződés még 6 évre szól. Cím a kiadóhivataltban meg tudható. 5842

Disznó-zsirt,
vaját teljesen pótló; főzéshez, sütéshez kitűnő, szagtalan, szapora, kellemes, egészséges kókuszdió-zsír. Otlikós postacsomag bérmentve 7 korona. Nagyban legoosabban. Klein Sándor, Wien Kaiser Josefstrasse 7. 5837

Pénzt rögtön
butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tisztá raktárhelyiségeinkbe bizományba beraktározza
Tauber
VI. ker., Eötvös-utca 6/B.
TELEFON 84-33.

VALÓDI FRANCIA GUMMI ÉS HALHOLYAGOK
Lucyja 175 Z. 30 Kr.ig. 3 db. legfinomabb mintát 1 K.
STERYL
Tiszta, védett, legfinomabb GUMMI-KÜLÖNLEGESÉG csak székemnél kapható.
NEUMAYER LIPÓT
BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRÚT 132. AUERFÉNYHÁZ.

Új költői művek!
A múza búcsúja.
Költemények.
Irta
Lévay József.
Kiadja a Kisfaludy-Társaság.
Ára füzve 4 kor.
Vászonkötésben 6 kor.

Jöttem hozzátok...
Költemények.
Irta
Erdős Renée.
Ára 3 korona 60 fillér.
Kaphatók:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.